

Puolustusvoimat

Varusmies 2016

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies 2016

Opas varusmiespalvelukseen valmistautuvalle

Varusmies -kirjanen on hyvä tietolähde

Tutustu tähän kirjaseen huolellisesti ennen kutsuntoja.

Tutustu myös puolustusvoimien nettisivuihin osoitteessa

puolustusvoimat.fi

facebook.com/aluetuomisto

facebook.com/puolustus

youtube.com/puolustusvoimat

ISBN 978-951-25-2710-6
ISBN PDF 978-951-25-2711-3

Juvenes Print 2015

Varusmies 2016

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen.....	7
--	---

Tuleva varusmies	10
Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako	10
Puolustusvoimien tehtävät.....	11
Suomen puolustusratkaisu.....	11
Jokainen mies on asevelvollinen	12
Naisten vapaaehtoinen asepalvelus	13

Ennen varusmiespalvelusta	14
Ensin kutsuntoihin	14
Terveystarkastukset	15
Kyselylomake	15
Kutsuntatilaisuus.....	15
Palveluksen aloittamisaika.....	15
Palveluspaikan valinta.....	16
Asevelvollisrekisteri	16
Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat	16
Hakemuksesta tehtävät päätökset.....	17
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos ...	17
Monikansalaisuus	17
Aseeton palvelus	18
Siviilipalvelus.....	18
Jehovan todistajat	18
Muut erityistapaukset.....	18
Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat....	18
Kestääkö kuntosi varusmiespalveluksen haasteet? ..	18

Varusmiespalvelus	20
Palveluksen aloittaminen	20
Alokkaan arki	21
Lomat ja vapaa-aika	22
Sotilaan vaatetus	23
Ruokahuolto	24
Majoitus	24
Terveystenhuolto	24
Sotilasapit	25
Varusmiestoimikunta.....	25
Aloitetoiminta	25

Johtajakoulutus	26
------------------------------	-----------

Varusmiehestä huolehditaan	28
Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos	28
Sotilasavustus	29
Opinnot.....	30
Opintolainojen korot	30
Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetuuudet.....	30
Virka- ja työsuhte	30
Yrittäjyys	31
Maatalousyrittäjä	31
Työttömyys	31
Verotus.....	31
Eläke	31
Laina-asiat ja velkaantuminen	31
Ajokortti.....	32
Passi ja esteettömyys	32
Työ- ja palvelusturvallisuus	32
Terveystaustatiedot	32
Sotilastapaturma ja palvelussairaus.....	33
Päivärahat ja muut korvaukset.....	33
Lomat ja vapaat.....	34

Lomamatkat.....	34
Ulkomailla palveluksen aloittavat	34
Issyysvapaa ja isyysraha	36
Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet.....	36
Aikalisä -Time Out! Elämä raiteilleen	36
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus varusmiespalveluksessa.....	36
Sotilasoikeudenhoito	36
Oikeusapu	37
Ennakoi reserviin siirtyminen	37
Ammattiasiat ja palvelustodistus.....	37
Ohi on	37
Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus	37

Puolustushaarat ja aselajit.....	38
Maavoimat	40
Jalkaväki	41
Kenttätykistö	41
Ilmatorjunta.....	42
Viesti	42
Pioneerit	43
Suojelu	43
Sotilaspoliisi	44
Huolto	44
Kuljettajakoulutus	45
Merivoimat	46
Ilmavoimat	48
Rajavartiolaitos	50

Erikoisjoukot ja erityistehtävät	53
Hakeutuminen erikoisjoukkoihin ja erityistehtäviin.....	53
Erikoisjoukot.....	53
Laskuvarjojääkärit	53
Sukeltajat.....	54
Erikoisrajajääkärit	55
Suomen kansainväliset valmiusjoukot.....	56
Elektronisen sodankäynnin koulutus.....	57
Lentäjät	58
Hävittäjä- tai helikopteriapumekaanikot	58
Ilmatilanteen valvojat ja taistelunjohtajat	59
Sotilaskuljettajat	60
Varusmiessoittajat	62
Urheilijat	63
Erityistehtävät	64
Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit	64
Oikeudellinen ala	64
Varusmiesapit.....	65
Esimerkkejä muista erityistehtävistä	65

Yhteystietoja	66
----------------------------	-----------

Varusmiespalveluksen jälkeen.....	68
Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen antama koulutus	70
Sotilasammatit	70
Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssi	70
Puolustusvoimien siviilitehtävät.....	72
Rajavartiolaitoksen palvelukseen	72
Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin	72

Puolustusvoimien arvomerkit.....	73
---	-----------

Ilman ennakkoluuloja palvelukseen

Haastatteluun osallistuivat erikoisjoukkohaun kautta valikoituneet taistelijat Tikkakosken Ilmasotakoulusta. Heistä koulutetaan lentäjä, apumekaanikko ja sotilaskuljettaja.

Lentosotamies Ville Kuusela odottaa lentokoulutuksen alkamista

Lentosotamies **Ville Kuusela** astui palvelukseen heinäkuussa 2015. Varusmiespalveluksen ennako-odotukset murtuivat heti ensimmäisenä aamuna. Hän odotti raskaampaa aloitusta ja rankkoja aamulenkkejä.

Palveluksen alku oli Kuuselan mielestä odotettua kevyempää. Vaikka ensimmäisen aamun herätys oli jännittävä, oli hän valmis toimintaan.

– Aamun ensimmäinen kuulutus: ”Viestitekniikka-komppaniassa herätys!”, aiheutti hieman hämmennystä. Olin kuitenkin sekunnissa ylhäällä.

Kuusela on saanut paikan viisivaiheisen esivalinnan kautta Lentoreserviupseerikurssille, jonka koulutus alkaa peruskoulutuskauden jälkeen. Hän uskoo kahvin käytön nousevan opiskelun myötä, koska oppitunneilla ei ole varaa nukkua. Kuusela suhtautuu kuitenkin tulevaan koulutukseensa luottavaisin mielin, sillä hän on kuullut Lentoreserviupseerikurssin olevan ”elämän parasta aikaa”.

Hyväksi varusmiesjohtajaksi, joksi Kuuselakin ylennee, hän kuvailee henkilön, joka on särmä ja esimerkkiä näyttävä. Hyvä varusmiesjohtaja on myös huumorintajuinen ja osaa keventää tunnelmaa, mikäli joukkue on väsynyt.

Varusmiespalveluksessa fyysinen kunto on koetuksella lähes jokaisessa suorituksessa, tehtävässä ja toiminnassa. Kuusela kokee palveluksen fyysisen puolen olleen aika helppo. Hän harrastaa vapaaottelua ja liikkuu paljon.

– Näin alussa on ollut kyllä liian vähän liikuntaa ja minun on pitänyt käyttää vapaa-aikaa sen harrastamiseen.

Lentosotamies Ville Kuusela.

Lentosotamies Petri Keskinarkaus.

Lentosotamies Petri Keskinarkaus on siviiliosaamistaan vastaavassa tehtävässä

Lentosotamies **Petri Keskinarkaus** aloitti palveluksensa kesän 2015 saapumiserässä hyvällä mielellä ja määrätietoisena. Hänen tarkoituksensa on hyödyntää varusmiespalveluksen tarjoama koulutus tulevaisuutta ajatellen. Keskinarkaus on siviiliammattiltaan lentokoneasentaja ja haluaisi työllistyä puolustusvoimille mekaanikoksi.

Ensimmäinen aamueräty Ilmasotakoulussa oli helpompi kuin mitä Keskinarkaus oli odottanut.

– Odotin, että aamulla olisi ollut hirveä kiire ja heti parissa minuutissa pitäisi olla jo menossa. Mutta niin ei ollut.

Peruskoulutuskauden jälkeen Keskinarkaus jatkaa aliupseerikurssin lentotekniselle linjalle. Lentoteknisen aliupseerikurssin suorittaminen avaa mahdollisuuden hakea suoraan avoinna olevia lentoteknisiä aliupseerin virkoja.

– Olen jo siviiliammattilani lentokoneasentaja, mutta johtajakoulutus on käytävä, mikäli haluan puolustusvoimille töihin. Puolustusvoimien tarjoamaan johtajakoulutusta arvostetaan toki siviilissäkin.

Keskinarkaus kertoo omaavansa rennon asenteen ja hyvän motivaation palveluksen suorittamiseen.

– Ei se vuosi loppupeleissä ole niin pitkä aika. Toki palvelusmotivaatiota lisää se, että pääsee mieleisiin työtehtäviin.

Hyväksi varusmiesjohtajaksi Keskinarkaus kuvailee sellaisen, joka osaa johtaa, mutta pystyy olemaan myös yksi joukkueesta. Hyvän varusmiesjohtajan täytyy myös saada joukkueen luottamus.

– Varusmiesjohtajan pitää pystyä ylläpitämään ja parantamaan ryhmähenkeä. Myös rakentava kritiikki on hyvä asia.

Liikuntaa pienestä asti harrastanut Keskinarkaus on hyvin urheilullinen. Jos tulee tiukka paikka, niin henkinen kantti on koetuksella fyysisistä enemmän.

– Marssin aikana saattaa tulla luovuttamisen tunnetta, vaikka se ei ole mitenkään sidoksissa fyysiseen kuntoon.

Lentosotamies Tuomas Turpeinen.

Lentosotamies Tuomas Turpeinen palvelee sotilaskuljettajana

Tikkakoskelle 2/15 saapumiserässä tullut lentosotamies **Tuomas Turpeinen** kertoi odottaneensa varusmiespalveluksen alkua mielenkiinnolla. Hän oli kuullut huhuja, että intti tulisi olemaan ”paha paikka”.

– Huhut eivät todellakaan pitäneet paikkaansa. Hyvä asenne ratkaisee.

Ensimmäistä aamua Turpeinen odotti innolla ja pienellä jännityksellä. Hän heräsi puoli tuntia ennen virallista herätystä ja katsoi kellosta viiden minuutin välein, milloin herätys tulisi.

Turpeinen jatkaa peruskoulutuskauden jälkeen sotilaskuljettajakurssille ja hänen palveluspaikkanaan pysyy Ilmasotakoulu koko palvelusvuoden ajan.

– Hain tänne alun perin siksi, että palveluspaikka on lähellä kotiani. Lisäksi olen kuullut, että Tikkakosken sotilaskuljettajien koulutus on valtakunnan huippua.

Turpeinen kertoo olevansa erittäin motivoitunut asepalveluksen suorittamiseen ja toiveissa olisi pääsy sotilaskuljettaja-alipuseeriksi.

– Aion hakea tulevaisuudessa Pelastusopistoon ja johtajakoulutus olisi sitä silmällä pitäen erittäin hyödyllinen.

Hyvä varusmiesjohtaja on Turpeisen mielestä jämpä ja koko ajan kartalla tilanteesta. Myös kaikkien tasavertainen kohtelu kuuluu asiaan.

– Hyvä varusmiesjohtaja ei valitse joukosta silmätkuja. Vuorovaikutus on kaikista tärkeintä.

Fyysinen kuntoluokka ei Turpeisen mielestä ollut alkuun mikään kaikista paras. Peruskoulutuskauden aikana se on kuitenkin kehittynyt. Turpeinen on muun muassa huomannut, että marssit sujuvat paljon kevyemmin.

– Se on pääkopasta kiinni, miten jaksaa. Ei se tetsaus niin paha ole.

Tuleva varusmies

Suomen turvallisuus ja sotilaallisen maanpuolustuksen aluejako

”Sinä olet paras henkilö puolustamaan maataamme.”

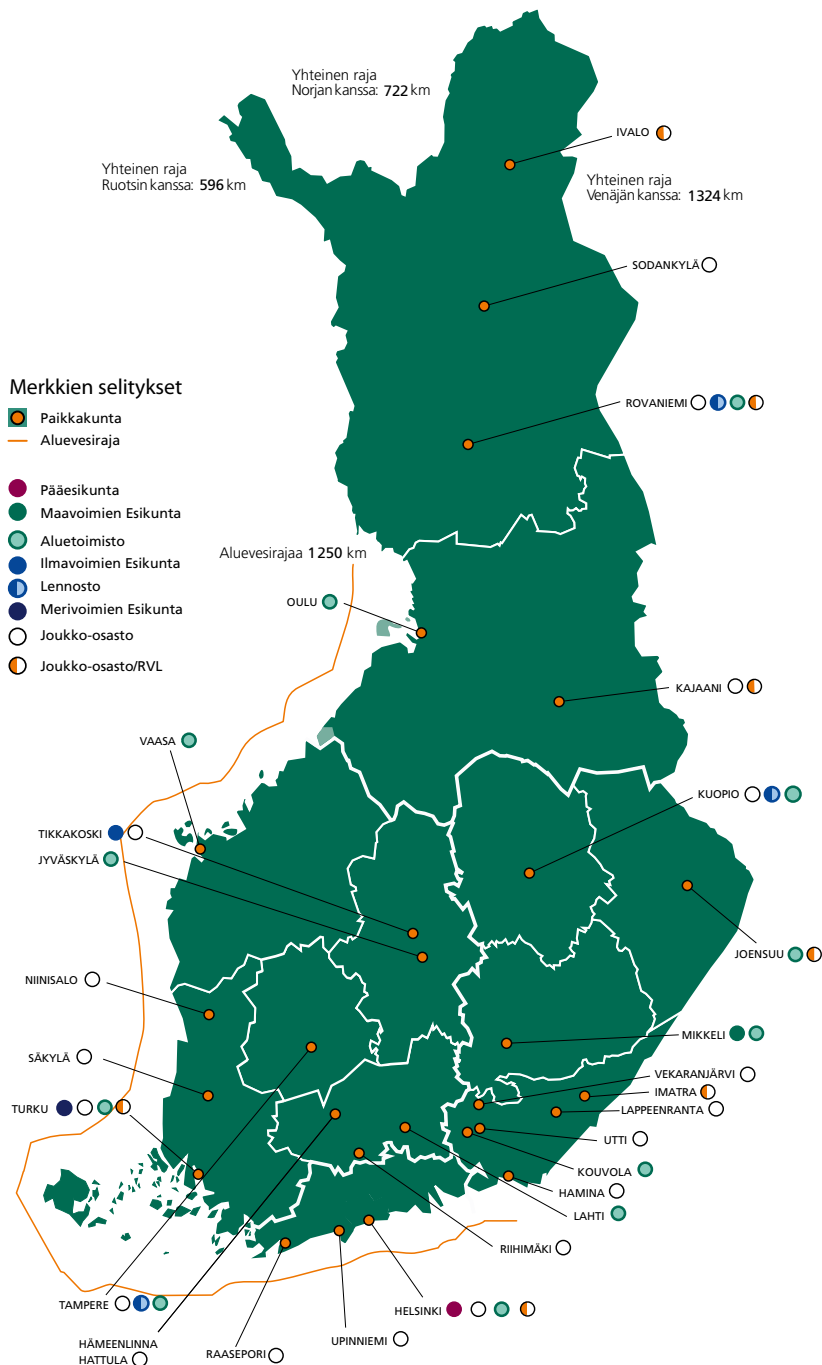
Suomi tarvitsee sinunkin panostasi, sillä olet paras henkilö puolustamaan maataamme, valtiollista itsenäisyyttämme ja alueellista koskemattomuuttamme. Yleiseen asevelvollisuuteen perustuva sotilaallinen maanpuolustus sekä oma toimintasi takaavat, ettei sinun eikä muiden maassamme asuvien oikeuksia loukata, eikä elämäämme Suomessaukaan pääse uhkaamaan.

Sotilasliittoon kuulumaton Suomi ylläpitää ja kehittää kansallista puolustusta ja uskottavaa sotilaallista suorituskykyä. Suomi pyrkii pysyttelemään kansainvälisten selkkausten ulkopuolella ja etsimään tilanteisiin rauhanomaista ratkaisua.

Samaan aikaan on kuitenkin osoitettava, että Suomi pystyy puolustamaan itseään. Itsenäisyys ja kansalaisten turvalliset olot täytyy säilyttää, sillä niiden eteen suomalaiset ovat taistelleet edellisissä sodissa. Varusmiehenä olet siis tärkeä osa maanpuolustusta.

Asevelvollisuusaikanasi saat koulutusta, jonka avulla pystyt tehokkaasti puolustamaan Suomea ja parhaiten suojelemaan lähimmäisiäsi sekä itseäsi. Varusmiehet koulutetaan palveluksen aikana puolustusvoimien kokoonpanoon tarvittaviin sodan ajan tehtäviin.

Suorittamalla varusmiespalveluksesi kykyjesi mukaan osoitat parhaalla tavalla halusi turvata maamme tulevaisuuden. Sinuun luottavat myös ne, jotka eivät itse kykene turvaamaan maataan ja sen oikeuksia.

Puolustusvoimien tehtävät

Puolustusvoimien on oltava valtiovallan käytettävissä maamme itsenäisyyden turvaamiseksi asein siinä tapauksessa, että kaikki muut keinot on käytetty. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on jo olemassaolollaan estää maamme joutuminen sotaan.

Puolustusvoimien tehtävänä on:

- 1) Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluu:
 - a. maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen;
 - b. kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohdon toimintavapauden turvaaminen ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen;
 - c. sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen;
- 2) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuuluu:
 - a. virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi;
 - b. pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja;
 - c. osallistuminen avun antamiseen toiselle valtiolle terrori-iskun, luonnononnettomuuden, suuronnettomuuden tai muun vastaavan tapahtuman johdosta; sekä

- 3) osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan.

Suomen puolustusratkaisu

Suomen sotilaallinen puolustaminen toteutetaan alueellisen puolustuksen periaatteella. Alueellisessa puolustuksessa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan ja sotilaallisen toiminnan kannalta tärkeät kohteet ja toiminnot suojataan yhteistoiminnassa muiden viranomaisten kanssa. Hyökkääjän pääsy valtakunnan toiminnan kannalta tärkeille alueille ja vaikuttaminen yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin estetään. Oman toiminnan kannalta tärkeät alueet pidetään hallussa kaikissa olosuhteissa. Hyökkäys torjutaan ja tarvittaessa hyökkääjä lyödään maa-, meri- ja ilmavoimien yhteisoperaatiolla sekä puolustusvoimien yhteisillä suorituskyvyillä.

Maapuolustuksella hidastetaan ja kulutetaan sekä valituilla alueilla torjutaan ja lyödään maitse suuntautuvat hyökkäykset. Ilmapuolustuksella estetään hyökkääjää saavuttamasta ilmaherruutta sekä suojataan yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja ja omia joukkoja. Meripuolustuksella torjutaan merialueelta suuntautuvat hyökkäykset ja turvataan valtakunnan meriyhteydet.

Maa-, meri- ja ilmapuolustuksen toteuttamiseen osallistuvat kaikki puolustushaarat, Rajavartiolaitos ja siviiliviranomaiset. Tärkeä osa tätä järjestelmää ovat palvelustaan suorittavat varusmiehet.

Jokainen mies on asevelvollinen

Asevelvollisuuslain 2 §:n määrittämä kansalaisvelvollisuus alkaa sen vuoden alusta, jolloin mies täyttää kahdeksantoista vuotta ja jatkuu sen vuoden loppuun, jona hän täyttää kuusikymmentä vuotta. Asevelvollinen on palveluksessa, kuuluu reserviin tai varareserviin.

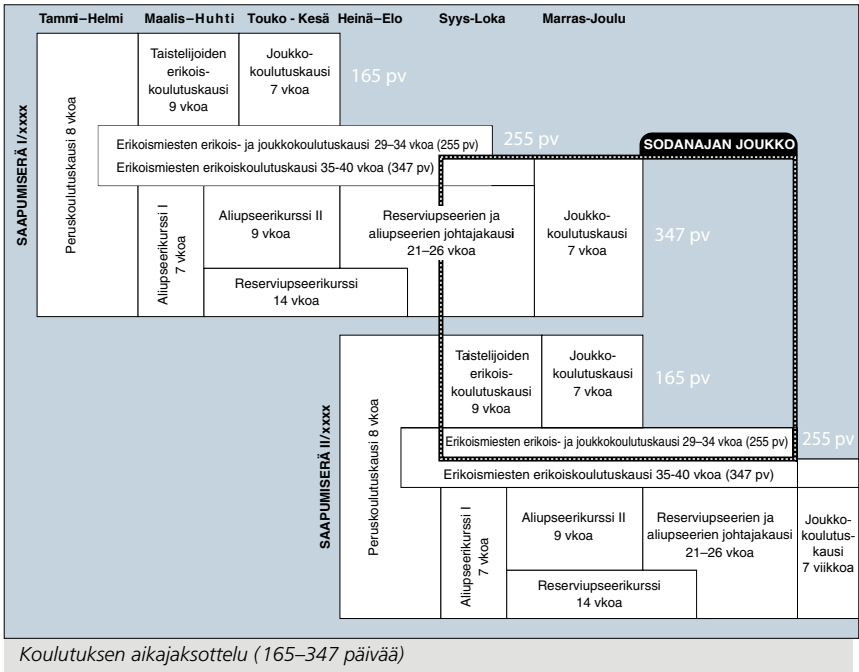
Varusmiespalvelus suoritetaan normaalisti 19–20 -vuotiaana. Erikoistapauksissa palvelus aloitetaan 18 ja 29 ikävuosien välillä.

Varusmiespalvelusaika on joko 165, 255 tai 347 päivää. Upseereiksi, aliupseereiksi ja miehistön vaativimpiin erityistehtäviin koulutettavien asevelvollisten palvelusaika on 347 päivää. Miehistön erityistaitoa ja ammattimaista osaamista vaativiin tehtäviin koulutettavien palvelusaika on 255 päivää. Aseetonta palvelusta suoritavien palvelusaika on 255 tai 347 päivää. Muilla miehistötehtäviin koulutettavilla on 165 päivän palvelusaika.

Joukko-osastossa suoritettavien valintojen perusteella ratkeaa tehtävä, johon varusmies koulutetaan ja tehtävän mukainen palvelusaika. Siksi palveluksen aloittaessasi sinun kannattaa aina varautua pisimpään eli 347 päivän palvelusaikaan.

Tarkempia tietoja palvelusajoista saat mm. kutsunnoista sekä ottamalla yhteyttä suoraan koulutusta antavaan joukko-osastoon. Yhteystiedot löydät tämän kirjan sivulta 66.

Varusmieskoulutuksen päämääränä on tuottaa puolustusvoimien sodan ajan joukkoihin sijoitettavaksi hyvän suorituskyvyn omaavia joukkoja ja hyvän osaamisen ja toimintakyvyn omaavaa henkilöstöä. Lisäksi koulutuksen avulla ylläpidetään perusvalmiutta ja kykyä kohottaa valmiutta tarpeen mukaan.

Naisten vapaaehtoinen asepalvelus

Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen pääsemisen edellytyksenä on Suomen kansalaisuus, 18–29 vuoden ikä sekä terveydentilan ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksien sopivuus sotilaskoulutukseen.

Palveluksen aloittamismääräyksen saanut nainen voi kirjallisesti ilmoittaa, ettei aloita palvelusta. Vastaavalla tavalla voi asepalvelusta suorittava nainen 45 päivän kuluessa palveluksen aloittamispäivästä ilmoittaa, ettei hän jatka palvelusta. Joukko-osaston komentaja voi peruuttaa 45 päivän sisällä naisen asepalveluksesta annetun määräyksen vamman, sairauden, ilmeisen sopimattomuuden tai vastaavan muun syyn perusteella. Asepalvelukseen määrätty nainen on asevelvollisia koskevien säännösten alainen.

Palveluksen jälkeen naiset siirretään reserviin sekä määrätään kertausharjoituksiin samoin perustein kuin miehetkin ja he ovat asevelvollisuuslain alaisia sen vuoden loppuun, jona täyttävät 60 vuotta.

Miten palvelukseen haetaan

Puolustusvoimien 12 aluetoimistoa huolehtivat naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvästä hakemusten käsittelystä, valinnoista ja palvelukseen määräämisestä. Erikoisjoukkojen valinnoista huolehtii kyseinen joukko-osasto. Aluetoimistoista ja puolustusvoimien muista toimipisteistä sekä puolustusvoimien nettisivuilta saa hakeutumiseen liittyviä ohjeita sekä hakemuslomakkeita.

Hakemus liitteineen on oltava perillä viimeistään 1. maaliskuuta siinä aluetoimistossa, jonka alueella kotikunta sijaitsee. Hakeutua voi hakuvuotta seuraavan vuoden molempiin saapumiseriiniin ja hakuvuoden heinäkuun erään. Hakuvuoden heinäkuun erässä paikkoja on vain rajoitetusti. Lähivuosien yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisajat löytyvät sivulta 16.

Erikoisjoukkoihin haku tapahtuu kunkin joukon hakuohjeiden mukaisesti. Erikoisjoukkohakulomakkeet on lähetettävä hakuohjeista poiketen omaan aluetoimistoon ko. joukon hakuaikaan mennessä, eikä suoraan erikoisjoukkoon. Haku- ja palveluksen aloittamisajat löytyvät joukkojen kohdalta tästä kirjasesta. Hakemukseen on aina liitettävä vapaaehtoishakemus.

Aluetoimistot ja erikoisjoukot ilmoittavat hakemusten perusteella valituille valintatilaisuuksista, joissa annetaan informaatiota vapaaehtoisesta asepalveluksesta, haastatellaan hakijat ja selvitetään heidän terveydentilansa. Tämän jälkeen palvelukseen valituille lähetetään palveluksen aloittamismääräys ja valitsematta jääneille asiaa koskeva ilmoitus.

Valintaperusteina käytetään henkilökohtaisia ominaisuuksia ja koulutusta sekä sitä, että valitut olisivat mahdollisimman sopivia koulutettaviksi puolustusvoimien reserviin. Naiset aloittavat palveluksen yhtä aikaa miesten kanssa.

Valintatilaisuuspäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työsopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu. Hakeutumisesta aiheutuvista kustannuksista vastaa hakija itse.

Hakemuksessa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:

- ▶ Vapaaehtoishakemus
- ▶ Kyselylomake palvelusta ja terveydentilan tutkimista varten
- ▶ Lääkärinlausunto terveydentilasta (puolustusvoimien lomake)

Erityisjärjestelyjä vähän

Naisten asepalvelus toteutetaan kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa. Sotilastehtäviä ei siis jaeta sukupuolen mukaan. Eri tehtäviin määrääminen ratkaistaan niiden asettamien vaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Naisten koulutuksen sisältö on sama kuin muilla varusmiehillä. Erikoisjoukkoihin tai -aloille pääsyvaatimukset ovat samat kuin miehillä, kuten myös mahdollisuus johtajakoulutukseen ja myöhemmin sotilasuralle. Naisten fyysistä kuntoa ylläpidetään samojen periaatteiden mukaisesti kuin miestenkin.

Naisten asepalvelus toimeenpannaan mahdollisimman pienin erityisjärjestelyin ja puolustusvoimien kannalta taloudellisesti edullisin ratkaisuin. Varuskunnissa naisille on omat tuvat. Sotaharjoituksissa ja merivoimien sotaluoksilla ei erillismaajoitusta järjestetä.

Raskaus on peruste palveluksen keskeyttämiselle. Myöhemmin ratkaistaan erikseen, miten palvelusta jatketaan.

Ennen varusmiespalvelusta

Kutsuntatilaisuudessa: annetaan tietoja ja ohjausta, tarkistetaan henkilötiedot, tarkastetaan terveydentila, kuullaan asevelvollisten toivomukset ja tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä; päätös palveluskelpoisuudesta, ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta, sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista ja ratkaisu kaikista hakemuksista.

Ensin kutsuntoihin

Kutsunnat pidetään vuosittain elo-joulukuussa. Ne koskevat miespuolisia Suomen kansalaisia, jotka kyseisenä vuonna täyttävät 18 vuotta. Lisäksi kutsuntoihin osallistuvat ne, jotka on määrätty sen vuoden kutsunnoissa uudelleen tarkastettavaksi sekä alle 30-vuotiaat, jotka ovat jääneet edellisiin kutsuntoihin saapumatta ja joita ei ole erikseen tarkastettu.

Jokaiselle kutsunnanalaiselle lähetetään kotiosoitteella mm. tämä kirjanen, kyselylomakkeet ja kutsuntakuulutus, josta selviää kutsuntatilaisuuksien järjestäminen eri kunnissa. Jos et saa lähetystä esimerkiksi osoitteen muutoksen vuoksi, se ei oikeuta jäämään pois kutsun-

nasta. Kutsuntakuulutus on nähtävissä myös puolustusvoimien internet -sivuilla osoitteessa puolustusvoimat.fi sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla. Kutsunnasta poisjäänti ilman laillista estettä on asevelvollisuuslain mukaan rangaistava teko. Jos muutat toiseen kuntaan ennen kutsuntoja, ota yhteys uuden asuinalueesi alue-toimistoon hyvissä ajoin ennen kutsuntoja. Kutsuntapäivä on palkaton vapaapäivä, ellei työ sopimuksessa ole muuta mainittu tai työnantajan kanssa muuta sovittu.

Muista, että muuttoilmoitus on tehtävä maistraatille, kun muutat pysyvästi asunnosta toiseen tai kun tilapäinen muutto kestää yli 3 kuukautta. Muuttoilmoitus on tehtävä viimeistään viikon kuluessa muutosta. Muuttoilmoituksen voi tehdä esimerkiksi sähköisessä asioin-

Kuva: JAAKKO ALA-HIIRO

tipalvelussa osoitteessa muuttoilmoitus.fi. Lisätietoja muuttoilmoitukseen liittyvistä asioista saa lähimmästä maistraatista tai osoitteesta *maistraatti.fi*.

Terveystarkastukset

Kutsuntaikäisten miesten terveystarkastukset suoritetaan lakisääteisesti ennen syksyn kutsuntatilaisuuksia. Tämä tarkastus ei vapauta varsinaisesta kutsuntatilaisuudesta. Nuorison terveystodistus ei vapauta ennakkoterveystarkastuksesta. Jos sinulla on erikoislääkärintodistus, ota se mukaan ennakkoterveystarkastukseen ja kutsuntaan.

Matkakustannuksia terveyskeskuksiin ja kutsuntatilaisuuksiin ei korvata. Mahdollisia erikoislääkärintodistuksia ei myöskään korvata.

Kyselylomake

Palveluskelpoisuuden, palveluspaikan ja koulutushaaran määrittämiseen vaikuttavat osaltaan vastauksesi ennakkokyselyyn. Kyselylomakkeet on täytettävä huolellisesti ja palautettava ohjeen mukaisesti. Tietojasi käsittelevät viranomaiset ovat vaitiolovelvollisia.

Vastauksissasi esittämät toivomukset palveluspaikan ja palveluksen aloittamisajankohdan suhteen pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon. Erikoisjoukkoihin ja erikoisaloiille ei määrätä varusmiehiä suoraan kutsunnoissa, vaan niihin valitaan hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Heille määrätään kutsunnoissa varapaikka.

► Lisätietoja erikoisjoukoista ja -aloista sivulta 53-65

Kutsuntatilaisuus

Kutsuntatilaisuuteen sinun on otettava mukaasi ajokortti, passi tai muu virallinen henkilöllisyystodistus sekä tarvittavat lääkärin- ja opiskelutodistukset.

Vieraalla paikkakunnalla tilapäisesti asuvat voivat käydä kutsunnassa myös oleskelupaikkakunnallaan tai lähimmässä mahdollisessa kutsuntapaikassa. Tästä on kuitenkin sovittava oman aluetoimiston kanssa hyvissä ajoin ennen suunniteltua kutsuntapäivää.

Ulkomailla asuvien ei tarvitse saapua Suomeen kutsuntaan henkilökohtaisesti. He voivat hoitaa kutsunta-asiansa valtakirjalla Suomessa olevan asiamiehen välityksellä. Ulkomailla asuvat voivat toimittaa tarvittavat kutsunta-asiakirjat myös lähimpään Suomen edustustoon, joka lähettää ne Suomeen.

Kutsuntatilaisuudessa

- annetaan tietoja ja ohjausta
- tarkistetaan henkilötiedot
- tarkastetaan terveystodistus
- kuullaan asevelvollisen toivomukset
- tehdään asevelvollista koskevia päätöksiä:
 - päätös palveluskelpoisuudesta
 - ratkaisu palveluksen aloittamisajasta ja -paikasta sekä palveluksesta vapauttamista koskevista asioista

Palveluksen aloittamisaika

Jaettaessa kutsunnanalaiset saapumiseriin pyritään ottamaan huomioon mm. esittämäsi toivomukset. Kutsuntojen jälkeisenä keväänä ylioppilaaksi kirjoittavia suositellaan hakeutumaan toisen vuoden tammikuun erään. Ellei opiskelu/koulu ole esteenä, suositellaan kutsuntojen jälkeistä tammikuun saapumiserää. Talvierä mahdollistaa myös arvosanojesi parantamisen syksyllä tai taloudellisen tilan parantamisen työskentelemällä.

Yleisiä palveluksen aloittamisaikoja on kaksi vuodessa tammi- ja heinäkuussa. Poikkeavat palveluksen aloittamisajat koskevat Urheilukoulua.

Palveluspaikan valinta

Yleisenä periaatteena on sijoittaa asevelvollinen palvelukseen kotipaikkansa lähellä sijaitseviin joukko-osastoihin. Tavoitteena on myös sijoittaa asevelvolliset sellaiseen sotilaskoulutukseen ja tehtävään, joka parhaiten vastaa heidän koulupohjaa, ammattia, tulevaisuuden suunnitelmia, taitoja ja harrastuksia. Joukko-osastojen sijainti, koulutusmahdollisuudet ja varusmiesten määrät kuitenkin aiheuttaa sen, että jokainen ei mahdu lähimpään joukko-osastoon.

Ruotsinkieliset varusmiehet koulutetaan pääosin Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Tähän joukko-osastoon otetaan myös ruotsin kieltä hallitsevia suomenkielisiä asevelvollisia heidän toivomustensa perusteella, mikäli tilaa on.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratavoitteesi etukäteen. Missä tehtävissä voisit hyödyntää siviilitietojaasi ja -taitojasi? Mistä puolustusvoimien koulutuksesta olisi puolestaan sinulle hyötyä opiskeluissasi tai työelämässä? Huomaa, että samantapaisia tehtäviä on eri aselajeissa.

Ilmoita tavoitteesi selvästi kutsuntalautakunnalle!

Asevelvollisrekisteri

Asevelvollisrekisteriin saadaan tarvittavia tietoja muun muassa asevelvollisten palveluskelpoisuuden määrittämistä, palvelukseen määräämistä, koulutuksen ja palveluksen suunnittelua ja järjestämistä varten. Tietojen saaminen ja niiden luovuttaminen perustuu asevelvollisuuslakiin. Rekisteriin saadaan tietoja mm. väestörekisterikeskukselta, terveydenhuollon palvelujen antajilta, sosiaali- ja poliisiviranomaisilta. Rekisteristä voidaan myös luovuttaa tietoja mm. poliisille ja kansaneläkelaitokselle. Nuorisolain mukaan puolustusvoimien on luovutettava yksilöinti- ja yhteyshenkilöt nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten alle 25-vuotiaasta tuen tarpeessa olevasta nuoresta, joka vapautetaan varusmiespalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää varusmiespalveluksen. Tietojen luovuttamisen tarve arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Otteen omista rekisteritiedoista saa käymällä henkilökohtaisesti aluetoimistossa.

Pyri selkiyttämään aselaji- ja koulutushaaratavoitteesi etukäteen.

Yleiset palveluksen aloittamis- ja kotiuttamisaajat

Maavoimat, Merivoimat, Ilmavoimat ja Rajavartiolaitos

Palveluksen aloittaminen	Kotiutuminen 165 pv	255 pv	347 pv
I/17 2.1.2017	15.6.2017	13.9.2017	14.12.2017
II/17 3.7.2017	14.12.2017	14.3.2018	14.6.2018
I/18 8.1.2018	21.6.2018	19.9.2018	20.12.2018
II/18 9.7.2018	20.12.2018	20.3.2019	20.6.2019
I/19 7.1.2019	20.6.2019	18.9.2019	19.12.2019
II/19 8.7.2019	19.12.2019	18.3.2020	18.6.2020

Palvelus on aloitettava määrätyn päivän klo 16.00 mennessä. Urheilukoulun alkamisaajat löytyvät sivulta 63.

Hakemuksesta tehtävät päätökset

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Varusmiespalvelus on suositeltavaa aloittaa mahdollisimman pian koulun päättämisen jälkeen ennen perheen perustamista, pitkäaikaisten opintojen aloittamista, ulkomaille muuttamista tai ryhtymistä itsenäiseksi yrittäjäksi. Vanhempana suoritettu varusmiespalvelus koetaan usein rasittavana mm. taloudellisten tai perhehuolien vuoksi.

Palveluksen aloittamisajankohtaa voidaan hakemuksesta muuttaa asevelvolliselle, jolle se katsotaan erittäin tarpeelliseksi

- ammatin valmistumista tai opiskelua varten,
- taloudellisten olojen järjestämistä varten,
- näihin verrattavista muista erityisistä henkilökohtaisista syistä.

Palveluspaikkaa voidaan hakemuksesta muuttaa, jos se on asevelvolliselle erittäin tarpeellista erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Hakemus jätetään kirjallisena aluetoimistolle. Hakemus on perusteltava ja liitettävä mukaan todiste ajankohdan siirron tarpeellisuudesta, kuten oppilaitoksen antama selvitys opiskelun vaatimasta ajasta yms. Hakemus on tehtävä hyvissä ajoin ennen palveluksen aloittamista. Pelkkä hakemuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen.

Hakemuksissa käytettäviä lomakkeita ja lisätietoja saa aluetoimistoista, puolustusvoimien Internet-sivuilta ja kutsuntapaikoilta.

Monikansalaisuus

Suomen kansalaisuuden saanut ulkomaan kansalainen, joka on entisessä kotimaassaan suorittanut asevelvollisen rauhanaikaisen palvelusvelvollisuutensa tai osan siitä (vähintään 4 kk), voidaan hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta rauhan aikana. Vapautuksesta voi päättää aluetoimisto.

Aluetoimisto voi hakemuksesta vapauttaa varusmiespalveluksesta erityisestä syystä rauhan aikana ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen, jolla on myös toisen valtion kansalaisuus, jos asianomaisen varsinainen asunto

ja koti eivät ole Suomessa eikä hänellä ole tosiasiallisia siteitä Suomeen.

Jos Suomen kansalaisella on myös Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaisuus, hänen asevelvollisuudestaan on lisäksi voimassa, mitä kyseisten sopimusvaltioiden kanssa tehdyssä sopimuksessa (SopS 44/68) määrätään. Lisäksi Amerikan Yhdysvaltain (SopS 25/39) ja Suomen välillä on tehty vastaava asevelvollisuutta koskeva sopimus. Suomen kansalainen, johon sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia, ei ole kutsunnanalainen eikä hänen tarvitse suorittaa asevelvollisuuteensa liittyvää palvelusta Suomessa sinä aikana, jona hänen katsotaan vakituisesti asuvan kansalaisuutensa mukaisessa sopimusvaltiossa.

Sopimusvaltioissa asuvien monikansalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea, vaan heidän osaltaan sovelletaan edellä mainittuja sopimuksia. Sopimusvaltioissa asuvia monikansalaisia kehoitetaan selvittämään oma asevelvollisuuteen liittyvä asemansa Suomen edustustosta tai omasta valvovasta aluetoimistosta Suomesta.

Asevelvollisella ei ole velvollisuutta tulla kutsuntaan eikä varusmiespalvelukseen, jos hänellä on myös toisen valtion kansalaisuus ja hänen asuinpaikkansa on viimeiset seitsemän vuotta ollut muualla kuin Suomessa. Tämän ns. seitsemän vuoden – tulkinnanalaisten ei tarvitse vapautusta erikseen hakea. Vapautettu monikansalainen asevelvollinen voidaan määrätä palvelukseen, jos hän muuttaa Suomeen ennen sen vuoden loppua, jolloin hän täyttää 30 vuotta.

Vapautuspäätökset samoin kuin sopimustulkinnat perustuvat väestötietojärjestelmän osoite- ja kansalaisuustietoihin. Siksi kannattaa varmistaa väestökirjanpitäjältä tai edustustolta, että ne ovat oikein. Lisäksi 21 -vuotiaiden tai sitä vanhempien ulkomailta palvelukseen tulevien monikansalaisten kannattaa varmistua, etteivät menetä tai ole menettäneet Suomen kansalaisuuttaan 22 -vuotiaana.

► Lisätietoja osoitteista:

migri.fi

maistraatti.fi

vaestorekisterikeskus.fi

► Edustustojen yhteystiedot osoitteesta *formin.fi*

Aseeton palvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumus estää häntä suorittamasta asevelvollisuuttaan aseellisessa palveluksessa ja joka hakee aseettomaan palvelukseen, vapautetaan aseellisesta palveluksesta ja määrätään aseettomaan palvelukseen. Aseettomana palvelevan varusmiespalvelusaika on vähintään 255 päivää tai 347 päivää, mikäli koulutettu tehtävä sitä edellyttää.

Tietoja aseettomaan palvelukseen hakeutumisesta saa puolustusvoimien nettisivuilta, aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Siviilipalvelus

Asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalvelukseen kuuluu peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviiliuonteinen työpalvelu, täydennyspalvelus, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus. Siviilipalvelusaika on 347 päivää. Koulutusjakson pituus on yleensä 28 vuorokautta ja työpalvelun 319 vuorokautta.

Siviilipalvelukseen voi hakea ennen asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, sen aikana tai sen jälkeen. Hake-musta ei saa tehdä ennen kutsuntoja. Tietoja siviilipal-velukseen hakeutumisesta saa netistä (sivarikeskus.fi), aluetoimistoista ja kutsuntapaikalla.

Jehovan todistajat

Jehovan todistajat -nimiseen uskontokuntaan kuuluvalle asevelvolliselle myönnetään hakemuksesta 3 vuotta lykkäystä, mikäli hän osoittaa alle 2 kuukautta vanhalla seurakunnan todistuksella olevansa aktiivinen seurakun-nan jäsen ja ilmoittaa, että uskonnolliseen vakaumuk-seen perustuvat vakavat omantunnonsyyt estävät häntä suorittamasta varusmies- tai siviilipalvelusta.

Lykkäystä uudelleen haettaessa on toimitettava uusi todistus seurakuntaan kuulumisesta. Lykkäystä voidaan myöntää enintään sen vuoden loppuun, jona asevel-vollinen täyttää 28 vuotta. Mikäli lykkäys on jatkunut keskeytyksettä ja lykkäyksen edellytykset ovat tämän jälkeenkin edelleen olemassa, vapautetaan Jehovan to-distajat -nimiseen uskontokuntaan kuuluva asevelvol-linen asevelvollisuuden suorittamisesta rauhan aikana eri hakemuksesta.

Sotilaskoulutuksesta selviytyminen ei ole terveelle nuorelle mitenkään ylivoimaista, mutta se edellyttää hyvää kestä-vyyttä ja lihaskuntoa.

Muut erityistapaukset

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat

Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden omaavat ja alle 12-vuotiaana maakuntaan muuttaneet ja joilla on ko-tiseutuoikeus saavat varusmiespalveluksen suorittamisen sijasta palvella vastaavalla tavalla luotsi- ja majakkalai-toksessa tai muussa siviilihallinnossa. Kunnes tällainen palvelus on järjestetty, kotiseutuoikeuden omaavat ovat vapautettuja asevelvollisuuden suorittamisesta

Kestääkö kuntosi varusmies-palveluksen haasteet?

Sotilaskoulutuksesta selviytyminen ei ole terveelle nuo-relle mitenkään ylivoimaista, mutta se edellyttää hyvää kestävyyttä ja lihaskuntoa.

Varusmieskoulutusjärjestelmässä liikuntakoulutuksen osuus on yli 20 prosenttia koulutukseen käytettävästä ajasta ja fyysisen koulutuksen osuus on lähes puolet. Liikuntakoulutuksen päämääränä on pysyvän liikunta-harrastuksen edistäminen siten, että asevelvolliset jat-kavat fyysisen kuntonsa ylläpitämistä myös reservissä. Hyvän fyysisen kunnon myötä kohenee myös oma ter-veys, työkyky ja elämisen laatu.

Jos epäilet omaa kuntoasi

Aloita viipymättä monipuolinen kuntoharjoittelu. Muista, että kuntosi kohoaa jo, mikäli liikut 3–4 ker-taa viikossa vähintään 30 minuutin ajan. Huomaat, että kunnon kohottaminen ei vaadi isoa panostusta viikoit-taisissa rutiineissa.

Varusmiespalvelukseen sisältyy runsaasti kävelyä. Kä-velytottumuksia voit kehittää lisäämällä ennakkoon päi-vittäistä kävelyä. Tee kävellen nyt se lyhyt matka, jonka ennen ajoit autolla. Käytä hissin sijasta rappusia. Liikku-mistapoja ja -tottumuksia muuttamalla fyysinen kuntosi kohoaa huomaamatta.

Kestävyys ja lihasvoima ovat tärkeimmät sotilaskou-lutuksessa tarvittavat perusominaisuudet. Myöskään ei sovi unohtaa esimerkiksi asutuskeskustaistelussa vaa-dittavaa nopeutta ja ketteryyttä.

Kestävyyttä voidaan helposti kehittää kävely-, sauva-kävely-, juoksu-, uinti-, pyöräily-, soutu-, melonta-, rul-laluistelu- tai hiihtolenkkien avulla. Kestävyysharjoituk-sia tulisi tehdä 1–2 kertaa viikossa. Harjoituksen tulisi kestää vähintään 30–60 minuuttia ja sen tulisi aiheuttaa lievää hengästymistä ja hikoilua.

Lihaskuntoa voidaan kehittää esim. kuntosaliharjoit-telulla, kuntonyrkkeilyllä sekä muiden kamppailulajien harjoittelulla. Lihaskuntoharjoittelussa korostetaan kä-sien ja keskivartalon lihaskestävyyden ja -voiman kehit-tämistä. Lihaskuntoharjoituksia tulisi tehdä 2–3 kertaa viikossa. Yhden harjoituksen on kestävä vähintään 30–60 minuuttia.

Edellä mainittujen harjoitusten lisäksi on hyvä tehdä myös ketteryyttä, nopeutta ja lihasten hallintaa kehit-täviä harjoituksia 1–2 kertaa viikossa. Tähän soveltuvat parhaiten palloilulajit ja yleisurheilu.

Kuntoharjoittelu aloitetaan nousujohteisesti ja varo-vasti ottaen huomioon oma lähtötaso. Vähemmän lii-

kuntaa harrastaneilla tulisi ensimmäisten viikkojen aikana harjoitusten olla keveitä ja lyhyitä (20–30 min). Rasitustasoa lisätään kunnon kohotessa lisäämällä harjoitusvauhtia ja siirtymällä vaativampaan harjoitusmaastoon, pidentämällä harjoituksen kestoa sekä lisäämällä liikuntasuoritusten määrää.

Kunnon testaaminen

Ennen kuntoharjoittelun aloittamista on hyvä varmistaa, että terveytesi on kunnossa. Tarvittaessa voit käydä lääkärintarkastuksessa. Fyysisen kunnon lähtötasotestillä on hyvä tarkistaa, onko kuntosi odotusten mukainen.

Kävele, hölkkää tai juokse 12 minuuttia mahdollisimman hyvää vauhtia. Testi kertoo varsin luotettavasti hengitys- ja verenkiertoelimistön tilan sekä kunnon. Jos ehdit 12 minuutin aikana yli 2900 metriä, kuntosi on kiitettävällä tasolla. Mikäli jäät alle 2200 metrin, aloita kiireesti säännöllinen ja monipuolinen liikkuminen.

Palautuminen

Jotta kuntosi kohoaa optimaalisesti, sinun on huolehdittava myös elimistön palautumisesta. Muista, että elimistö kehittyy ja kunto nousee vasta palautumisen aikana.

Palautumista edistävät ainakin seuraavat tekijät:

- liikuntaharjoituksiin liittyy aina alku- ja loppuverryttely (10–15 min)
- kuntoiluun liittyy luonnollisena osana myös säännöllinen lihahuolto: venyttely, jumpat ja erilaiset hieronnat (15–30 min/krt)
- nestetasapainon ylläpitäminen harjoituksen aikana ja sen jälkeen
- monipuolinen ja oikeasisältöinen päivittäinen ravinto ovat myös palautumisen elinehto
- kevyt ja palauttava liikunta kovien harjoitusten ja harjoitusjaksojen jälkeen, esimerkiksi kävely, sauvakävely, uinti, pyöräily alhaisella teholla suoritettuna nopeuttavat elimistön palautumista paremmin kuin paikallaan oleminen

– säännöllinen riittävä lepo/uni, 7–8 tuntia vuorokaudessa

– säännöllinen, monipuolinen ja virikkeellinen elämä.

Tupakkatuotteiden käyttö

Tutkimusten mukaan varusmiehistä n. 30 % tupakoi päivittäin ja nuuskan käyttö on lisääntynyt 12 %:iin. Tupakanpoltto ja nuuskan käyttö aiheuttavat sekä terveydellisiä että kosmeettisia haittoja ja niiden käyttö heikentää fyysistä suorituskykyä. Rahaakin askin päivässä tupakoivalla kuluu keskimäärin 1600 euroa vuodessa.

Välttömät hyödyt tupakoinnin lopettamisesta ovat terveyden kohentuminen; toistuvat hengitystieinfektiot ovat tyypillisiä tupakoitsijan sairauksia. Myös sydän- ja verisuonisairauksiin ja syöpiin sairastumisriski pienenee. Nuuskan runsas nikotiinipitoisuus (n. 20 kertaa enemmän nikotiinia kuin savukkeissa) ja pitkä altistus aika aiheuttavat voimakkaan riippuvuuden. Nuuska on erityisen haitallista suun limakalvoille ja hampaille ja se altistaa syöpä-, sydän- ja verenkiertosairauksille. Erityisesti urheilijat saattavat käyttää nuuskaa tupakan sijaan koska se mielletään virheellisesti tupakointia vaarattomammaksi.

Tervetuloa Suomen suurimpaan kuntokouluun!

Kysymyksiä varuskunnan arjesta?

Liity joukko-osastosi Facebook ryhmään jo nyt, niin saat tietoa intin arjesta ja hyödyllisiä vinkkejä palvelukseksi aloittamiseen! Ryhmiä ylläpitävät edellisen saapumiserän varusmiehet, Some-agentit, joilta voit myös kysyä mieltä askarruttavista asioista luottamuksellisesti. Linkit ryhmiin löydät tulevan joukko-osastosi internetsivuilta ja ennen palveluksen aloittamista saapuvasta alokasinfosta. Tervetuloa tutustumaan intin arkeen ja palvelustovereihisi Facebookin kautta!

► Lisätietoa ja kunto-ohjelma varusmiespalveluksen aloittavalle osoitteessa puolustusvoimat.fi
-> **Liikunta**

Puolustusvoimien 12 min kuntoluokittelu

Suluissa naisten luokittelu

alle 1950 m	Heikko	(alle 1700 m)
1950-2500 m	Välttävä	(1700-2200 m)
2500-2700 m	Tyydyttävä	(2200-2400 m)
2700-2900 m	Hyvä	(2400-2600 m)
2900-3100 m	Kiitettävä	(2600-2800 m)
yli 3100 m	Erinomainen	(yli 2800 m)

MarsMars.fi
Inttikuntoon kolmessa kuukaudessa!

Varusmiespalvelus

Palveluksen aloittaminen

Palveluksen aloittamismääräys

Palveluksen aloittamismääräys annetaan sinulle joko kutsuntatilaisuudessa tai se lähetetään postitse. Siitä selvää, milloin ja missä joukko-osastossa sinun on aloitettava palvelus. Palveluksen aloittamismääräys on samalla matkalippusi, josta irrotettavilla lipuilla voit matkustaa linja-autolla ja junalla Suomen alueella kotipaikastasi palveluspaikkakunnalle (liput eivät käy Tampereen ja Turun paikallisliikenteessä eikä pääkaupunkiseudun seutuliikenteessä).

Lippuun on merkitty sen voimassaoloaika. Muista matkustustavoista maksetaan korvaukset palveluspaikassa jälkikäteen tositteiden perusteella:

- matkakorvausta kotipaikasta palveluspaikkaan sillä osalla, jota palveluksen aloittamismääräyksen matkalippu ei kata

- ruokarahaa, jos matkustamisaika kestää yli kuusi tuntia.

Sinun on muistettava esittää matkaliput ja muut tositteet korvausanomuksen yhteydessä heti palveluksen aloitettuasi.

Jos ennen palvelukseen lähtöä sinulle sattuu sellainen tapaturma tai sairastuminen, joka estää sinua matkustamasta tai on haittana palveluksen suorittamiselle, on otettava yhteys aluetoimistoon. Erittäin tärkeää on toimittaa aluetoimistolle lääkärintodistus sairauden tai vamman laadusta, sen aiheuttamista haitoista ja todennäköisestä kestämisajasta tai kehitymisestä.

Pelkkä lääkärintodistuksen jättäminen ei riitä syyksi palveluksesta poisjäämiseen, tähän on saatava erillinen aluetoimistosi päätös.

Lähde ajoissa matkaan

Lähde matkalle riittävän aikaisin. Saapuessasi joukko-osastoon jo puolen päivän aikaan ehdit kaikessa rauhassa ottaa vastaan varusteesi ja sovittaa niitä. Myöhästyminen aiheuttaa perillä joukko-osastossa hankaluuksia sekä vastaanottajalle että saapujalle itselleen.

Älä tee itsestäsi huomionkohdetta tulemalla palvelukseen humaltuneena ja muista, että sotilaan esiintyminen juopuneena on rangaistavaa samoin kuin päihteiden tuominen kasarmialueelle.

Joukko-osastosi sijoituspaikkakunnan rautatie- ja linja-autoasemalla on järjestetty opastus ja kuljetus perille. Ainakin ensimmäinen matka palveluspaikkaan kannattaa tehdä julkisia kulkuneuvoja käyttäen, mikäli se vain on mahdollista.

Mitä matkalle mukaan

Kotoa lähtiessäsi pukeudu käytännölliseen, sään mukaiseen vaatetukseen, jonka viet kotiin ensimmäisellä lomallasi. Vaikka varusmiehellä on lomalla ja vapaa-aikanaan oikeus käyttää siviiliasua, ei sen säilyttäminen ensimmäisen loman jälkeen ole kasarmialueen tiloissa sallittua.

Kun lähdet varusmiespalvelukseen, ota mukaasi:

- halutessasi omat parranajovälineet
- henkilökohtaisen puhtauden hoidossa tarvittavat välineet
- sairausvakuutuskortti (KELA-kortti) ja ajokortti
- rokotustodistus
- halutessasi tämä Varusmies-kirjanen
- tilinumerosi (IBAN -muodossa)

Jonkin ajan päästä voit myös ottaa liikunta- ja harrastusvälineitä mukaan kasarmille. Joukko-osastossa on lukittava kaappi tai varasto, jossa voidaan säilyttää mukana tuomasi harrastusvälineet.

Alokkaan arki

Palveluksen aloittamispäivä

Olet palveluksessa siitä hetkestä alkaen, kun ilmoittaudut joukko-osastoosi. Asevelvollinen on lain mukaan sotilashenkilö myös siitä hetkestä lähtien, kun hänen olisi pitänyt viimeistään saapua joukko-osastoon. Ensimmäinen päivä on varattu varusteiden hakuun. Varsinaista koulutusta ei vielä ole, joten silloin on hyvää aikaa tutustua kaikessa rauhassa uuteen ympäristöön. Mitä aikaisemmin ilmoittaudut yksikkösi, sitä rauhallisemmin alkaa totuttautumisesi sotilaan elämään.

Ensimmäinen aamu

Ensimmäinen herätys sotavaeässä on ikimuistoinen – tosin se tuskin on niin kauhea kuin tarinat kertovat. Sotilaallisen riipeyden ja täsmällisyyden opettelu alkaa heti ensi hetkistä. Pukeutuminen ja palvelukseen järjestäminen sekä sotilaallinen käyttäytyminen hämmentävät aluksi jokaisen siviilielämään tottuneen. Alussa tuntuu olevan kiire joka paikkaan odottamaan, mutta se kuuluu asiaan, jotta mahdollisimman pian päästäisiin varsinaiseen koulutukseen käsiksi.

Vauhdikasta alkua ei kannata säikähtää. Jokainen asia opetetaan ennen kuin sen osaaminen vaaditaan.

Koulutus alkaa

Ensimmäisten päivien oppitunneilla opetetaan mm. sotilaan oikeudet ja velvollisuudet, sotilaan käyttäytyminen, esimiehen ja alaisen käskyvaltasuhteet sekä maanpuolustuksen perusteita.

Sulkeisjärjestyksen harjoittelu ja asekäsitteilyharjoitukset luovat perustan alkavalle taistelukoulutukselle.

Sotilaskoti palvelee varusmiehiä vapaa-aikana.

Älä haudo ongelmiasi

Esimiestesi puoleen kääntymistä ei kannata ujestella, sillä he antavat neuvoja pienissäkin asioissa. Lähin esimiehesi on oma **ryhmänjohtaja**, sotilasarvoltaan yleensä alikersantti. Häneltä voit kysyä kaikkia jokapäiväiseen palvelukseen liittyviä asioita. **Joukkueenjohtajalle** voit kertoa esimerkiksi koulutukseesi vaikuttavista ongelmista. **Yksikön vääpeli** huolehtii yksikön käytännön hallinnoinnista ja huollosta. Hänen puoleensa voit kääntyä mm. matkakorvaus- ja lomamatka-asioissa. **Yksikön päällikkö** vastaa koko yksikkönsä hallinnosta, koulutuksesta ja hyvinvoinnista. Hänen puoleensa on jokaisella alokkaalla oikeus kääntyä aina koskivatpa ongelmat sitten sotilas- tai siviiliasioita.

Kahdenkeskisessä tulohaastattelussa esimiehet tutustuvat alaisiinsa ja tarjoavat mahdollisuuden esittää omia toivomuksia ja kysymyksiä, joiden ratkaiseminen helpottaa sopeutumista sotilaselämään. Päivystävä, ympärivuorokautinen puolustusvoimien terveysneuvonta-numero 0299 581 010 palvelee varusmiehiä kaikissa terveydellisissä ongelmissa. Numerosta vastaa sairaanhoitaja. Keskustelua varten käytettävissä on myös lähes ympäri vuorokauden Suomen Mielenterveysseuran valtakunnallinen kriisipuhelin 010 195 202.

Myös joukko-osaston komentaja, sotilaspappi, lääkäri, sairaanhoitaja, sosiaalikuuraattori ja varusmiestoimikunta ovat valmiita auttamaan ongelmien ratkaisemisissa.

Lomat ja vapaa-aika

Muut kuin palvelukseen tai lepoaikaan kuuluvat ajat ovat varusmiehen vapaa-aikaa.

Ilta vapaa on palveluksen salliessa yleensä kello 17.30 – 21.30. Edellä olevasta ajasta voidaan poiketa koulutuksellisista tai valmiudellisista syistä, ruokailuvuorjärjestelyistä tai muista esim. huoltopalveluun tai järjestelyihin liittyvistä syistä johtuen. Vuodesta 2016 alkaen kaikissa perusyksiköissä on käytettävissä WLAN- yhteydet, joiden avulla voit hoitaa siviiliasioitasi ja pitää yhteyttä kotiväkeä.

Oikeus liikkua vapaa-aikana kasarmialueen ulkopuolella koskee myös alokkaita – kuitenkin vasta heidän opittuaan sotilaallisen käytöksen. Tämä tavoite on pyrittävä saavuttamaan kahden ensimmäisen palvelusviikon aikana.

Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella. Lomalle tai vapaalle lähdetään ja palataan sotilaspuvussa.

Paikallaolovahuuteen kuulumattomilla varusmiehillä viikonlopun vapaa (VLV) alkaa perjantaina palveluksen jälkeen ja päättyy sunnuntaina pääsääntöisesti kello 21.00 – 23.00 paikalliset olosuhteet huomioiden. Yleensä noin kerran kuukaudessa viikonloppuvapaaseen liitetään henkilökohtaisena lomana (HL) seuraava maanantai. Koulutussuunnitelman mukaisen henkilökohtaisen loman (HL) yhteydessä oleva viikonloppu on pääsääntöisesti vapaa.

Lomalta tai vapaalta palaamiseen on syytä varata riittävästi aikaa, sillä myöhästyminen johtaa yleensä kurinpitotoimiin.

► **Lisätietoa lomista ja lomamatkoista, sivut 34–35**

Sotilaskoti

Sotilaskoti on varusmiehen taukopaikka varuskunnassa. Sinne voit mennä vapaahetkinä rentoutumaan ja virkistytymään palveluksen lomassa erilaisten pelien, kirjojen, lehtien sekä kahvin ja munkin parissa. ”Sotkut” palvelevat taistelijoita myös pidempien maasto-harjoitusten yhteydessä.

Vapaa-ajan liikunta

Useissa varuskunnissa on ajanmukaiset liikuntatilat. Vapaa-aikanasi voit käyttää varuskunnan uimahalleja, kuntosaleja, palloiluhalleja, kampailusaleja, sisäämpumaratoja ja katukoripallokenttiä. Lisätietoja eri harrastusmahdollisuuksista saat perusyksiköstäsi sekä joukko-osastosi liikuntakasvatusupseerilta. Varusmiesten liikuntakerhot (VLK) järjestävät monissa varuskunnissa vapaa-ajan liikuntatoimintaa. Jos olet kiinnostunut jonkun lajin ohjaajan tehtävistä, kysy lisätietoja omasta kerhostasi ja saat varmasti töitä vapaa-ajan liikunnan parista. Lisätietoja saat varusmiestoimikunnalta (VMTK) tai paikalliselta sotilasurheiluseuralta.

► **Lisätietoja sotilasurheilunet**

Valmennus- ja kilpailutoiminta

Sinulla on mahdollisuus jatkaa omaa liikuntaharrastustasi ja valmennus- sekä kilpailu-uraasi myös varusmiespalveluksen aikana. Varusmiehet voivat ottaa osaa puolustusvoimien kilpailutoimintaan, parhaat jopa kansainvälisellä tasolla. Mikäli kilpailit kansallisella huipulla, ota yhteyttä joukko-osastosi liikuntakasvatusupseeriin. Hän antaa neuvoja ja auttaa urheilukomennusasioissa.

Sotilaan vaatetus

Varusmiehen vaatetus koostuu eri vuodenaikoihin suunnitelluista taistelijan vaatevarusteista. Vastaa itse käyttöösi luovutetun vaatetuksen vaihdosta puhtaisiin ja ehjiin varusvarastolla sekä niiden säilyttämisestä. Varusteiden huollosta annetaan ohjeita perusyksikössä heti palveluksesi alkaessa.

Palveluspuku on maavoimissa, ilmavoimissa ja merivoimien rannikkojoukoissa maastopuku M05. Taistelukoulutusvarustukseen kuuluvat maastopuku, kumisaappaat, kypärä, kuulonsuojaimet sekä kantolaittejärjestelmä M05 reppuineen (osassa merivoimia ja ilmavoimissa on käytössä taisteluvyö M85). Lomapuku on maavoimissa, ilmavoimissa ja merivoimien rannikkojoukoissa Taistelijan asu 2005-kokonaisuuteen kuuluva maastopuku M05. Merivoimissa varusmiesten vaatetuksena loma- ja paraatipuvun m/05 sekä meritaisteluasun m/95 lisäksi on myös merivoimien aluksilla sekä kaikilla Rannikkolaivastossa palvelevilla varusmiehillä varusmiesten loma- ja paraatipuku m/30 ja päällystakki m/55.

Lisäksi jokaiselle varusmiehelle jaetaan mm.:

- vuodevaatteet ja pyyheliina
- alusvaatteet ja sukat
- sormikkaat ja kintaat
- pakkasaappaat ja varsikengät
- selkäreppu ja kenttäruokailuvälineet
- verryttelyasu ja urheiluvarusteet.

Erikoiskokoisille (erittäin iso- tai pienikokoiset) varusmiehille hankitaan sopivat varusteet viimeistään palveluksen aloittamisen yhteydessä otettavien mittojen mukaisesti.

Erikoiskokoisten varusteiden saaminen kannattaa kuitenkin varmistaa ottamalla yhteyttä Talousvarikkoon (puh: 0299 800 vaihde) viimeistään puoli vuotta ennen palveluksen aloittamista. Lomalla ja vapaa-aikana saa käyttää siviilivaatteita kasarmialueen ulkopuolella.

Ruokahuolto

Palvelusaikana varusmiehille tarjotaan varuskuntaravintolassa sekä maasto-olosuhteissa suomalaiset ravitsemussuositukset täyttäviä, terveellisiä ja monipuolisia aterioita sekä erityisruokavalioihin perustuvia aterioita niitä tarvitseville. Ruokahuollon tavoitteisiin kuuluu varusmiesten ruokatottumusten ohjaaminen terveyttä edistävään suuntaan ja ylläpitää sekä turvata riittävä ruokatarjonta kaikissa olosuhteissa palveluksen aikana.

Varuskuntaravintolassa ateriat ovat tarjolla itsepalvelulinjastolla. Arkisin tarjotaan aamiainen, lounas, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Sunnuntaisin tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, päivällinen ja vapaaehtoinen iltapala. Ruokatarjonta varuskuntaravintolassa perustuu kuuden viikon kiertävään ruokalistaan, joka vaihtuu puolen vuoden välein. Maastossa tapahtuvaa ruokailua varten jokaiselle varusmiehelle jaetaan pakki ja lusikka-haarukka. Maasto- ja kenttäkeitinruokailujen ruokatarjonta perustuu erillisiin ruokalistoihin, joissa on huomioitu harjoituksissa kasvava energiantarve. Maastoharjoituksissa jotka toteutetaan lähellä varuskuntaa, ruoka tuodaan kuljetusastioissa varuskuntaravintolasta. Osassa harjoituksia palvelustaan suorittavat sotilaskieittäjät valmistavat ruokalistan mukaiset ateriat kenttäkeittimellä. Harjoituksen ruokahuolto voidaan toteuttaa myös taistelumuonilla, jolloin jokainen varusmies lämmittää ruokansa itse.

Majoitus

Varusmiehet majoitetaan palvelusaikana kasarmeihin. Perusyksikön kasarmitilat sisältävät yleensä majoitustu-

vat 8–10 miestä varten, luokkatilat oppitunteja varten, perusyksikön päällikön, yksikön vääpelin ja kouluttajien huoneet, varastotilat, hygieniatilat sekä oleskelutilat vapaa-ajan viettoon varten.

Sota-, taistelu- ja ampumaharjoituksissa majoitutaan yleensä 10 tai 20 hengen sotilastelttoihin. Niissä on puulämmitteinen kamiina, joten talvella ei teltassa tarvitse palella. Kenttämajoitukseen liittyen jaetaan käyttöön makuupussi ja -alusta. Harjoituksissa voidaan majoittua myös parakkeihin tai muihin rakennuksiin.

► Naisten majoituksesta ks. sivu 13

Terveystenhuolto

Varusmiesten terveydenhuolto alkaa jo ennen kutsunto- ja kevään ennakoterveystarkastuksilla. Palvelusaikana terveydenhuollon peruspalvelut järjestetään sairastuneille varusmiehille Sotilaslääketieteen Keskusten varuskunnallisilla terveysasemilla (sairaanhoitajan, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotot) ja erikoislääkäripalvelut toteutuvat alueellisilta siviilikumppanuussairaaloilta.

Puolustusvoimien järjestämät terveydenhuollon palvelut ja lääkkeet ovat varusmiehille maksuttomia.

Sairaanhoidon lisäksi puolustusvoimien lääkintähuolto käsittää myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja koulutuksen sekä kenttähygienian, jolla tarkoitetaan mm. ympäristön (ruoan, veden yms. puhtautta) puhtaudesta huolehtimista erityisesti maastoharjoituksissa.

Varuskunnissa lääkintähuollosta vastaa päällikkölääkäri, joka työskentelee varuskunnan terveysasemalla terveydenhuollon ammattihenkilöstön ja muun henkilöstön kanssa. Ne varusmiespalvelusta suorittavat henkilöt, joil-

la on terveydenhuoltoalan koulutus (esimerkiksi lääkärin tai sairaanhoitajan koulutus) osallistuvat osan palvelusajastaan lääkintähuollon toteuttamiseen koulutustaan vastaavissa tehtävissä.

Saapumistarkastuksessa terveydenhuoltohenkilöstö tarkastaa alokkaiden terveydentilan ja arvioi palveluskelpoisuuden. Jos sinulla on lääkärintodistuksia tai sairaskertomuskopioita, niin ota ne mukaan palvelukseen tullessasi. Tarvittaessa tehdään lisätutkimuksia ja palveluskelpoisuusluokka määritetään uudelleen. Rokotusten voimassaolo tarkistetaan (rokotuskortti on tärkeää ottaa mukaan) ja varusmiehelle annetaan tarvittavat lakisääteiset rokotukset.

Lääkinnän oppitunneilla ja harjoituksissa käsitellään terveysasioita, koulutetaan ensiapuitaitoja sekä opetetaan esim. mitä pitää tehdä jos sairastuu palveluksen aikana. Osa varusmiehistä koulutetaan lääkintämieheksi tai -ryhmänjohtajaksi.

Varusmiespalveluksen aikana yleisimpiä sairauksia ovat ylähengitystietulehdukset sekä liikuntaan liittyvät rasituskivut ja sairaudet sekä muut oireet. Varusmiespalveluksen aloittaminen on iso elämänmuutos, josta voi joskus aiheutua myös henkisiä oireita. Näistä asioista voi halutessaan tulla keskustelemaan terveydenhuollon henkilöstön kanssa. Henkilökohtaisista huolista kärsivä varusmies voi aina myös hakeutua keskustelemaan joukko-osaston sosiaalikuraattorin tai papin kanssa.

Kun haluat tietoa ja tukea liittyen tupakan, nuuskan tai päihteiden käytön lopettamiseen, ota yhteyttä terveydenhuollon henkilöstöön.

Joukko-osastoissa järjestetään joka arkipäivä vastaanotto terveysasemalla sairaiksi itsensä tunteville varusmiehille. Vastaanottoa pitäviä hoitajia ja lääkäreitä sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista terveystiedoista.

- ▶ **Lääkärin, hammaslääkärin ja proviisorien erikoiskoulutuksesta ks. sivu 64**

Sotilaspapit

Sotilaspappien työn tarkoituksena on tukea hengellisesti ja henkisesti puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevia sekä ylläpitää heidän eettistä toimintakykyään kaikissa olosuhteissa.

Puolustusvoimien palveluksessa on luterilaisia ja ortodoksia sotilaspappeja. He ovat kaikkia varusmiehiä varten, uskontokunnasta ja vakaumuksesta riippumatta.

Palvelusaikana osallistutaan sotilaspapin oppitunneille, joiden aiheet liittyvät eettiseen ja henkiseen toimintakykyyn. Oppitunnit ovat osa toimintakyvyn koulutusta ja niille osallistuvat kaikki varusmiehet. Palvelusaikana tapahtuviin kirkollisiin tilaisuuksiin osallistutaan osana palvelusta. Kirkollisen tilaisuuden sijasta varusmies voi valita vaihtoehtoisen, henkisen toimintakyvyn kehittämiseen pyrkivän, tilaisuuden. Palvelusajan ulkopuolella järjestettäviin kirkollisiin tilaisuuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Varusmiehenä voi myös käydä rippikoulun. Sielunhoito on osa sotilaspappien työtä. Ihmistä pyritään auttamaan kokonaisvaltaisesti kuuntelemalla ja keskustelemalla. Sotilaspappia sitoo ehdoton vaitiolovelvollisuus.

- ▶ **Varusmiespappien ja -diakonien koulutuksesta sivulla 65**

Varusmiestoimikunta

Varusmiestoimikunnat ovat osa puolustusvoimien organisaatiota ja joukko-osastojen toimintaa. Jokaisessa puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen varusmiehiä kouluttavassa joukko-osastossa toimii varusmiehistä koostuva varusmiestoimikunta (VMTK). Varusmiehet valitsevat keskuudestaan toimikunnan kehittämään varusmiesten palvelusolosuhteita ja vapaa-ajan toimintaa. Vapaa-ajalla VMTK järjestää erilaisia aktiviteetteja varusmiehille, kuten viihde- ja elokuvailtoja, kotiuttamisjuhlia, kursseja, liikunta- ja kilpailutoimintaa, soittomahdollisuuksia ja pelivälineitä jne. Monissa joukko-osastoissa VMTK osallistuu myös varusmiesten lomakuljetuksien järjestämiseen.

Varusmiestoimikunta tekee aloitteita ja esityksiä joukko-osaston komentajalle ja ylempiin esikuntiin varusmiesten sosiaalitaloudellisia etuuksia ja palvelusta koskevista asioista. Toiminta on osa varusmiespalvelukseen kuuluvaa palautejärjestelmää. VMTK-toimihenkilöille voi kertoa palvelukseen liittyvistä, mieltä askarruttavista asioista tai mahdollista epäkohdista. Varusmiestoimikunnat ovat saaneet varusmiesten aktiivisuuden avulla vireille useita merkittäviä uudistuksia.

Varusmiespalvelukseen liittyvistä asioista voi lähettää kysymyksiä joukko-osastojen salattuihin facebook-ryhmiin jo ennen palvelusta tai palveluksen aikana. Tarkempaa tietoa facebook-ryhmistä saat joukko-osaston lähettämästä alokaskirjeestä. Facebookissa esittämiisi kysymyksiin vastaa joukko-osaston VMTK-toimihenkilö.

Joukko-osaston varusmiestoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja ja tarvittaessa muita toimihenkilöitä sekä edustaja jokaisesta perusyksiköstä. Lisätietoja VMTK:sta saa osoitteesta vmtk.fi ja joukko-osastojen VMTK-toimihenkilöiltä.

Aloitetoiminta

Jos varusmiespalveluksen aikana syntyy hyvältä tuntuva idea, kannattaa siitä tehdä aloite! Aloite on ehdotus, joka toteutettuna voi parantaa muun muassa toiminnan laatua, tehostaa toimintaa, säästää kustannuksia ja aikaa tai lisätä viihtyisyyttä ja palvelusturvallisuutta. Aloitteelta ei vaadita keksinnöllisyyttä, täydellistä uutuusarvoa eikä aloitteen tarvitse olla sellaisenaan valmis käyttöönotettavaksi. Jokaisella varusmiehellä on oikeus tehdä aloitteita.

Puolustusvoimien aloitetoimikunnat käsittelevät joukko-osastoissa varusmiesten, reserviläisten ja henkilökunnan tekemät aloitteet, jotka liittyvät puolustusvoimien toiminnan parantamiseen. Helpoin tapa aloitteen jättämiseen on toimittaa se oman joukko-osaston aloitetoimikunnalle tai varusmiestoimikunnalle.

Johtajakoulutus

– ainutkertainen mahdollisuus

Tarkoitus, päämäärä ja tavoite

Johtajakoulutus aloittaa koko asevelvollisuusajan kattavan kehittymisen ja kasvamisen ihmisten johtajaksi. Varusmiespalveluksen aikana varusmiesjohtajille luodaan perusta ja myönteinen asenne jatkaa johtajana kehittymistä myös reservissä. Päämääränä on, että johtajat pystyvät reserviin siirryttyään kertausharjoituksissa sekä liikekannallepanossa aloittamaan joukkonsa johtamisen ja kouluttamisen itsenäisesti, omatoimisesti ja tehokkaasti.

Elinikäiset eväät johtajana kehittymiselle – opi oppimaan

Pyrkimällä johtajakoulutukseen varusmies saa suurta hyötyä tulevaisuuttaan ajatellen. Suurin osa puolustusvoimissa johtajakoulutuksen saaneista henkilöistä menestyy erinomaisesti elämässään ja sijoittuu yhteiskunnassa arvostettuihin tehtäviin ja asemiin.

Johtajana kehittyminen on johtajana kasvamista. Tämä on meille jokaiselle elinikäinen haaste. Tähän haasteeseen voi vastata antamalla sattumalle tilaa ja oppimalla kantapään kautta, kuten sanotaan. Tämän haasteen voi tuki kohdata myös toisella, systemaattisella tavalla – varmistamalla oppiminen ja pyrkimällä johtajakoulutukseen.

Johtajakoulutuksen ytimenä on ihmisten johtaminen ja johtajana kehittyminen. Ihmisten johtamista opetetaan ja opitaan syväjohtamisen pohjalta. Tavoitteena on kehittyä johtajaksi, joka rakentaa luottamusta sekä saada ihmiset innostumaan työstään, aikaansaamaan oppimista ja arvostamaan toisia tasavertaisina ihmisinä.

Johtajana kehittyminen perustuu viimeisen kuuden kuukauden aikana tapahtuvaan toimintaan ja harjoitteluun oikeiden alaisten kanssa. Johtajakaudella oppimista tuetaan systemaattisella palautteella, johon kuuluvat myös johtajaprofiilit ja henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat. Tavoitteena on kyky arvioida omaa oppimista eli reflektoida sekä itseohjautuva toimintatapa.

Oppiminen taltioidaan johtajakansioon, joka jää omaksi reserviä varten. Reservi eli varusmiespalveluksen jälkeinen asevelvollisuus aika on pitkä aika. Se on aikaa, jolloin johtajana kehittymisen tulee jatkua siviilielämän kokemusten pohjalta.

Kaikilla on mahdollisuudet johtajakoulutukseen – omat kyvyt ratkaisevat

Johtajavalinnat tehdään erikoisjoukkoja lukuun ottamatta kaikissa joukko-osastoissa samaan aikaan ja samalla tavalla. Valinta tapahtuu noin seitsemän viikon palveluksen jälkeen. Valintamenetely on ehdottoman tasapuolinen, oikeudenmukainen ja perustuu tieteelliseen tutkimukseen.

Valinnassa vaikuttavat eniten peruskoulutuskaudella osoitetut kyvyt ja persoonalliset johtajaominaisuudet. Sukupuoli, vanhempien ammatti tai koulutustausta ei vaikuta johtajavalintaan. Jokainen lähtee alokkaaksi tullessaan samalta viivalta.

Johtajakoulutus jakaantuu reservin aliupseerien ja upseerien koulutukseen. Kaikki johtajakoulutukseen valittavat käyvät aliupseerikurssin ensimmäisen jakson. Reserviupseereiksi koulutettavat jatkavat sen jälkeen reserviupseerikursilla. Kurssien jälkeen johtajakoulutus jatkuu johtajakauden muodossa perusyksiköissä. Johtajakaudella kursseilta valmistuneet varusmiesjohtajat toimivat pääsääntöisesti seuraavan saapumiserän johtajina.

Johtajakoulutuksesta on hyötyä – suurin hyötyjä olet sinä itse

Uuden johtajakoulutusohjelman myötä varusmiesten saamaa johtajakoulutusta arvostetaan laajasti yhteiskunnassa. Arvostus näkyy opiskelussa ja työelämässä.

Syväjohtamisen johtajakoulutusohjelma on kehitetty niin, että se vastaa täysin myös siviiliorganisaatioiden vaatimuksia johtajana kehittymiselle. Työelämä kilpailee tällaisista osaajista jo nyt, lähitulevaisuudesta puhumattakaan.

Oppilaitokset, yliopistot ja korkeakoulut luovat hyväksi opintopisteitä saadusta johtajakoulutuksesta. On syytä muistaa, että kukin oppilaitos, korkeakoulu ja yliopiston tiedekunta määrittää itse varusmiespalveluksen aikaisen koulutuksen, harjoittelun ja työkokemuksen lukemisen hyväksi oppilaitokseen pyrittäessä ja/tai itse opinnoissa.

On joitakin oppilaitoksia, yliopistoja ja korkeakouluja, jotka eivät vielä lue hyväksi varusmiespalveluksessa saatua johtajakoulutusta. Tiedot varusmiespalveluksen aikaisten opintojen hyväksilukemisesta saa kyseisestä oppilaitoksesta.

Kun jatkaa johtajana kehittymistä reservissä, on myös maanpuolustus osaavissa käsissä. Johtaja- ja koulutustaitoja voi syventää määräaikaissa palveluksessa tai pyrkimällä Maanpuolustuskorkeakouluun ja suorittamalla joustavasti eritasoisia tutkintoja.

Suurin hyötyjä on kuitenkin johtaja itse. Kasvaminen ihmisenä, kehittyminen johtajana ja oppimaan oppiminen on suuri voimavara koko loppuelämän. Kannattaa varautua siihen, että johtajatodistusta ja -kansiota tarvitaan monissa yhteyksissä siviilielämässä.

Reserviupseerikoulutus, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, annetaan Maasotakouluun kuuluvassa Reserviupseerikoulussa Haminassa (maavoimat) tai Merisotakoulussa Suomenlinnassa (merivoimat) tai Ilmasotakoulussa Tikkakoskella (ilmavoimat).

Aliupseerikursseja järjestetään lähes jokaisessa joukko-osastossa. Erikoisalojen aliupseerikurssit järjestetään pääsääntöisesti keskitetysti alaan erikoistuneessa joukko-osastossa.

Sodista saadut kokemukset osoittavat, että laajaan reserviin perustuvissa puolustusvoimissa sekä aliupseerien että reserviupseerien on saatava samankaltainen johtajakoulutus. Tämän takia molemmille ryhmille annetaan samanmittainen ja valtaosin yhtenevä johtamis- ja kouluttamistaidon koulutus.

Varusmiehestä huolehditaan

Puolustusvoimien tavoitteena on luoda varusmiehelle sellaiset palvelusolosuhteet, jossa kansalaisvelvollisuuden voi suorittaa murehtimatta liikoja siviiliasioita. Tässä kirjassessa on perustiedot varusmiehen ja hänen omaistensa sosiaaliturvasta ja taloudellisista etuuksista sekä muista tukitoimista. Varusmiehiä neuvovat parhaiten joukko-osastossa lähimmät esimiehet, sosiaalikirjuri ja varusmiestoimikunnat.

Nämä tiedot perustuvat vuoden 2015 tilanteeseen. Samat edut kuuluvat myös asepalveluksen vapaaehtoisena suorittaville naisille.

Järjestämällä siviiliasiat kuntoon ennen palveluksen aloittamista voi välttää monta ongelmaa palvelusajana.

Palveluksen aloittamisajan tai -paikan muutos

Jos sinulle syntyy pakottava tarve muuttaa saapumiseräsi tai joukko-osastoasi esimerkiksi alkaneen huoltajuuden, vaikean taloudellisen tilanteen, opintojen tärkeän vaiheen, asuinpaikan muutoksen, sairauden, vamman tai muun oleellisen syyn vuoksi, niin ota yhteys aluetoimistoon palveluksen alkamisajan muutosta varten. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen tulossa olevan naisen on kirjallisesti ilmoitettava, mikäli hän ei aio aloittaa palvelustaan.

► Lisätietoja palveluksen aloittamisajan tai -paikan muuttamisesta sivulla 17.

Sotilasavustus

Sotilasavustus on Kansaneläkelaitoksen (Kela) maksama etuus, joka perustuu sotilasavustuslakiin.

Sotilasavustusta maksetaan asevelvolliselle itselleen ja asepalveluksessa olevan asevelvollisen ja vapaaehtoisena asepalvelustaan suorittavan naisen omaiselle palvelusajalta. Avustukseen oikeutettuja omaisia ovat asevelvollisen aviopuoliso, rekisteröity parisuhteen osapuoli, avopuoliso (jonka kanssa asevelvollisella on yhteinen alaikäinen lapsi), asevelvollisen oma lapsi ja ottolapsi, aviopuolison lapsi sekä huoltoon pysyvästi sijoitettu lapsi. Muille omaisille ei voida myöntää sotilasavustusta.

Avustusten saamiseen vaikuttavat asevelvollisen ja sotilasavustukseen oikeutettujen omaisten tosiasiallisesti käytettävissä olevat nettotulot.

Asevelvolliselle itselleen voidaan maksaa asumisavustusta ja palvelusaikana opintolainojen korot.

Asumisavustuksen saamiseksi asunto on pitänyt hankkia noin 3 kuukautta ennen palveluksen aloittamista, ellei sen myöhempään hankkimiseen ole perusteltua syytä (perheen perustaminen, opiskelun tai työn aloittaminen toisella paikkakunnalla ym.). Lisäksi asumisavustusta hakevan on pystyttävä osoittamaan, että hän maksaa asumismenonsa itse.

Omaiselle maksettavaan sotilasavustukseen voi kuulua perusavustus, asumisavustus ja erityisavustus.

Perusavustuksen on tarkoitus kattaa esimerkiksi ravinto- ja puhtausmenot ja muut jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat tavanomaiset menot. Perusavustuksen täysi määrä on sama kuin kansaneläke (636,63 euroa kuukaudessa). Perusavustukseen vaikuttaa siihen oikeutettujen omaisten määrä: ensimmäiselle tuen saajalle avustus on 100 %, toiselle 50 % ja kolmannelle tai useammalle 30 % täydestä määrästä. Kela maksaa elatusapuun oikeutetulle lapselle elatusavun suuruisen määrän silloin, jos asevelvollinen on oikeuden päätöksen tai sosiaalilautakunnan vahvistaman kirjallisen sopimuksen perusteella veloitettu maksamaan alaikäiselle lapselle elatusapua kuukausittain, eikä hän kykene maksamaan sitä palveluksensa aikana. Jos asevelvollisella on tuloja, Kela ottaa ne huomioon maksettavan elatusavun määrässä. Kela ei myönnä elatustukeen oikeutetulle lapselle perusavustusta.

Asumisavustuksena voidaan maksaa asevelvolliselle tai omaiselle kohtuulliset asumismenot, joina otetaan huomioon vuokra, yhtiövastike, vesimaksut, asuntolainojen vuotuiset korot ja vuosimaksut, sähkö- ja kaasumaksut sekä omakotitalon säännönmukaiset hoitomienot. Internet-, sauna- ja autopaikkamaksut, takuuvuokra, vuokraennakko, asunnonvälityspalkkio tai kiinteistövero eivät ole korvattavia asumismenoja.

Erityisavustuksena voidaan maksaa omaiselle tarpeellisina ja määrältään kohtuullisina menoina esimerkiksi muut kuin vähäiset terveydenhoitomienot (esim. lääkärin määräämät lääkkeet, sairaalamaksut, hammashoitokulut sekä näön tarkastuksesta ja silmälasien hankinnasta aiheutuneet menot), lasten hoitoon liittyvät menot (esim. lastenvaunut, -rattaat, sänky tai turvaistuin keskimääräisen hintatason mukaisena), omaisen opintolainan korot, muuttokustannukset, hautauskustannukset sekä työmatkakustannukset, jotka ylittävät 500 euroa vuodessa. Erityisavustuksen myöntämisen edellytys on, että menot eivät kuulu perusavustukseen ja ettei hakija saa niistä korvausta muualta.

Sotilasavustusta haetaan Kelan toimistosta tai verkossa (kela.fi) mielellään kuukautta ennen palveluksen aloittamista. Paperihakemuksen voi jättää mihin tahansa

sa Kelan toimistoon. Hakemuksen tekee varusmies itse, avustukseen oikeutettu omainen tai hänen huoltajansa. Sotilasavustushakemuslomakkeita, ohjeita täyttää ja mahdollista muutoksenhakua varten saa Kelan toimistoista, Kelan verkkosivuilta tai asiakaspalvelunumerosta 020 692 200 (ma-pe klo 8.00-18.00) sekä joukko-osastojen sosiaalikuraattoreilta tai yksiköiden vääpeleiltä. Sotilasavustuksessa ei ole takautuvaa hakuaikaa.

Ulkomailta asuvien on syytä tehdä hakemus hyvissä ajoin (2–3 kuukautta) ennen palveluksen aloittamista joko edustuston kautta tai sähköisesti.

Avustusta maksetaan sen kuukauden alusta, jona sitä on haettu, aikaisintaan kuitenkin palveluksen aloittamispäivästä kotiuttamiskuukauden loppuun. Avustusta voidaan myöntää sen jälkeen, kun Kela on saanut tiedon joukko-osastolta palveluksen aloittamisesta. Jos elämässäsi tapahtuu muutoksia, jotka voivat vaikuttaa sotilasavustuksen saamiseen, ilmoita siitä heti Kelaan. Ilmoita Kelaan esimerkiksi, jos palvelus keskeytyy tai päättyy, asevelvollisen tai omaisen tulot muuttuvat tai lapsen elatusvelvollisuus päättyy tai huoltajuus muuttuu. Sotilasavustusta ei tarkisteta tulojen muutoksen vuoksi, jos tulo on kertaluonteinen ja kohdistuu kokonaan takautuvaan aikaan. Sotilasavustus on veroton. Kela maksaa avustuksen yleensä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä hakijan ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen.

Avustuspäätökseen voi hakea muutosta 37 päivän sisällä päätöksen postituspäivästä kirjallisesti: valitus toimitetaan Kelan toimistoon (jos päätöksen antaja on Kela), joka voi muuttaa päätöstä itseoikaisuna. Jos Kelan mielestä päätöstä ei voida oikaista haluamallasi tavalla, se lähettää valituksen edelleen muutoksenhakulautakuntaan. Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutus oikeuteen, joka on ylin valitusaste.

Opinnot

Varusmiespalvelus kannattaa suorittaa ennen pitkäaikaisen opiskelun aloittamista. Jos sinut on juuri hyväksytty johonkin oppilaitokseen, niin opiskelun aloituksen voi lähes aina siirtää odottamaan kotiutumistasi. **Tarkista ensi tilassa oman oppilaitoksesi aloitus-/ keskeytysmahdollisuus.** Varusmiespalveluksen aikana voit myös suunnitella palveluksen jälkeisiä opintoja, hakea opiskelemaan ja osallistua pääsykokeisiin. Ohjausta ja neuvontaa opiskeluun liittyvissä asioissa saat joukko-osaston sosiaalikuraattorilta. Varusmiespalveluksen aikana ei makseta opintotukea eikä valtion takaamaa opintolainaa.

Opintolainojen korot

Kela voi korvata asevelvolliselle opintolainojen korot sotilasavustuksena, jos ne erääntyvät maksettaviksi palvelusaikana tai palveluksen päättymiskuukauden aikana. Kela edellyttää, että et ole saanut opintotukea sen tai edeltävän lukukauden aikana, jolloin korko erääntyy maksettavaksi. Jos olet saanut opintotukea, lisätään korko lainapääomaan. Kela ei korvaa itse maksettavaa 1 %:n korkoa.

Korot maksetaan joko hakijalle itselleen tai suoraan pankkiin. Jos korot maksetaan hakijalle, hakemuksen (SA 1) liitteenä on oltava pankin ilmoitus ja maksutositte. Hae korkoavustusta niin hyvissä ajoissa, että Kela ennättää maksaa korvauksen eräpäivään mennessä.

Korkojen korvaamisessa otetaan tuloina huomioon vain asevelvollisen omat sotilasavustukseen vaikuttavat tulot. Sotilasavustuslaissa tarkoitettujen omaisten tuloja ei oteta huomioon.

Jos koroista maksetaan vain osa asevelvollisen tulojen vuoksi, koronperintätositte palauteetaan asevelvolliselle päätöksen mukana, jotta asevelvollinen voi itse maksaa loput koroista.

Muu toimeentulotuki, sosiaalipalvelut ja -turvaetuudet

Tässä kirjasessa on keskitytty erityisesti varusmiehiä koskeviin etuuksiin. Kuitenkin sinulla ja perheelläsi on tarpeen mukaan oikeus hakea kaikkia tarvitsemiasi lakisääteisiä sosiaaliturvaetuuksia, esim. toimeentulotukea ja sosiaalipalveluita (kotihoito, päivähoito, sosiaalineuvonta) tai Kelan yleistä asumistukea sekä muita yhteiskunnan tarjoamia palveluita. Sosiaalikuraattori neuvoo sinua kaikissa etuuksiin ja palveluihin liittyvissä asioissa.

Virka- ja työsuhde

Useimmat työnantajat maksavat normaalisti palkan kutsuntapäivältä, vaikka työehtosopimuksissa ei tällaista veloitetta ole.

Lain mukaan virka- tai työsuhdetta ei saa päättää tai irtisanoa palvelusaikana, vaan kotiuttamisen jälkeen työnantajan on otettava sinut aikaisempaan tai siihen rinnastettavaan työhön. Lakia ei kuitenkaan sovelleta virkamieslaissa tarkoitettuun virkaa toimittavaan virkamieheen eikä kunnallislaissa tarkoitettuun väliaikaiseen viranhaltijaan. Lisäksi työsopimuslain mukaan työntekijä voidaan irtisanoa liikkeen luovutuksen, työnantajan kuoleman tai konkurssin yhteydessä.

Ilmoita siis työnantajallesi palveluksen aloittamispäiväsi viimeistään kaksi kuukautta ennen palveluksen alkamista ja sovi alustavasti paluustasi samaan työhön. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle työhön paluusta viimeistään 14 päivää ennen aiotua työhön palaamista. Tee ilmoitus työhön paluusta jo palveluksessa olon aikana, mikäli tarkoitus on aloittaa työt välittömästi palveluksen päätyttyä. Töihin on palattava 14 päivän kuluessa ilmoittamisesta, jollei toisin sovita. Jos työntekijä ei ole tehnyt ilmoitusta viimeistään kuukauden kuluessa palveluksen päättymisestä tai keskeytymisestä, työnantaja saa katsoa työsopimuksen purkautuneeksi.

Kertausharjoituksen jälkeen on kuitenkin palattava työhön välittömästi palveluksen aiheuttaman työssäkäynnin esteen lakattua.

Älä katkaise työsuhdetta varusmiespalveluksen takia!

Yrittäjiys

Moni nuori on perustanut yrityksen, joten ongelmaksi voi muodostua tämän yrityksen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen palvelusaikana. Tällä hetkellä paras tapa on pyrkiä järjestämään yrityksen liiketoimintaan liittyvät sekä omat ja perheen taloudelliset asiat kuntoon ennen varusmiespalvelusta, sillä palvelusaikana on vain rajoitetut mahdollisuudet (lomat, vapaa-aika) yritysasioiden hoitoon. Joukko-osastoissa pyritään kuitenkin suhtautumaan säännösten puitteissa joustavasti yritystoiminnan hoitamiseen. Yrittäjänä sinua neuvoo myös oma keskusjärjestösi.

Maatalousyrittäjä

Maatalousyrittäjä, joka täyttää sijaisavun yleiset edellytykset, voi saada sijaisapua asevelvollisuuden suorittamisen ajaksi. Tarkempia tietoja saa omasta kunnanvirastosta.

Työttömyys

Jos olet työtön, sinun on ilmoitettava työ- ja elinkeinotoimistoon varusmiespalveluksesi alkamisesta ja huoletettava palveluksen aloittamiseen saakka ilmoittautumisvelvollisuudestasi. Samoin sinun on ilmoitettava varusmiespalveluksesta työttömyyskassallesi, jos saat ansiosidonnaista työttömyyskorvausta.

Verotus

Tulojen määrän aleneminen varusmiespalveluksen vuoksi voi alentaa tai poistaa ennakonpidätyksen verotuksessa. Verotoimistossa asioidessasi ota mukaan todistus palveluksessa olostasi tai ennakkotapauksessa palveluksen aloittamismääräys ja selvitys tuloistasi.

Veroilmoitus ja muut veroasiat (vero-oikaisu, verovalitus, jäännösverojen maksaminen, maksulykkäyksen hakeminen) on tehtävä määräajassa. Ilmoituksessa on syytä mainita varusmiespalvelus tulojen alenemisen perusteena. Päiväraha ja sotilasavustus eivät ole veronalaisia tuloja, joten niitä ei tarvitse ilmoittaa.

Eläke

Varusmiespalvelus ei kerrytä eläkettä.

Laina-asiat ja velkaantuminen

Varusmiehen päiväraha kattaa vain pienet kasarmielämään liittyvät menot, joten ennakkosäästäminen ja jo otettujen lainojen järjestelyt ovat tarpeen.

Pankin tai muun luotonantajan kanssa kannattaa sopia lainojen lyhennysten siirtämisestä tai osamaksujärjestelyistä. Sakon saa yleensä siirrettyä maksettavaksi varusmiespalveluksen jälkeen. Ulosottomiehen kanssa voi myös sopia maksujärjestelyistä.

Vältä lainanottoa ennen palvelusta ja palvelusaikana! Esimerkiksi pikavipit, maksukorttiluotot ja matkapuhelinlaskut ovat saattaneet monet nuoret maksuvaikeuksiin.

Ajokortti

Ajokorttiin liittyvä toisen vaiheen tutkinto kannattaa pyrkiä suorittamaan ennen palveluksen aloittamista. Palveluksen aikana asian hoitaminen voi olla hankalaa.

Passi ja esteettömyys

Esteettömyys voidaan antaa kotimaassa ja ulkomailla asuvalle passia varten aina sen vuoden loppuun, jona hän täyttää 28 vuotta. Kun asevelvollisuuteen liittyvät asiat on asianmukaisesti hoidettu, on esteettömyys voimassa senkin jälkeen.

Työ- ja palvelusturvallisuus

Varusmiesten työ- ja palvelusturvallisuudesta huolehditaan siten, että palvelus voidaan suorittaa kaikissa tilanteissa terveellisessä ja turvallisessa ympäristössä. Varusmiesten palveluksenaikainen turvallisuus on osa puolustusvoimien turvallisuustoimintaa. Puolustusvoimien työ- ja palvelusturvallisuustoiminnan tavoitetilana on nolla tapaturmaa sekä avoin ja aloitteellinen ilmoituskulttuuri. Tavoitteena on aina ehkäistä vahingot ennakoita.

Puolustusvoimissa noudatetaan yleisiä työturvallisuussäädöksiä ja sotilaskoulutuksessa puolustusvoimien omia turvallisuusmääräyksiä.

Vapaa-aika- ja lomajärjestelyissä otetaan huomioon liikenneturvallisuustekijät. Varusmiesten lomakuljetukset järjestetään julkisilla kulkuvälineillä (juna, linja-auto, lentokone) tai joukko-osaston järjestämin yhteiskuljetuksin.

Joukko-osaston varusmiestoimikunnassa on työ- ja palvelusturvallisuusasiamies, joka edustaa varusmiehiä palvelusturvallisuus- ja työsuojeluasioissa. Työ- ja palvelusturvallisuusasiamies osallistuu joukko-osaston työsuojelutoimintaan.

Terveyshaittaepäilyt

Puolustusvoimien tavoitteena on, että sen toimitilat ovat tarkoitukseensa sopivia ja käyttäjilleen turvallisia ja terveellisiä. Huono sisäilma saattaa viihtyvyyshaitan lisäksi aiheuttaa myös terveyshaittaa, joka voi ilmetä erilaisina oireina ja sairauksina.

1. Tunnista ongelma

Puutteiden tunnistaminen ilmanlaadussa on pitkälti omien aistiesi varassa. Hyvän ilman tulisi olla raikasta ja sopivan lämpöistä. Lisäksi ilmanvaihdon pitäisi olla riittävä, mutta vetoisuuden ei tulisi häiritä. Yleisiä sisäilmaongelmia ovat ilman tunkkaisuus, kuivuus, pölyisyys ja vieraat, voimakkaat hajut. Lisäksi tilat voivat olla vetoisia ja lämpötilat saattavat vaihdella liian kylmästä liian kuumaan. Tavallisimpia sisäilmaongelmista johtuvia oireita ovat hengitysteiden, silmien ja ihon ärsytysoireet. Mikäli mahdolliset oireet helpottuvat viikonloppuvapailla ja pidemmillä lomilla, on kasarmien sisäilmaa syytä epäillä ongelmien aiheuttajaksi.

2. Ilmoita epäily varusmiestoimikunnalle

Mikäli epäilet kasarmillasi vallitsevan sisäilmaongelmaa, on omien etujesi mukaista ilmoittaa siitä eteenpäin. Ilmoitusten perusteella käynnistetään varsinainen sisäilmaongelman selvittäminen, tarvittavat korjaavat toimet ja mahdollisen terveyshaitan poistaminen. Varusmiehet ilmoittavat havaintonsa lähiesimiehelle, vääpelille, paikalliselle varusmiestoimikunnalle tai joukko-osaston työ- ja palvelusturvallisuuspäällikölle. Terveytesi kannalta tärkeää on, että kerrot myös mahdollisista oireista terveysasemalla.

3. Pidä tupasi siistinä

Yleisiä syitä huonoon sisäilmaan kasarmilla ovat huono siisteys, pölyisyys ja varusteiden kuivattaminen tuvissa ja varustekaapeissa. Kaikkein yleisimmät ongelmat voit siis itse välttää pitämällä hyvää huolta tupasi siisteydestä. Ajoittain rasittavilta tuntuvat päivittäiset siisteystarkistukset suoritetaan siis hyvästä syystä!

Sotilastapaturma ja palvelussairaus

Varusmiespalveluksen aikana sattuneet tapaturmat ja palvelussairaudet korvataan sotilastapaturmalain perusteella. Kun palveluksesi on päättynyt, Valtiokonttori vastaa vamman tai palvelussairauden hoitokustannuksista sekä muista lainmukaisista korvauksista. Korvaukset ovat vastaavat kuin lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Varusmiesaikana sairaanhoidosta kustannuksiin huolehtii puolustusvoimien terveydenhuoltojärjestelmä. Sotilastapaturmalain perusteella myönnettäviin korvauksiin ovat oikeutettuja aseellista tai aseetonta varusmiespalvelusta suorittavat asevelvolliset, vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset sekä siviilipalvelusmiehet. Korvausta voivat saada myös reservin koulutustapahtumiin, kutsuntaan, aluetoimiston järjestämään tarkastukseen tai sotilasopetuslaitoksen pääsykokeeseen osallistuneet.

Korvausta saat sellaisesta tapaturmasta, joka on sattunut palvelupaikalla tai siihen kuuluvalla alueella. Korvausta suoritetaan myös tapaturmasta, joka on sattunut asevelvollisuuteen liittyvällä matkalla tai varusmiehen palvelusajaksi laskettavalla vapaa-ajalla tai lomalla.

Palvelussairautena pidetään ammattitaitilain mukaisen ammattitaidin lisäksi myös sairauksia, jotka palvelus on todennäköisesti aiheuttanut tai joita palvelus on olennaisesti pahentanut.

Korvausasian vireillepano käynnistyy täyttämällä sotilastapaturma-/palvelussairausilmoitus, joka toimitetaan Valtiokonttoriin joukko-osaston tapaturma-asiamiehen kautta. Vahingoittunut tai sairastunut voi tehdä korvaushakemuksen Valtiokonttoriin myös itse internetissä. Avaa itsellesi Kansalaisen asiointitili: Kun sinulla on käytössä Kansalaisen asiointitili (asiointitili.fi), asiointisi Valtiokonttorin kanssa nopeutuu. Saat sinua koskevat päätökset suoraan omalle Kansalaisen asiointitilille. Voit olla Kansalaisen asiointitilin kautta yhteydessä Valtiokonttorin asiakaspalveluun.

Päivärahat ja muut korvaukset

Oppaaseen kirjatut tiedot perustuvat vuoden 2015 tilanteeseen.

Varusmiehen päiväraha

Varusmiehen päiväraha on porrastettu palvelusajan mukaan 5,10 euroa (1–165 pv), 8,50 euroa (166–255 pv) ja 11,90 euroa (256–347 pv). Päivärahaa maksetaan pääsääntöisesti pankkitilille kaksi kertaa kuukaudessa perjantaisin. Päivärahaa maksetaan jokaiselta palveluspäivältä mukaan lukien viikkovapaa, kuntoisuus-, sairaus-, HL -loma ja isyysvapaa. Palveluspäiviä ei lueta henkilökohtaisen syyloman (HSL) -lomapäiviä eikä luvaton poissaoloa palveluksesta.

Naisten varusraha

Naisten sotilasvaatetus on sama kuin miehillä. Sellaisen henkilökohtaisen varustuksen, jota ei järjestetä puolus-

JOS PALVELUKSESSA ON SATTUNUT...

Jos loukkaannuit tai sairastuit palveluksessa, voit hakea korvauksia Valtiokonttorilta.

→ KATSO LISÄÄ VALTIOKONTTORIN VERKKOSIVULTA.

**valtiokonttori.fi/
sotilastapaturmat**

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

tusvoimien puolesta, hankkimiseen maksetaan vapaaehtoista asepalvelusta suorittavalle naiselle varusrahaa 0,50 euroa/päivä samoin perustein kuin päivärahaa.

Lisäpäiväraha ulkomailla palveleville

Ulkomailla tapahtuvan palveluksen ajalta, esimerkiksi kansainvälisissä valmiusjoukkoharjoituksissa, voidaan varusmiehille maksaa 11,00 euroa lisäpäivärahaa henkilökohtaisten kulujen peittämiseksi.

Hyppy-, sukellus- ja lentolisät

Lisäksi erityiskoulutettavat varusmiehet saavat erilaisia lisiä seuraavasti: laskuvarjojääkärit hyppyperuskurssista kokonaisuutena 110,00 euroa ja sen jälkeen enintään 20 hypyltä 22 euroa kerta; sukeltajat 13,50 euroa sukelluspäivältä; lentokoneenohjaajat ensimmäisen yksinlennon jälkeen lentolisää 182,56 euroa kuukaudessa.

Ruoka- ja majoitusraha

Ruoka- ja majoitusrahaa maksetaan sellaiselta komennusmatkalta, jonka aikana puolustusvoimat ei voi järjestää ruokailua tai majoitusta.

Kotimaan komennuksella ruokarahan määrä on 6–8 tuntia kestäneeltä komennukselta 7,50 euroa ja yli 8 tuntia kestävältä komennukselta, 13,50 euroa. Mikäli komennus ylittää edellä mainitulla tavalla lasketun

täyden vuorokauden 2–8 tunnilla lisätään korotettuun ruokarahaan 7,50 euroa.

Ulkomaille suuntautuneelta komennusmatkalta ruokarahan määrä on kultakin komennusmatkan alkamishetkestä lasketulta vuorokaudelta, joka kokonaan tai yli 8 tunnin osalta on käytetty komennukseen, 28,00 euroa ja ajalta, jolloin komennus ylittää edellä mainitulla tavalla lasketun täyden vuorokauden 2–8 tunnilla, 15,00 euroa.

Majoitusrahan määrä jokaiselta komennukselta, josta kello 21.00–06.00 välisenä aikana on vähintään 4 tuntia sellaista aikaa, jota ei ole käytetty matkustamiseen 55,00 euroa ja ulkomaan komennukselta 100,00 euroa. Mikäli komennuksesta aiheutuvat todelliset kustannukset ylittävät edellä mainitut euromäärät saadaan lasku maksaa vain pääesikunnan luvalla.

Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla olevalle maksetaan kotihoidon ajalta ruokarahaa 13,50 euroa vuorokaudelta.

Lomat ja vapaat

Asevelvollisuuslain ja -asetuksen nojalla myönnettäviä lomia ovat *kuntoisuusloma* (KL), *henkilökohtainen loma* (HL) ja *henkilökohtainen syyloma* (HSL).

Kuntoisuuslomaa (KL) voidaan myöntää palveluajanaan erityisesti kunnostautuneelle varusmiehelle yhteensä enintään 20 päivää.

Henkilökohtaiseen lomaan (HL) on jokaisella varusmiehellä oikeus: 6 päivää (165 pv), 12 päivää (255 pv), 18 päivää (347 pv) sekä aseetonta palvelusta suorittavilla 255 päivää palvelevilla 12 päivää, 347 päivää palvelevilla 18 päivää. HL -lomaa myönnetään ilman erikseen tarvittavaa syytä ja se on tarkoitettu varusmiehen henkilökohtaisten asioiden hoitamiseen. Osa HL -lomapäivistä käytetään koulutussuunnitelmiin liittyen yksikön yhteisinä HL -päivinä (165 päivää palvelevien osalta 4 päivää, 255 päivää palvelevien osalta 9 päivää, 347 päivää palvelevien osalta 12 päivää) siten, että varusmiehillä on yleensä yksi arkipäivä tai maanantai henkilökohtaista lomaa palvelemaansa kuukautta kohti. Näitä yksikön yhteisiä HL -päiviä ei tarvitse anoa, mutta jäljelle jäävät HL -lomat sekä ansaitut KL -lomat tulee varusmiehen itse anoa. Mikäli tiedossa on palvelusajalle osuvia pääsykokeita, kannattaa näitä lomapäiviä varata niihin valmistautumiseen ja niissä käyntiin.

Henkilökohtaista syylomaa (HSL) voidaan varusmiehelle myöntää pakottavista henkilökohtaisista syistä enintään 6 kuukautta. Palvelusaikaa laskettaessa on huomioitava, että henkilökohtainen loma pidentää asevelvollisen palvelusaikaa lomaa vastaavalla ajalla. Esimies voi myöntää HSL -loman esimerkiksi seuraavista syistä: opinnot, taloudelliset syyt, perheasiat, urheilukilpailut tai luottamustehtävät.

HSL -loman vaihtoehtona voi olla kesken palveluksen alkavan eräsiirron anominen. Varusmiehelle voidaan lisäksi antaa lääkärinlausunnon perusteella, lähiomaisen kuolemantapauksen tai tämän äkillisen vakavan sairauden takia tai muun henkilökohtaisen pakottavan syyn takia vapautusta muusta palveluksesta (VMP) ja myöntää lupa lyhytaikaisesti (< 72 h) poistua palveluspaikasta ilman, että varusmiehen tulee anoa lomaa pakottavista henkilökohtaisista syistä (HSL).

Matka-ajan pidennystä voidaan myöntää, mikäli varusmiehen yhdensuuntainen matkustaminen kotipaik-

kakunnalle kestää yleisiä kulkuneuvoja ja/tai järjestettyä kuljetusta käyttäen yli kuusi tuntia. Lomaa tai viikonloppun vapaata pidennetään siltä osin, jonka matkustamisen kestää yli tämän kuuden tunnin.

Ulkomaille saa matkustaa loman myöntäjän luvalla. Varusmieskorttia ei saa viedä ulkomaille.

Vain erittäin pakottavissa tapauksissa voidaan loma myöntää alkaavaksi palveluksen alkamispäivästä lukien.

Ilta- ja kiinnoliolviikonloput tarjoavat varusmiehelle mahdollisuuden osallistua moniin varusmiestoitimien järjestämiin harrastuksiin, tapahtumiin ja vapaa-ajan koulutukseen.

Vapaa-aika- ja lomamääräyksistä saa tietoa perusyksiköissä esillä olevista ohjeista.

Asevelvollisuuslaki ei salli varusmiehen olevan vakinaisessa työssä palvelusajanaan. Tilapäinen työskentely on mahdollista vapaa-aikana ja lomilla, kunhan se ei haittaa varusmiespalveluksen normaalia suorittamista.

Lomamatkat

Varusmiehellä on oikeus maksuttomiin lomamatkoihin koti- tai asuinpaikkakunnalle tai erityisestä syystä muulle sellaiselle paikkakunnalle Suomessa, jonne hänellä on erityisiä siteitä. Junamatkustaminen kaukojunissa on varusmiehelle ilmaista lomien aikana käytettäessä lomapukua ja viivakoodillista varusmieskorttia.

Suomessa asuva varusmies saa viikonloppuvapaan sekä HL, KL, HSL ja isyysvapaan yhteydessä edestakaisen matkan tai korvauksen matkakustannuksista.

Maksuttomia matkoja saat myös palveluksen aloittamisen ja kotiuttamisen yhteydessä, kotihoitoon siirrettäessä ja kaikilla muilla palvelukseen liittyvillä komennus- ja siirtomatkoilla.

Lomamatkoja varten annetaan varusmiehelle junamatkoille viivakoodilla varustettu varusmieskortti, linja-automatkoille matkakortti tai littera ja joukko-osaston määrittämien perusteiden pitkillä matkoille lentoliput. Usein varuskunnista järjestetään kuljetus lähimmille rautatie- ja linja-autoasemille tai lomakuljetus linja-autoilla suoraan kotipaikkakunnalle tai -seudulle.

Käytä Sinäkin turvallista ja mukavaa joukkoliikennettä!

Ulkomailta palveluksen aloittavat

Lain mukaan jokainen Suomen mies on asevelvollinen, joten asevelvollisuus koskee vain Suomen kansalaisia. Monikansalaisella on mahdollisuus vapautua asevelvollisuuden suorittamisesta. Siksi toisen maan kansalaisuuden saamisesta on etenkin kutsunta- ja varusmiesikäisenä ilmoitettava sotilasviranomaisille ja ulkomailta Suomen edustustolle.

► Monikansalaisesta kerrotaan lisää sivulla 17.

Asevelvollisen yhteysviranomaisena toimii Suomen edustusto. Ennen palveluksen aloittamista on syytä hoitaa ainakin kansalaisuuteen liittyvät asiat; terveydentilan muutoksiin liittyvät lääkärintarkastukset; passiin, viisumiin, työ- ja oleskelulupiin ja niiden voimassaoloon liittyvät asiat; sotilasavustuksen saamiseen (Kelan toimitus) liittyvät asiat; asuinpaikkatodistuksen hankkiminen; palveluksen aloittamiseen liittyvät matkaliput.

Lisäksi palveluksen aloittavan on itse hoidettava asuntoon, työhön tai opiskeluun ja verotukseen ulko-

mailla liittyvät ilmoitukset ja asiat. Laki takaisinotto-velvollisuudesta virkaan tai työhön on voimassa vain Suomessa.

Ulkomailta palveluksen aloittavien maksuttomien lomamatkojen kiintiöistä kerrotaan myöhemmin kohdassa Matkat ulkomaille ja Suomeen. Palveluksen alettua on perusyksikön väepelin kanssa selvitettävä välittömästi tulomatkan lippu- ja ruokaraha-asiat. Ulkomaan matkaliput hankkii perusyksikön väepeli.

Varusmiehen ulkomailta asuvat omaiset ovat oikeutettuja saamaan sotilasavustusta samoin perustein kuin Suomessa asuvan varusmiehen omaiset. Ulkomailta asuva varusmies saa sotilasavustusta siellä olevan asuntonsa säilyttämiseksi (kohtuulliset asumiskustannukset) palvelusaikana sekä Suomessa sijaitsevaan asuntoon, jonka hän mahdollisesti on joutunut hankkimaan palveluksen vuoksi. Sotilasavustuksen sisältö on kerrottu tarkemmin kohdassa Sotilasavustus.

Ulkomailta palvelukseen tulevan on vielä hyvä muistaa, että sotilastapaturmalaki kattaa myös lomat ja siihen liittyvät matkat ulkomailta; sairausvakuutuslain mukaiset etuudet ja isyysraha eivät koske ulkomailta asuvia; kunnallista toimeentulotukea voi hakea oleskelukuntansa sosiaalitoimistosta (sosiaalikuraattori neuvoo).

Ulkomailta palvelukseen tulevalle on oikeus asioida viranomaisen kanssa äidinkielellään, joten tulkkipalvelut järjestetään tarvittaessa.

Matkat ulkomaille ja Suomeen

Pysyvästi ulkomailta asuvat ja sieltä palvelukseen saapuneet varusmiehet saavat edellä mainittujen matkiintiöiden puitteissa ulkomailta sijaitsevalle kotipaikkakunnalle palvelusajan pituudesta riippuen 1–4 matkaa (165 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kaksi matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka; 255 päivää palvelevalla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla yksi matka; 347 päivää palvelevalla Pohjoismaissa asuvalla neljä matkaa, muualla Euroopassa asuvalla kolme matkaa ja Euroopan ulkopuolella asuvalla kaksi matkaa). Edellä mainittujen kiintiöiden lisäksi varusmiehelle voidaan myöntää maksuton edestakainen ulkomaanmatka, jos kysymyksessä on läheisen omaisen vakava sairaus, kuolema tai haudaus, omat hää, oman lapsen syntymä tai ristiäiset.

Palveluksen aloittamismatkan voi maksaa itse ja hakea korvauksen jälkikäteen tositteiden perusteella perusyksiköstä tai vaihtoehtoisesti, erityisesti matkan ollessa huomattavan kallis voi matkan hankkia edustuston kautta. Lippuja hankittaessa on käytettävä hyväksi saatavat alennukset ja pyrittävä valtiolle edullisimpaan matkustamiseen. Palveluksen aloittamisen yhteydessä voidaan hankkia vain yhdensuuntainen lentolippu Suomeen. Kotiuttamismatkaa varten lippu voidaan tilata, kun kotiuttamispäivämäärä on tiedossa.

Matkan ajankohdan on liityttävä välittömästi (4 viikkoa) palveluksen aloittamiseen. Aiemmin tulleiden perusteltu hakemus on lähetettävä aluetoimiston ratkaistavaksi.

Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos asevelvollinen asuu ulkomaille vakinaisesti.

Kotiuttamismatkan korvaaminen ulkomaille edellyttää, että peruste, pysyvä asuminen ulkomaille, on edelleen voimassa. Korvaukseen oikeuttavan matkan tulee liittyä välittömästi (4 viikkoa) kotiuttamiseen. Tätä pitempää viipymisaikaa koskevat vapaamuotoiset perustellut hakemukset on lähetettävä joukko-osaston ratkaistavaksi.

Perusyksikkö hankkii yleensä maksuttomia lomamatkoja varten matkaliput ulkomailta saapuville tai maksaa vastaavan suuruisen korvauksen kuitteja vastaan. Lentolippuja ei yleensä hankita Ruotsissa tai Norjassa asuville.

Isyy vapaa ja isyyraha

Avoliitossa tai avosuhteessa olevalle varusmiehelle myönnetään lapsen syntymän yhteydessä yhtäjaksoisesti tai varusmiehen palvelus- ja perhetilanne huomioon ottaen jaksotettuna 12 päivän isyy vapaa. Isyy vapaa ei vaikuta palvelusajan pituuteen.

Isyy vapaa on yleensä aloitettava kuukauden kuluessa lapsen syntymästä, mutta esimerkiksi synnytykseen liittyvän lapsen tai äidin sairauden vuoksi isyy vapaa voi alkaa myöhemmin. Lapsen syntymä näytetään toteen syntymätodistuksella tai vaadittaessa kotikunnan lastenvalvojan todistuksella.

Lapsen hoitoon osallistuessaan varusmies voi saada Kelasta isyyrahaa. Isyyrahaa voidaan maksaa asevelvollisuutta varusmiespalveluna tai siviilipalveluna suorittavalle, joka asuu yhdessä lapsen äidin kanssa ja on isyy vapalla tai muulla lomalla palveluksesta.

Palveluksessa olevan isyyraha on 24,02 euroa arkipäivältä. Isyyrahaa haetaan verkossa (kela.fi) tai Kelasta lomakkeella Isän vanhempainetuushakemus (SV 29a).

Isyyraha on saajalleen verotettavaa tuloa.

Varusmiesten kriisien ehkäisy ja tukitoimet

Puolustusvoimien tarjoama varusmiesten henkisen tuen tukiverkko muodostuu joukko-osaston asiantuntijoiden (lääkäri, sosiaalikuraattori, sotilaspappi) lisäksi esimiehistä ja palvelustovereista. Palvelustovereiden, varusmiestoimikuntien ja varusmiesesimiesten rooli varusmiesten kriisien ehkäisyssä ja tukitoimissa on merkittävä, sillä pääosa nuorista ei puhu ongelmistaan aikuisille tai itseään vanhemmille ihmisille. Jokainen varusmies voi toimia vertaistukena ja keskustelukumppanina palvelustoverilleen. Varusmiehiä on neuvottava ottamaan ongelmiaan tilanteen mukaan yhteyttä lähimpiin esimiehiin, joukko-osaston asiantuntijoihin ja kiireellisissä tapauksissa viivytyksettä lääkäriin tilanteen arviointia ja mahdollista hoitoa varten.

Aikalisä - Time Out! Elämä raiteilleen

Sosiaalikuraattorit käyvät kotiutumiskeskusteluja tuen tarpeessa olevien varusmiesten kanssa ja ohjaavat palveluksensa keskeyttävät varusmiehet Aikalisä-tukipalvelun piiriin. Aikalisä - Time Out! Elämä raiteilleen on Terveyden - ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) koordinoi-

ma, puolustusvoimissa käytössä oleva yhteistyömalli, joka mahdollistaa aktiivisen tuen tarjoamisen nuorille kutsunnoissa ja palveluksen keskeytyessä. Joukko-osastoissa sosiaalikuraattori tarjoaa Aikalisä-tukipalvelua varusmiespalveluksen keskeyttävälle miehille ja naisille ja tekee halukkaille lähetteen toiminnassa mukana olevien kuntien Aikalisä-ohjaajalle. Yhdessä Aikalisä-ohjaajan kanssa asiakas voi keskustella asioistaan, jotka liittyvät elämänhallintaan eri osa-alueisiin kuten esimerkiksi opiskeluun, työpaikan hakemiseen, asumiseen, ihmissuhteisiin ja terveyteen. Ohjaaja tarjoaa henkilökohtaista tukea, tietoa ja rohkaisua asioiden hoitamiseen. Tarvittaessa asiakas saa ohjausta myös sopivien palveluiden löytämiseen.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus varusmiespalveluksessa

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen palvelusympäristö ja koulutus on jokaisen varusmiehen perusoikeus. Tasa-arvoisessa palvelusympäristössä on miehillä ja naisilla, eri saapumiserillä sekä syntyperältään ja henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan erilaisilla ihmisillä yhtäläiset mahdollisuudet tehdä valintoja, kehittyä varusmiespalveluksessaan ja tulla palkituksi.

Hyvän palvelusympäristön ja ilmapiirin varmistamiseksi jokaisessa joukko-osastossa tulee kiinnittää huomiota tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaan toimintakulttuuriin ja kielenkäyttöön. Jokaisen varusmiehen velvollisuus on omalta osaltaan rakentaa ja ylläpitää tällaista toimintakulttuuria ja huolehtia siitä, että ketään ei perusteettomasti aseteta muihin nähden eriarvoiseen asemaan. Esimiehillä on erityinen vastuu oman joukkonsa toimintatavoista ja ilmapiiristä. Mikäli esimiehen tietoon tulee alaisiinsa kohdistuvaa syrjivää tai halventavaa käyttäytymistä, on hänen velvollisuutensa puuttua siihen. Varusmiesesimiesten epäasiallisesta käyttäytymisestä tulee tehdä ilmoitus perusyksikön päällikölle. Perusyksiköiden päälliköiden vastuulla on huolehtia siitä, että kaikki oman yksikön varusmiehet tietävät miten epäasiallisen kohtelun tilanteissa tulee toimia. Lisätietoa menettelytavoista kiusaamis- ja simputustapauksissa on esim. Sotilaan käsikirjassa, perusyksiköiden ilmoitustauluilla ja tupakansioissa.

Puolustusvoimien tavoitteena on kaikessa toiminnassaan tarjota varusmiehille terveellinen, turvallinen ja mielekäs palvelusympäristö sekä varusmies aika. Varusmieskoulutus tähtää suunnitelmallisesti hyvähenkisen ja suorituskykyisen sodan ajan joukon luomiseen. Hyvähenkisessä joukossa, joka tietää yhteiset tavoitteet ja on sitoutunut niihin, kiusaamista tai simputusta ei esiinny.

Sotilasoikeudenhoito

Sotilasoikeudenhoito perustuu rikoslain 45 luvun säännöksiin sotilasrikoksista sekä sotilasoikeudenkäyntilakiin ja lakiin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa. Varusmiehet ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hyväksytyt naiset ovat sotilasoikeudenhoidon alaisia siitä alkaen, kun he ovat saapuneet tai ovat olleet velvollisia saapumaan suorittamaan asepalvelustaan. Järjestelmän piirissä he ovat kotiuttamiseensa asti, myös vapaa-ajallaan ja lomillaan. Sellaiset henkilöt, jotka on määrätty palvelukseen, mutta jotka eivät ole saapuneet joukko-osastoonsa, syyllistyvät luvattomaan poissaoloon tai karkaamiseen.

Kurinpitovaltaa ovat oikeutetut käyttämään perusyksikön (komppania/ patteri/ lentue/ viirikö) päällikkö ja häntä ylemmät esimiehet sekä perusyksikön vääpeli. Kurinpitomenettelyssä voidaan varusmiehelle määrätä suoritettun esitutkinnan jälkeen kurinpitorangeistus (muistutus, poistumiskielto, ylimääräinen palvelus, varoitus, kurinpitosaako). Joukkoyksikön komentajan, perusyksikön päällikön tai perusyksikön vääpelin kurinpitopäätökseen saa hakea muutosta (ratkaisupyynnö) joukko-osaston komentajalta. Joukko-osaston komentajan tai häntä ylemmän kurinpitoesimiehen kurinpitopäätökseen ja joukko-osaston komentajan ratkaisupyynnön perusteella antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla (kurinpitovalitus) tuomioistuimeen.

Eduskunnan oikeusasiamies valvoo sotilasoikeudenhoidon laillisuutta. Lain mukaan oikeusasiamiehen tulee erityisesti seurata varusmiesten oikeuksia ja kohtelua.

Oikeusapu

Myös varusmiehelle voi tulla eteen oikeudellisia ongelmia, joihin hän tarvitsee asiantuntevaa apua. Etenkin oikeudenkäynneissä on usein tarpeen käyttää lainoppinutta avustajaa.

Varusmies voi saada itselleen oikeudellisen asian hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapua tarjoavat julkiset oikeusavustajat, asianajajat ja muut lakimiehet. Osoitteessa oikeus.fi annetaan tarkempaa tietoa oikeusavusta ja muutakin tietoa oikeuslaitoksen toiminnasta.

Ennakoi reserviin siirtyminen

Monet varusmiespalveluksensa päättäneet kokevat hetkellistä neuvottomuuden ja tyhjyyden tunnetta heti varusmiespalveluksen jälkeen. Tiivis ja tapahtumarikas palvelus on takana ja juuri saadut uudet ystävät ovat poissa. Reserviin siirtymistä helpottaa, kun ryhdyt ajoissa suunnittelemaan töihin menoa, opintoja tai tulevaa ammattia. Sosiaalikuraattori ja varusmiestoimikunnat ovat tässäkin vaiheessa tukenasi.

Ammattiasiat ja palvelustodistus

Sotilaskoulutukseen liittyy monessa muodossa sellaista koulutusta, josta on välitöntä hyötyä siviiliammattissa. Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan eräiltä osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoittelu aikaan ja varusmies aika voidaan lukea alakohtaiseksi työkokemukseksi. Yleiseksi työkokemukseksi hyväksytään varusmiespalvelus sellaisenaan.

Moniin siviilitöihin pääsyä edistää, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen ja saanut erikois-, kouluttaja- ja johtamiskoulutusta. Varusmiespalveluksesta avautuu myös väylä rauhanturvaajaksi, valmiusjoukkoihin tai sotilasuralle.

Kaikki varusmiespalveluksen suorittaneet saavat todistuksen, johon on merkitty annettu sotilaskoulutus sekä taito- ja johtamisarviointi. Todistuksesta on hyötyä työelämässä (työkokemus) ja oppilaitoksissa (hyväksiluettavuus). Oppilaitokset päättävät itsenäisesti kuinka varusmiespalveluksen suorittaminen luetaan työkokemukseksi tai korvaaviksi opintosuorituksiksi.

Ohi on

Jos sinulla on työpaikka, niin ilmoita työhön paluustasi hyvissä ajoin työnantajalle. Muistathan, että sinulla on oikeus palata omaan tai vastaavaan työtehtävään tai virkaan.

Jos olet työtön, sinun on ilmoitauduttava työ- ja elinkeinotoimistoon ja oltava yhteydessä ammattiliitoksi työttömyyskassaan.

Jos sinulla on opiskelupaikka, niin ilmoita oppilaitokselle opintojesi alkamisesta ja hoida opintotukiasi asi kuntoon.

Yrittäjänä tai viljelijänä sinun on ilmoitettava tarvittaessa kotiutumisestasi eläkelaitoksellesi.

Jos olet palveluksen aikana saadun tapaturman tai palvelussairaudesta vuosiksi työkyvytön, pyydä joukko-osaston lääkäriltä tästä todistus, hoida korvausasia Valtio-konttorin kanssa ja hae kunnalta tarvittaessa toimeentulotukea.

Sinulla ja omaisillasi on oikeus saada arvio toimeentulotuen tarpeesta (kotipaikkakunnan sosiaalitoimisto) ja muista sosiaalipalveluista sekä sosiaaliturvaetuuksista (Kelan toimisto).

Kertausharjoitukset ja vapaaehtoinen maanpuolustus

Varusmiespalveluksen jälkeen asevelvollinen siirretään reserviin. Reservi muodostaa pääosan puolustusvoimien sodan ajan henkilöstöstä.

Kertausharjoituksista maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa (vuoden 2015 tilanne):

- miehistö 58,85 euroa/pvä
- aliupseerit 61,55 euroa/pvä
- upseerit ja erikoisupseerit 64,50 euroa/pvä ja
- kaikille verotonta reserviläispäivärahaa 5,10 euroa/pvä (naisille lisäksi varusraha 0,50 euroa/pvä)

Lakisääteisten kertausharjoitusten lisäksi reserviläinen voi vapaaehtoisen maanpuolustuksen kautta ylläpitää ja kehittää sotilaallisia taitojaan sekä oman sodan ajan joukkonsa yhteenkuuluvuutta ja henkeä osallistumalla puolustusvoimien vapaaehtoisin harjoituksiin tai Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kursseille.

Puolustushaarat *ja aselajit*

KUVAT: PUOLUSTUSVOIMIEN KUVAKESKUS / KÄSITTELY: TEEMU LIIRI

Tavoitteena sodanajan joukko

Varusmieskoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa ja harjaannuttaa asevelvolliset sotilaallisen maanpuolustuksen tehtäviin ja siten luoda edellytykset sodan varalta tarvittavien joukkokokonaisuuksien tuottamiselle. Tämä edellyttää, että jokainen asevelvollinen koulutetaan kykyjensä ja taipumusensa mukaisesti sodan ajan tehtäviin. Varusmiesten koulutus tapahtuu maavoimissa, merivoimissa, ilmavoimissa tai rajavartiolaitoksessa.

Sodan ajan joukon kouluttaminen ajoittuu miehistön palvelusajan (165 päivää) loppujaksolle, jota kutsutaan joukkokoulutuskaudeksi. Joukkokoulutuskausi kestää seitsemän viikkoa. Tavoitteena on, että harjoittelu ja muu toiminta tapahtuu koko koulutusjakson ajan mahdollisimman todennäköisissä olosuhteissa sodan ajan kokoonpanossa, samoissa joissa myös harjoitellaan kertausharjoituksissa. Joukkokoulutuskausi on koko varusmieskoulutuksen taidollinen ja tiedollinen huipentuma.

Koulutuksen onnistunut toteutus edellyttää johtajilta oikeaa suhtautumista alaisiin. Rehti ja tiukka sotilaallinen kuri kuuluu toki koulutukseen, mutta johtajien on ymmärrettävä vastuunsa alaisensa hyvinvoinnista. Samoin alaisina toimivien on ymmärrettävä johtajien vastuu joukon toiminnasta ja koulutuksesta. Kaikki, niin koulutettavat kuin kouluttajatkin, kuuluvat samaan joukkoon ja toimivat saman päämäärän hyväksi.

Peruskoulutuskausi kaikille sama

Varusmiespalveluksen aloittava peruskoulutuskausi on koulutuksen sisällön osalta kaikille varusmiehille pääosin samanlainen. Koulutuskauden aikana jokainen saa sotilaan peruskoulutuksen ja suorittaa sotilaan perustutkinnon. Peruskoulutuskausi on yhdenmukainen kaikissa puolustushaaroissa ja aselajeissa.

Peruskoulutuskaudella tehdään valinnat ja määrätään varusmiehet johtajakoulutukseen sekä eri koulutushaaroihin ja -ryhmiin. Valintoja tehtäessä pyritään ottamaan huomioon varusmiehen halukkuus kyseiseen koulutukseen sekä koulutettavan osoittamat tiedot ja taidot. Tärkeitä valintaan vaikuttavia tekijöitä ovat esimiesten ja varusmiestovereiden tekemät arviot, peruskokeiden tulokset, fyysiset ominaisuudet, sotilaan perustutkinnon tulokset, ampumatulokset sekä varusmiehen erikoistiedot ja -taidot. Eräiden erikoistehtäviin koulutettavien erikoiskoulutus alkaa jo peruskoulutuskaudella.

Peruskoulutuskauden jälkeen varusmiesten koulutus eriytyy siten, että osa koulutetaan johtajiksi. Pääosa varusmiehistä koulutetaan taistelijoiksi tai erikoistehtäviin.

Maavoimat

Maavoimat muodostaa pääosan sodanajan puolustusvoimien vahvuudesta. Rauhan aikana maavoimien joukko-osastojen päätehtävänä on kouluttaa valmiutta kohotettaessa perustettavat maavoimien joukot. Maavoimiin kuuluu jalkaväki-, kenttätykistö-, ilmatorjunta-, pioneeri-, viesti-, huolto- ja nykyisin myös helikopterijoukkoja.

Jalkaväki ➤

Jalkaväki muodostaa maavoimien rungon. Taistelussa sen tehtävänä on yhteistoiminnassa muiden aselajien kanssa torjua ja lyödä vihollinen. Jalkaväki siirtyy nykyaikaisilla telakuorma-autoilla tai panssariajoneuvoilla. Toiminnan nopeus on menestyksen saavuttamisen edellytys.

Taistelutehtävien suorittaminen vaatii kykyä liikkua sekä jalan että suksilla. Jalkaväkimiehiltä vaaditaan hyvää fyysistä kuntoa, henkistä kestävyyttä ja oma-aloitteisuutta tehtävien täyttämiseksi.

Jalkaväessä koulutetaan noin puolet palvelukseen astuvista varusmiehistä. Monipuolinen koulutus jakautuu useisiin koulutushaaroihin, joita ovat

- jääkärikoulutus,
- tiedustelu- ja erikoisjoukkokoulutus,
- kranaatinheitinkoulutus,
- panssarintorjuntakoulutus,
- panssarikoulutus sekä
- sotilaspoliisikoulutus.

Kaikissa koulutushaaroissa osa varusmiehistä koulutetaan aliupseereiksi ja osa reserviupseereiksi. Henkilökohtaisten taistelijan taitojen ja nykyaikaisten taisteluvälineiden käytön oppiminen sekä johtajakoulutus ovat mielenkiintoista ja haasteellista toimintaa.

Jalkaväkeä koulutetaan eri puolilla maata:

- Jääkäriprikaatissa, Sodankylässä ja Rovaniemellä
- Kainuun prikaatissa
- Karjalan prikaatissa
- Maasotakoulussa, Lappeenrannassa ja Haminassa
- Utin jääkärirykmentissä
- Panssariprikaatissa
- Porin prikaatissa, Säkylässä ja Niinisalossa
- Kaartin jääkärirykmentissä

Vaikka joukko-osastojen alueelliset olosuhteet ja erikoisalut antavat koulutukseen erityispiirteitä, koulutus on niissä pääpiirtein samanlaista ja tähtää tehokkaan taistelijan ja hänen johtajansa kouluttamiseen.

Kenttätykistö ➤

Kenttätykistö on monipuolinen ja tekninen aselaji. Käytössä on uudenaikaisin kalusto, kuten laseretäisyysmittarit, valonvahvistimet, tutkat sekä tietotekniikka eritasoisissa laskimissa, viestijärjestelmissä sekä simulaattoreissa. Kenttätykistön tärkein tehtävä on jalkaväen taistelujen tukeminen. Tämä toteutetaan ampuamalla tykeillä, telatykeillä ja raketinheittimillä aina 30 kilometrin etäisyyksille saakka.

Kenttätykistössä palvelevia kutsutaan tykkimiehiksi. Tykkimiehenä on mahdollisuus kouliintua reservin upseeriksi, aliupseeriksi tai miehistön tehtävään. Aselaji on johtajien, viestimiesten, mittausmiesten, tulenjohtajien, tiedustelijoiden, tuliasemamiesten ja eri tukitehtävissä toimivien muodostama kokonaisuus. Tiedustelupatteristossa koulutetaan lisäksi kaikki maa- ja merivoimien säämiehet. Porin prikaati Niinisalossa kouluttaa koti- ja ulkomaiseen käyttöön tarkoitettuja Ranger-lentotiedus-

telujärjestelmiä. Varusmiehiä koulutetaan mm. sotilas-poliisi- ja viestitehtäviin sekä eräisiin erikoisaliupseeri-tehtäviin.

Toiminta on useiden eri ryhmien ja partioiden yhteistoimintaa. Aselajissa vallitseva tykkimieshenki syntyy tietoisuudesta, että jokaisen panos on yhtä tärkeä päämäärän saavuttamiseksi.

Paras ammattitaito hankitaan kuitenkin käytännön harjoituksissa. Jokainen tykkimies hankkii kannuksensa Länsi-Euroopan suurimmalla ampuma-alueella Lapin luonnonkauniissa maisemissa Rovajärvellä.

► **Kenttätykistön varusmiehiä koulutetaan:**

- Porin prikaatissa Niinisalossa
- Panssariprikaatissa Hämeenlinnassa
- Kainuun prikaatissa
- Karjalan prikaatissa
- Maasotakoulussa Haminassa

Ilmatorjunta ►

Ilmatorjuntayksiköt suojaavat taistelujoukkoja sekä sotilas- ja siviili kohteita vastustajan ilmahyökkäyksiltä. Yksiköt on varustettu ilmatorjuntaohjuksin ja -tykein sekä johtamis- ja valvontavälinein. Ilmatorjuntaohjukset ovat tehokkaita ja teknisesti vaativia taisteluvälineitä, joilla luodaan alueellisesti ilmatorjunnan painopiste. ITO12- (Nasams) ja ITO90M- (Crotale) -ohjusjärjestelmillä suojataan tärkeitä alueellisia kohteita sekä tärkeimpiä yhtymiä ja sotilaskohteita. ITO05, ITO05M ja ITO15 ohjusjärjestelmät soveltuvat hyvin taistelujoukkojen suojaamiseen. Ammusilmatorjunnalla täydennetään ohjusilmatorjunnan luomaa suojaa. Ammusilmatorjunta-aseiden kalibri vaihtelee 12,7 mm:n ilmatorjuntakonekivääristä 35 mm ilmatorjuntakanuunaan.

Taistelun johtamiseen käytetään kehittynyttä johtamisjärjestelmää, joka mahdollistaa reaaliaikaisen tilannekuvan muodostamisen ja tulenkäytön johtamisen.

Ilmatorjunta-aselajin miehistö ja ryhmänjohtajat koulutetaan Parolannummella, Vekaranjärvellä sekä Rovaniemellä ja reservinupseerit Haminassa.

Ilmatorjunta-aselaji tarjoaa teknisesti haastavia tehtäviä sekä miehistö- että johtajatehtävissä oleville. Johtamis- ja asejärjestelmien teknistymisestä johtuen erityisesti elektroniikka-alan koulutuksen saaneiden henkilöiden tarve on kasvanut.

Yksittäisenä erityisryhmänä tarvitaan RC-lennokitoiminnan harrastajia radio-ohjattujen maalilennokkien lennättäjiksi. Henkilön on ilmoitettava mahdollinen halukkuutensa tähän tehtävään viimeistään astuessaan palvelukseen ilmatorjuntakoulutusta antavaan joukko-osastoon.

► **Ilmatorjunnan varusmiehiä koulutetaan:**

- Jääkäriprikaatissa Rovaniemellä
- Karjalan prikaatissa
- Panssariprikaatissa Hämeenlinnassa

Viesti ►

Viestitoiminnan tehtävänä on yhteyksien rakentaminen ja ylläpito johtamista, tiedustelua ja tulenkäyttöä varten. Yhteydet aikaansaadaan nykyaikaisilla viestijärjestelmillä ja -välineillä, joita ovat muun muassa yhtymän viestijärjestelmät, alueelliset viestijoukot sekä digitaaliset kenttäradiot. Viestijoukot perustavat, ylläpitävät ja suojaavat johtoportaansa komentopaikat sekä vastaavat niiden siirroista ja huoltamisesta. Komentopaikat perustetaan joko ajoneuvoihin tai siirrettäviin kontteihin ja niissä olevilla tietojärjestelmillä mahdollistetaan tilannetietoisuus sekä joukkojen tehokas johtaminen. Viestiaselaji tarjoaa mielenkiintoisia tehtäviä sinulle, joka olet kiinnostunut tekniikan tuomien mahdollisuuksien hyödyntämisestä erilaisissa kriisiajan olosuhteissa. Viesti- ja tietoliikennetekniikan koulutus on eduksi, mutta ei välttämätöntä, viestiaselajiin hakeutuvalle.

Viestiaselajin aliupseerit koulutetaan samoissa joukko-osastoissa miehistön kanssa. Reservinupseerit saavat koulutuksensa Reservinupseerikoulun Viestikomppanian Haminassa ja Panssarikoulussa Panssariprikaatissa.

► **Viestiaselajin järjestelmäkoulutusta annetaan:**

- Jääkäriprikaatissa Sodankylässä
- Kaartin jääkäriyrykmentissä Helsingissä
- Porin prikaatissa Säkylässä
- Karjalan prikaatissa Valkealassa
- Kainuun prikaatissa Kajaanissa
- Panssariprikaatissa Hämeenlinnassa ja Riihimäellä

► **Sissiradiokoulutusta annetaan:**

- Karjalan prikaatissa
- Kainuun prikaatissa
- Jääkäriprikaatissa
- Porin prikaatissa
- Utin jääkäriyrykmentissä

Pioneerit ➤

Pioneerit ovat taistelukentän työmiehiä, joiden tehtäväkenttä on laaja ja monipuolinen sisältäen myös taistelijan tehtävät. Pioneeritoiminnan päämääränä on muokata toimintaympäristöä omien joukkojen toiminnalle edulliseksi ja rajoittaa vihollisen ja olosuhteiden vaikutuksia. Pioneeriaselajissa koulutetaan varusmiehiä pioneereiksi, raivaajiksi ja suojelumiehiksi. Osa pioneereista koulutetaan koneasentajiksi sekä työkoneiden kuljettajiksi ja erikoiskalustojen käyttäjiksi. Koulutuspaikkoina ovat maavoimissa Kainuun prikaati, Porin prikaati, Panssariprikaati, Karjalan prikaati, Reserviupseerikoulu sekä merivoimissa Uudenmaan prikaati.

Pioneerit hidastavat vastustajan liikettä rakentamalla miinoitteita sekä hävittämällä vastustajan toiminnalle välttämättömät tiet ja sillat. Omien joukkojen liikettä edistetään raivaamalla, pitämällä tiestöä kunnossa sekä tarvittaessa rakentamalla kenttäoloihin soveltuvia siltoja ja teitä. Vesistöjen ylitykseen voidaan käyttää myös ponttoni- ja siltakalustoa. Raivaajiksi koulutettavat erikoistuvat laajojen tai vaativien kohteiden raivaamiseen. Pääosa pioneereiksi koulutettavasta miehistöstä ja johtajista suorittaa räjäyttäjän tutkinnon.

➤ Pioneeriaselajin varusmiehiä koulutetaan:

- Karjalan prikaatissa
- Kainuun prikaatissa
- Porin prikaatissa Säskylässä
- Panssariprikaatissa Hämeenlinnassa
- Uudenmaan prikaatissa (Merivoimat)
- Maasotakoulussa Haminassa

Suojelu ➤

Suojelu on osa pioneeritoimintaa. Suojelukoulutuksen päämääränä on antaa taistelijoille valmiudet selviytyä kemiallisten-, biologisten- ja ydinaseiden sekä polttoaseiden vaikutuspiirissä. Koulutukseen kuuluvat suojeluvalvonta- ja tiedustelu, suojautuminen ja puhdistaminen sekä pelastaminen. Pelastuskoulutukseen kuuluu sammuksen- ja pelastustyön kurssi, josta koulutettavat saavat Suomen pelastusalan keskusjärjestön (SPEK:n) kurssia vastaavan todistuksen. Lisäksi koulutusta annetaan savusukelluksessa sekä ensiaputaidoissa. Suojelukoulutuksesta on hyötyä myös siviilielämässä, palo- ja pelastusalan tehtävissä. Halukkuus palvella suojelutehtävissä tulee ilmoittaa kutsunnoissa. Suojelujoukkoihin koulutettavat varusmiehet ja kriisinhallintatehtäviin lähtevät henkilöt koulutetaan Porin prikaatissa.

Pioneerien rakentama ponttoonisilta käytössä.

Sotilaspoliisi ➤

Puolustusvoimissa koulutetaan sotilaspoliiseja, joiden tehtävänä on mm. sotilaskohteiden turvallisuusvalvonta ja järjestyksen ylläpito sekä liikenteen valvonta ja ohjaus.

Taistelijan peruskoulutuksen lisäksi sotilaspoliiseille opetetaan tietoja ja taitoja, joita voidaan hyvinkin verrata poliisin tai vartiijan koulutukseen. Näitä ovat esimerkiksi voimakeinojen käyttöön liittyvät tiedot ja taidot. Sotilaspoliisikoulutuksesta on hyötyä edellä mainittuihin ammatteihin pyrittäessä.

Koulutuksen edistyttyä sotilaspoliisit palvelevat varuskuntien vartiointitehtävissä. Tavoitteena on tällöinkin korkeatasoinen taistelija. Samalla perehdytään sotilaspoliisin kriisiajan tehtäviin. Sotilaspoliisiksi koulutettavat valitaan joukko-osastossa.

Sotilaspoliiseilta edellytetään tehtävien luonteesta johtuen hyvää ruumiillista ja henkistä kuntoa. Lisäksi sotilaspoliisiksi koulutettavalla on oltava nuhteeton tausta. Johtajiksi koulutettavien sotilaspoliisien palvelusaika on 347 päivää ja sotilaspoliisimpien 255 päivää.

Huolto ➤

Huoltoyksiköt ylläpitävät joukkojen taistelukelpoisuutta. Toimintansa suojaamiseksi huoltoyksiköillä on kyky taistella jalkaväen keinoin.

Joukkojen taistelukelpoisuuden ylläpitämiseksi huolto täydentää ja pitää kunnossa materiaalia, kuljettaa, hoitaa taistelijoita lääkintähuollolla sekä ylläpitää sotilaiden toimintakykyä huoltopalveluiden keinoin. Täydennykset sisältävät muun muassa ampumatarvikkeiden sekä poltto- ja voiteluaineiden varastointia ja jakelua joukoille. Kunnossapito on esimerkiksi aseiden ja ajoneuvojen huolto- ja korjaustoimintaa. Kuljetuksilla siirretään materiaalia ja henkilöstä oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Lääkintähuollon tehtävänä on antaa hoitoa loukkaantuneille, sairaille ja haavoittuneille sekä evakuoita heidät hoitopaikkaan. Huoltopalveluihin kuuluvat muun muassa sotilaiden muonitus ja vesihuolto.

Huoltojoukkojen koulutuskalustoon kuuluu uusimpia raskaita kuorma-autoja perävaunuineen ja kuormankäsittelylaitteineen, liikennetraktoreita konttiperävaunuineen, maastokoottereita (mönkijöitä), erityyppisiä kontteja, kunnossapitoajoneuvoja ja ajanmukaisia korjausvälineitä. Lääkintähuollolla on käytössä ajanmukaiset kenttälääkinnän hoitopaikat ja ambulanssit. Huoltojoukkojen johtamisvälineistö on uusittu vastaamaan huollon tilaus-toimitusketjun hallintaan ja nykyaikaisen taistelulentä haasteisiin.

Huoltoon voi erikoistua myös muussa, kuin huoltojoukossa. Kaikkien aselajien ja puolustushaarojen sodan ajan henkilöstön tehtävistä osa on huollon tehtäviä. Huollon miehistö- ja aliupseerikoulutusta annetaan

kaikissa joukko-osastoissa. Huollon reserviupseerikoulutusta annetaan Reserviupseerikoulussa Haminassa.

Huollon tehtäviin kannattaa ehdottomasti hakeutua jo kutsuntojen yhteydessä, mikäli haluat teknisen ja monipuolisen koulutusympäristön, mikäli sinulla on jokin tehtäviin soveltuva ammattitutkinto tai opiskelet teknisellä (metallija koneala tai elektroniikka-ala), kuljetusten tai logistiikan alalla, tai mikäli aiot hakeutua alalle varusmiespalveluksen jälkeen. Terveystuoltoalan tutkinnon suorittaneille lääkintähuollon koulutus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kokemuksen hankkimiseen kriisiajan kenttälääkinnästä.

Palveluksen päätteeksi saat tehtävistäsi palvelustodistuksen, josta on hyötyä jatkossakin.

► **Huoltoaselajien varusmiehiä koulutetaan**

- Kainuun prikaatissa (Kuopion huoltopataljoona)
- Karjalan prikaatissa (Karjalan huoltopataljoona)
- Panssariprikaatissa (Parolan huoltopataljoona)
- Porin prikaatissa (Varsinais-Suomen huoltopataljoona)
- Kaartin jääkäriyrykmentissä
- Jääkäriprikaatissa
- Maasotakoulussa
- useissa eri aselajien ja puolustushaarojen joukko-osastoissa

Kuljettajakoulutus ►

Puolustusvoimat kouluttaa vuosittain noin 3000 varusmiestä sotilaskuljettajaksi raskaalle kalustolle. Puolustusvoimat on siten Suomen ylivoimaisesti suurin autokoulu. Ajokorttiopetusta annetaan luokkiin C1-, pvC-, C-, CE- ja D. Lisäksi annetaan perustason (280 tuntia) ja nopeutetun perustason (140 tuntia) ammattipätevyyskoulutusta. Osa kuljettajaksi koulutettavista saa lisäksi vaarallisten aineiden kuljettamisen ADR-koulutusta. Koulutusta on mahdollisuus saada kaikkiaan yhdeksässä joukko-osastossa.

Kaikissa joukoissa tarvitaan ajoneuvonkuljettajia. Kuljettajakoulutukseen valittavilla on oltava ollut valintahetkellä minimissään kolme (3) kuukautta voimassa ollut, vähintään B-luokan perusvaiheen ajokortti. Terveydentilasi on oltava sellainen, että se täyttää C/CE-luokan vaatimukset (voit tarkistaa asian esimerkiksi Finlex.fi-sivustolta, ajokorttilaki 18§). Koulutukseen valittavilta ei sallita vakavia liikennerikkomuksia viimeisen kahden vuoden ajalta. On eduksi, mutta ei siis välttämättä jos sinulla on jo logistiikan, metsäkonealan (vast.) perustutkinto ja/tai linja- yhdistelmä- tai puutavarakuljettajan ammattitutkinto sekä voimassa oleva C-/CE-luokan ajokortti. Hankittu ammattipätevyyskoulutus sekä mahdollinen työkokemus alalta ovat myös eduksi. Joka tapauksessa on tärkeää, että sinulla on mielenkiintoa sotilaskuljettajan vaativaan, vastuulliseen ja työteliäiseen tehtävään. Älä kuitenkaan pelkää vastuuta. Normaali järjellä ja huolellisuudella pärjää varmasti. Sotilaskuljettajien (C-, CE- ja D-luokka) palvelusaika on 347 päivää.

Joukko-osastot tarvitsevat myös muunlaisia kuljettajia kuin edellä kuvatut raskaiden ajoneuvojen kuljettajat. Palveluspaikoissa koulutetaan muihin, kuin varsinaisiin sotilaskuljettajatehtäviin valittuja varusmiehiä kuljetta-

maan omaan poikkeusolojen tehtävään liittyen puolustusvoimien ajoneuvoja. Tällaisia ajo-oikeuksia koulutetaan muun muassa seuraavalle kalustolle: Henkilö- ja maasto-henkilöautot, hälytysajoneuvot, traktorit, moottorikelkat, maastokooterit (mönkijät), ja maastomoottoripyörät. Esimerkiksi monet taistelulähetit saavat tehtävänsä tukevan maastomoottoripyörän kuljettajakoulutuksen. Tämän kuljettajakoulutuksen saavien miehistön taistelijoiden palvelusaika on yleensä sama kuin joukon päätehtävän omaavilla sotilailla. On huomattava, että sairasaution kuljettajiksi koulutettavat suorittavat C1-luokan ajokortin ja hälytysajokurssin, mutta eivät perustason ammattipätevyyttä.

Puolustusvoimissa annettu sotilaskuljettajien ammattipätevyyskoulutus on pätevä myös siviilissä palvelusajan jälkeen tietyin ehdoin. Mikäli tulet valituksi C-luokan ajokorttikoulutukseen tulee koulutuksesi sisältämään nopeutetun perustason ammattipätevyys koulutuksen (140 tuntia) tai CE-luokan ajokorttikoulutukseen, tulee koulutuksesi sisältämään perustason ammattipätevyyskoulutuksen (280 tuntia). Hankitun koulutuksen ja moitteettomasti suoritettun palveluksen jälkeen voit hankkia poliisiviranomaiselta vastaavan ammattipätevyden palveluksen päätyttyä joko heti tai tietyn ikärajan täytyttyä. Tästä kerrotaan tarkemmin koulutuksen aikana.

Puolustusvoimat kouluttaa muutamista varusmiehistä myös linja-autonkuljettajia. Jotta tähän koulutukseen voisi hakea, on ennen palvelusta oltava siviilioppilaitoksessa suoritettuna ainakin tavaraliikenteen perustason ammattipätevyys (280 h). Valituille henkilöille koulutetaan ammattipätevyyden henkilöliikenteen laajennus.

Puolustusvoimien sotilaskuljettajakoulutus antaa siis kuljettajan ammattipätevyyden, mikä tukee myös työllistymistä palveluksen jälkeen. Kyse ei ole kuitenkaan ammattitutkinnosta, vaan ajo-oikeudesta mitä laissa kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä on säädetty (16.3.2007/273). Monet työnantajat pitävät puolustusvoimien antamaa sotilaskuljettajakoulutusta erityisen positiivisena ansiona työhön valinnassa. Pääsääntöisesti nämä kuljettajat ovat saaneet erittäin laadukkaan koulutuksen ja kokemuksen. Lisäksi heidän maineensa kalustosta huolehtivina ja työtä pelkäämättöminä turvallisina ammattilaisina on kiirinyt työnantajille ja jopa lehdistöön.

Sotilaskuljettajakoulutuksesta on myös hyötyä haueuduttaessa kuljetusalan jatkokoulutukseen palveluksen päätyttyä.

- **Tarkempia tietoja saat omasta aluetoimistosta tai siitä joukko-osastosta, johon haluat palvelukseen.**

Kuljetukset ja logistiikka ovat tärkeä osa huoltoa.

Merivoimat

Merivoimat vastaa meri- ja rannikkoalueen valvonnasta meripuolustuksesta sekä vastaa meriyhteyksien turvaamisesta ja johtaa meriliikenteen suojaamisen. Merivoimat antaa virka-apua muille viranomaisille ja tukee niitä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisessa. Merivoimat vastaa osallistumisesta merivoimille käskettyihin kriisinhallintaoperaatioihin ja muista käsketyistä kansainvälisistä tehtävistä. Merivoimat toimii aluevalvontaviranomaisena. Merivoimat ohjaa ja valvoo sotilasmerenkulkua sekä sitä edistäviä ja turvaavia toimenpiteitä osallistumalla mm. merellisten toimijoiden (METO) yhteistoimintaan.

Merivoimat koostuu laivasto- ja rannikkojoukoista. Merellisen iskuvoiman muodostavat pintatorjunta- ja miinantorjuntalaivueet, joissa kalustona ovat ohjusveneet, miinalaivat ja -lautat sekä miinantorjunta-alukset. Rannikkojoukkoihin kuuluu esimerkiksi rannikkojääkäri-, meritiedustelu-, rannikko-ohjus- ja rannikkopioneeriyksiköitä. Suomalaisten erikoisjoukkojen merellisestä elementistä vastaavat merivoimien taisteluskeltajat.

Puolustusvoimien ainoa koulutuskieleltään ruotsinkielinen joukko-osasto on merivoimien Uudenmaan prikaati, joka kouluttaa varusmiehiä rannikkojoukkojen tehtäviin. Uudenmaan prikaatissa annetaan myös kansainvälistä koulutusta ATU (Amphibious Task Unit)- kursseilla. Prikaatin kansainvälisen koulutuksen käyneet pääsevät varusmiehinä ja reserviläisinä osallistumaan kansainvälisiin harjoituksiin.

Haastavat olosuhteet, vaativat ja itsenäiset tehtävät sekä kansainvälinen toimintaympäristö tekevät palveluspaikoista merivoimissa suosittuja. Merivoimien varusmieskoulutuksen lähes sadasta erilaisesta johtaja- ja miehistötehtävästä löytyy jokaiselle jotain.

Varusmieskoulutus merivoimissa

Merivoimienkin varusmiehet aloittavat palveluksen tammi-kuussa ja heinäkuussa. Peruskoulutuskausi toteutetaan joko Rannikkoprikaatissa tai Uudenmaan prikaatissa. Rannikkoprikaatissa alokaskoulutusta annetaan Kirkkonummen Upinniemiessä. Uudenmaan prikaatissa koulutus tapahtuu Raaseporin Dragsvikissa.

Peruskoulutuskauden aikana kaikille annetaan aluksi yhtenäinen taistelijan peruskoulutus. Tämän jälkeen koulutus eriytyy laivasto- ja rannikkojoukkojen erikoiskoulutuslinjoihin. Merivoimissa suuri osa varusmiehistä koulutetaan erikoismiehiksi, joiden palvelusaika on vähintään 255 pv. Upseereiksi, aliupseereiksi sekä erikoisalojen miehistötehtäviin (sotilasveneenkuljettajat ja C- ja E-kuljettajat) koulutettavilla palvelusaika on 347 pv. Kaikki laivasto- ja pääosa rannikkojoukkojen upseereiksi koulutettavista saa reserviupseerikoulutuksensa Merisotakoulussa Suomenlinnassa. Reserviupseerioppilaat koulutetaan kahdella eri linjalla: laivasto- ja rannikkojoukkolinjalla. Kaikille yhteisesti koulutettavia asioita ovat kattava johtaja- ja kouluttajakoulutus sekä taktiikka. Laivastolinjan reserviupseerit saavat pienen aluksen ohjailuun vaadittavat merenkululliset ja merimiestäidolliset perustiedot- ja taidot. Rannikkojoukkolinja on jaettu merivalvonta- ja meritiedusteluopintosuuntaan. Merivalvontaopintosuunnalla annetaan perusteet merivalvonasta ja meritulenjohdosta. Meritiedusteluopintosuunnalla koulutuksen saaneet saavat perusteet partio- ja tähytystiedustelusta rannikon vaativissa olosuhteissa.

Osa rannikkojoukkojen erikoisalojen upseerikoulutuksesta toteutetaan maavoimien linjoilla Reserviupseerikoulussa Haminassa. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi sotilaspoliisi, kivääri, kranaatinheitin, panssarintorjunta ja pioneerikoulutushaarat.

► Sukeltajakurssin haku-ohjeet sivulla 54

Laivastojoukot

Laivastojoukkojen palveluspaikat ovat merivoimien alusyksiköissä. Laivastojoukkojen koulutus alkaa peruskoulutuksella Rannikkoprikaatissa. Varsinainen aluspalvelus toteutetaan Rannikkolaivaston aluksilla Pansiossa (Turku) ja Upinniemiessä (Kirkkonummi).

Laivapalvelukseen sekä sukeltajakoulutukseen pääsyn edellytyksenä on palveluskelpoisuusluokka A. Kansialan tehtäviin koulutettavilla sekä merivoimien reserviupseerikurssin laivastolinjalle pyrkivillä tulee olla normaali väri- ja näön tarkkuus ilman silmälasia vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Viestialiupseereilta, konemiehiltä ja laivakokeilta edellytetään vähintään näöntarkkuutta 0,2/0,2 ilman silmälasia sekä lasilla korjattuna 0,8/0,2. Laivapalvelukseen valittavalla ei saa olla meritautitaipumusta, herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia eikä keliakiaa. Merivoimien terveydelliset vaatimukset on julkaistu puolustusvoimien voimassaolevassa Terveystarkastusohje-kirjassa (TTO 2012, puolustusvoimat.fi tai google: "Terveystarkastusohje", sivut 39-41).

Upinniemiessä annettavan peruskoulutuksen jälkeen alkaa Pansiossa (Turku) erikoiskoulutuskausi. Kolme ensimmäistä viikkoa koulutus keskittyy maissa annettavaan yleismerisotilaalliseen koulutukseen, minkä jälkeen siirytään aluksille niin Pansioon kuin Upinniemeenkin jatkamaan erikoiskoulutuskautta.

Rannikkojoukot

Rannikkojoukkojen monipuolista koulutusta annetaan saariston ja merialueen vaativissa olosuhteissa kaikkina vuodenaikoina. Rannikkojoukkojen palveluspaikkoja on kaikissa merivoimien varusmieskoulutusta antavissa joukko-osastoissa. Peruskoulutuskaudella opetetaan sotilain perustaidot, yksittäisen taistelijan ja taistelijaparin toiminta ryhmän puitteissa.

Rannikkojoukoissa palvelevien erikoiskoulutuskausi kestää yhdeksän viikkoa, jonka aikana erikoistutaan yhteen tiettyyn kriisiajan tehtävään ja opitaan koulutuslinjan mukaiset tiedot ja taidot. Koulutukseen pääsyn edellytykset ovat pitkälti samat kuin maavoimissa vastaavissa tehtävissä. Osa rannikkojoukkojen aliupseerikoulutuksesta sekä miehistön erikoisalojen koulutuksesta annetaan maavoimien kursseilla, muun muassa huollon aliupseerikoulutus.

Rannikkojääkärit koulutetaan ruotsinkielisessä Uudenmaan prikaatissa

Fyysisesti ja henkisesti vaativaa rannikkojääkärikoulutusta annetaan Uudenmaan prikaatissa Raaseporissa. Monipuolinen koulutus annetaan merellisessä ympäristössä nykyaikaisella kalustolla. Rannikkojääkärit liikkuvat saaristossa mm. Jurmo- ja Jehu-luokan kuljetusveneillä ja nopeilla ryhmäveneillä. Prikaatissa annetaan myös kansainvälistä kriisinhallintakoulutusta ATU (Amphibious Task Unit)-kursseilla. Uudenmaan prikaatissa koulutetaan lisäksi mm. veneen kuljettajia, rannikko-ohjushmiehiä sekä rannikkopioneereja. Veneen kuljettajiksi pyrkivillä tulee olla normaali väri- ja kuuloaisti sekä näön tarkkuus ilman silmälasia vähintään 1,0 paremmassa ja 0,5 huonommassa silmässä. Koulutus Uudenmaan prikaatissa on ruotsinkielistä, mutta komentokieli on suomi.

► Tummanvihreä baretti on eräs kuuluisimmista bareteista maailmassa. Tasavallan presidentti myönsi vuonna 1980 rannikkojääkäreille vihreän baretin käyttöoikeuden osoittamaan rannikkojääkärikoulutuksen vaativuutta ja erityistä luonnetta. Tämä baretti kuuluu niihin tunnuksiin, joka täytyy ansaita, eikä sen ansaitsemisessa kulu ainoastaan hikeä. Baretin voi myös menettää epäsoitilaallisen käytöksen takia.

Ilmavoimat

Ilmavoimat vastaa maamme ilmatilan jatkuvasta valvonnasta ja vartioinnista. Ilmatilan loukkaukset estetään tarvittaessa voimakeinoin. Lisäksi Ilmavoimat tukee muiden viranomaisten, esimerkiksi poliisin ja pelastuslaitoksen, toimintaa ja osallistuu kansainvälisiin tehtäviin. Sodan aikana ilmavoimien päätehtävä on puolustaa Suomen ilmatilaa hävittäjillä.

Ilmavoimat kouluttaa sotilaslentäjät sekä muun henkilöstön rauhan ja sodan ajan lentotukikohtiin, tutka-asemille ja johtokeskuksiin. Ilmavoimat tarjoaa mielekkään tavan suorittaa varusmiespalvelus lentämisestä, tekniikasta, kuljetusalasta tai sotilaspoliisitoiminnasta kiinnostuneille. Ilmavoimista voit löytää palveluksen jälkeen myös tulevan ammattisi.

Varusmiespalvelus Ilmavoimissa

Ilmavoimat kouluttaa vuosittain ilmapuolustuksen tehtäviin noin 1300 varusmiestä. Puolet heistä koulutetaan Ilmasotakoulussa Tikkakoskella. Varusmieskoulutusta annetaan myös Satakunnan lennostossa Pirkkalassa ja Karjalan lennostossa Rissalassa. Lapin lennostossa Rovaniemellä varusmiehet palvelevat hallinnollisesti Jääkäriprikaatin alaisuudessa. Varusmiespalvelukseen Ilmavoimiin voi tulla joko erikseen hakemalla (ns. erikoisjoukkohaku) tai kutsuntojen kautta. Kumpikin väylä voi johtaa aliupseerin tai upseerin ammattiin, joten palveluspaikkasi voi olla myös tuleva työpaikkasi!

Varusmiehet aloittavat palveluksen joko tammikuussa tai heinäkuussa. Peruskoulutuskauden aikana kaikki saavat yhtenäisen taistelijan peruskoulutuksen. Tämän jälkeen koulutus eriytyy tehtävien mukaisesti. Palvelusajat Ilmavoimissa ovat 165, 255 tai 347 päivää. Koulutus johtajatehtäviin kestää aina 347 päivää. Ilmavoimien kaikilta aliupseerikursseilta on mahdollisuus päästä reserviupseerikurssille. Puolustusvoimien johtajakoulutusta arvostetaan siviilissä.

Naiset voivat hakeutua vapaaehtoiseen asepalvelukseen valintatilaisuuksien tai erikoisjoukkohaun kautta. Erikoisjoukkoihin hakevat naiset täyttävät erikoisjoukkohakemuksen lisäksi vapaaehtoishakemuksen ja lähettävät hakemukset liitteineen omaan aluetoimistoon.

Kutsuntojen kautta Ilmavoimiin

Kutsuntojen kautta aloittaneista varusmiehistä koulutetaan johtajia ja miehistöä lentotukikohdien ja tutka-asemien sodanajan joukkoihin. Miehistöä koulutetaan muun muassa ilmataisteluasemien, sotilaspoliisin ja viestimiehen tehtäviin. Aliupseerikursilla koulutetaan johtajia mm. lentotukikohtien viestijoukkojen ja suojausjoukkojen ryhmillä.

Hakemuksella Ilmavoimiin

Ilmavoimien erikoisjoukkojen varusmiehet pääsevät lentämään, huoltamaan lentokoneita, valvomaan ilmatilaa, johtamaan taivaalla lentäviä hävittäjiä tai ajamaan rekkaa.

Erikoisjoukkoihin haetaan noin puoli vuotta ennen palveluksen alkamista. Ilmasotakoulussa Tikkakoskella järjestetään seuraavat erikoisjoukkojen kurssit: lento-reserviupseerikurssi, aliupseerikurssin lentotekninen linja, aliupseerikurssin johtokeskuslinja ja sotilaskuljettajakurssi.

Erikoiskurssien palvelusaika on 347 päivää ja niihin sisältyy miehistön kuljettajakoulutusta lukuun ottamatta aina aliupseerikurssin tai reserviupseerikurssin suorittaminen (varusmiesjohtajakoulutus). Mikäli hakija hyväksytään erikoiskurssille, muuttaa aluetoimisto hänen palveluspaikakseen Ilmasotakoulun kutsunnoissa aiemmin määrätystä palveluspaikasta riippumatta.

Ajantasaiset tiedot hakumenettelystä Ilmavoimien erikoisjoukkoihin saat Ilmasotakoulun verkkosivuilta osoitteesta ilmavoimat.fi/ilmasotakoulu tai Ilmasotakoulun valintasihteereiltä numerosta 0299 257 114 (aliupseerikurssin johtokeskuslinja ja sotilaskuljettajakurssi) tai 0299 253 121 (lento-reserviupseerikurssi ja aliupseerikurssin lentotekninen linja).

► **Lisätietoja ja hakuohjeet Ilmavoimien erikoiskursseille sivuilla 58–61**

Rajavartiolaitos

► *Rajavartiolaitos on sisäministeriön alaisuudessa toimiva nykyaikainen, yhteistyökykyinen ja kansainvälisesti arvostettu rajaturvallisuuden ja meripelastuksen asiantuntija. Rajavartiolaitoksen ydintoiminnot ovat rajojen valvonta, rajatarkastukset, rikostorjunta, merialueen turvallisuus, merellisen ympäristön suojele, kansainvälinen yhteistyö ja maanpuolustus.*

Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa, turvana kaikissa oloissa

Sisäministeriön alaisen Rajavartiolaitoksen tehtävänä on rajaturvallisuuden ylläpitäminen. Tärkeimpiä tehtäviä ovat rajojen valvonta maastorajoilla ja merialueella sekä henkilöliikenteen rajatarkastukset rajanylityspaikoilla, satamissa ja lentoasemilla. Rajavartiolaite johtaa meripelastustoimintaa, suorittaa etsintä- ja pelastustehtäviä sekä kiireellisiä sairaankuljetuksia. Rajavartiolaite huolehtii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisestä rajanylityspaikoilla silloin kun poliisi on estynyt sitä tekemästä. Rajavartiolaite voi yksittäistapauksessa suorittaa kiireellisiä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvia poliisin tehtäviä, joita poliisi ei voi viipymättä suorittaa. Rajavartiolaite suorittaa tullilaitoksen ohella tullivalvontaa valtakunnan rajoilla ja niillä rajanylityspaikoilla, joilla tullilaitos ei ole järjestänyt tullivalvontaa. Rajavartiolaite tutkii poliisin kaltaisin toimivaltuuksin tehtäväaloillaan paljastamansa rikokset ja saattaa ne tarvittaessa syyteharkintaan. Sotilaallisesti järjestettyyn Rajavartiolaitokseen kuuluu esikunta, neljä rajavartiostoa, kaksi merivartiostoa, vartiolentolaivue sekä Raja- ja merivartiokoulu. Palkatun henkilökunnan määrä on noin 2800.

Valtakunnan puolustaminen on aina ollut merkittävä Rajavartiolaitoksen tehtävä, joka hoidetaan yhteistoiminnassa puolustusvoimien kanssa. Rajavalvonta eli partiointi rajalla ja merialueella on samalla alueellisen koskemattomuuden valvontaa. Rajavartiolaitoksessa koulutetaan myös asevelvollisia kriisiajan tehtäviin.

Kutsuntojen kautta Rajavartiolaitokseen

Pohjois-Karjalan ja Lapin rajavartiosto kouluttavat Rajajääkärikomppanioissa Onttolassa ja Ivalossa tiedustelijoita rajavartiostojen sodan ajan ja poikkeusolojen tehtäviin rajavartiostojen reserviksi. Koulutukseen haudutaan kutsuntojen kautta. Pohjois-Karjalan rajavartioston Rajajääkärikomppania kouluttaa myös vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvia naisia.

Kaikki varusmiehet saavat mm. ase- ja ampuma-, tiedustelu-, sissi-, erätaito- ja pioneerikoulutusta. Lisäksi kaikki saavat rajavartiokoulutuksen, joka mahdollistaa toiminnan Rajavartiolaitoksen päätehtävissä kriisiaikana tai tarvittaessa jo rauhan aikana. Koulutus on haastavaa varsinkin fyysisesti, joten palvelukseen hakeutuilta vaaditaan hyvää peruskuntoa jo palvelukseen tultaessa. Reservin upseereiksi koulutettavat käyvät Reserviupseerikoulun Haminassa. Reservin aliupseerit koulutetaan Rajajääkärikomppanioiden omilla aliupseerikursseilla. Aliupseerit koulutetaan taistelupelastaja- (lääkintäaliupseeri), pioneeri- ja tukias- ja taistelulähettilä-aliupseereiksi.

► Miehistöä koulutetaan seuraavilla erikoiskursseilla:

- tarkka-ampujan tähyistäjä
- taistelupelastaja (lääkintämies)
- viesti
- pioneeri
- telakuorma-auton ja maastokootterin (=mönkijä) kuljettaja
- taistelulähettilä, joka sisältää moottorikelkka- tai moottoripyöräkoulutuksen

► Lisätietoja varusmiespalveluksesta Rajavartiolaitoksessa saat kutsuntatilaisuudessa tai Rajavartiolaitoksen internet-sivuilta raja.fi.

Hakemuksella Rajavartiolaitoksen erikoisjoukkokoulutukseen

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella.

► Lisätietoja ja hakuohjeet erikoisjoukot ja -alat kohdassa Erikoisrajajääkäriksi (s. 55).

Erikoisjoukot ja erityistehtävät

Hakeutuminen erikoisjoukkoihin

Erikoisjoukkoihin pitää hakeutua erikseen. Ketään ei siis kutsunnoissa määrätä palvelemaan erikoisjoukoissa, vaan niihin hakeutuville määrätään kutsunnoissa varapaikka, jos ei tule erikoisjoukkoon valituksi. Erikoisjoukkoja ovat mm. laskuvarjojääkärit, sukeltajat, erikoisrajojääkärit, Suomen kansainväliset valmiusjoukot, sotilassoittajat, suurin osa ilmavoimien kurseista, elektronisen sodankäynnin henkilöstö sekä urheilijat. Naisten on lähetettävä erikoisjoukkohakulomakkeet hakuohjeista poiketen omaan aluetoimistoon ko. joukon hakuaikaan mennessä, eikä suoraan erikoisjoukkoon.

Palveluksen aloittamisessa on noudatettava kutsunnoissa saatua palveluksen aloittamismääräystä. Hakeutuminen erikoisjoukkoihin ei siis muuta palveluksen aloittamismääräykseen merkittyä palveluspaikkaa ennen hyväksymistä erikoisjoukkoihin. Ennen varusmiespalvelusta voit tiedustella tehtäviä aluetoimistosta ja palveluksen aikana perusyksikkösi päälliköltä.

Hakeutuminen erityistehtäviin

Erityistehtävissä tavoitteena on kouluttaa korkeakoulututkinnon suorittaneita tai opinnoissaan riittävän pitkälle edenneitä tai muuten vaadittavan osaamisen omaavia asevelvollisia, erikoisalaansa tai -osaamistaan vastaaviin sodan ajan tehtäviin. Erityistehtävissä pääset hyödyntämään ja kartuttamaan oman alan osaamistasi ja saat varusmiespalveluksesta hyötyä opintoihin ja työelämään. Erityistehtäviä on tarjolla muun muassa viestinnän, graafisen alan, tekniikan, tietotekniikan, ympäristöalan, teologian, lääketieteen sekä oikeustieteen opiskelijoille ja valmistuneille. Erityisesti lähiaikoina haetaan mm. kuvaajia, graafikoita, toimittajia, IT-tukihenkilöitä ja ohjelmoijia. Uusimpana erityistehtävänä ovat kyber-alan tehtävät. Koulutettavien tarve ja hakeutumisohjeet julkaistaan erityistehtävien puolustusvoimat.fi -sivuilla, puolustusvoimien verkkosivuilla, Ruotuväkiliedessä sekä muita, esimerkiksi ammatillisia kanavia käyttäen. Hakuohjeet ovat puolustusvoimien internet-sivuilla (puolustusvoimat.fi > Varusmies > Erikoisjoukot ja erityistehtävät sekä erityistehtävien puolustusvoimat.fi). Johtajakoulutukseen valitut voivat hakeutua erityistehtäviin vielä aliupseeri- tai reserviupseerikurssin aikana. Haku erityistehtäviin on avoin kaikille varusmiehille. Erityisosaaminen testataan tarvittaessa valintatilaisuudessa tai muussa haastattelussa.

Miehistön erityistehtäviin valitut siirtyvät tehtäviinsä heti peruskoulutuskauden loputtua. Johtajakoulutukseen valitut siirtyvät erityistehtäviin varusmiesjohtajina, johtajakoulutuksen (aliupseeri- tai reserviupseerikurssin) jälkeen.

Lisäksi joukko-osastoissa saatatta olla mahdollisuus päästä joukko-osaston omiin erityistehtäviin tai esimerkiksi varusmiestoimikunnan tehtäviin. Haku paikallisiin tehtäviin on joukko-osastokohtainen.

Erikoisjoukot Laskuvarjojääkärit

Maavoimien erikoisjoukot koulutetaan Utin jääkärirykmentissä. Erikoisjääkäripataljoonan Laskuvarjojääkärikomppania kouluttaa vapaaehtoisista varusmiehistä maavoimien reservin erikoisjoukkosotilaita - laskuvarjojääkäreitä.

Erikoisjoukkojen sotilaat ovat fyysisesti ja henkisesti kestäviä sotilaita, jotka kykenevät toimimaan pienryhmissä erittäin vaativissa olosuhteissa. Sotilaat ovat harkinta- ja aloitekykyisiä ja kykenevät asettamaan ryhmän edun oman etunsa edelle.

Laskuvarjojääkärikoulutus on henkinen ja fyysinen haaste. Vapaaehtoisina varusmiehinä palvelevat laskuvarjojääkärit saavat peruskoulutuksen erikoisjoukkojen tiedustelu- ja taistelutehtäviin. Koulutuksen erityispiirteitä ovat monipuolinen ase-, ampuma- ja taistelukoulutus, laskuvarjohyppykoulutus sekä yhteistoiminta helikoptereiden kanssa. Laskuvarjojääkärikoulutus on erikoisjoukkosotilaan peruskoulutusta. Kaikki laskuvarjojääkärit koulutetaan vähintään aliupseereiksi ja noin 20 % kurssista koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkärirykmentissä järjestettävällä reserviupseerikurssilla. Varusmiespalveluksen suorittaneet henkilöt voivat hakeutua erikoisjääkäreiksi koulutettaviksi vaativimpiin erikoisjoukkotehtäviin.

Laskuvarjojääkärikoulutukseen otetaan yksi saapumiserä vuodessa. Palvelus alkaa heinäkuussa ja kestä 347 päivää. Kurssille valitaan valintakokeiden perusteella 50–80 koulutukseen soveltuvin. Esivalinta tapahtuu hakupapereiden perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan kaksipäiväiseen valintakokeeseen, joka järjestetään tammikuussa. Koe sisältää fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit, haastattelut sekä lääkärintarkastuksen. Vapaaehtoisena asepalvelukseen hakeutuvat naiset voivat hakea kurssille. Pääsyvaatimukset ovat samat miehille ja naisille.

Laskuvarjojääkäriksi pääsemisen edellytyksenä ovat:

- ▶ **hyvä fyysinen kunto ja terveys**
- ▶ **palveluskelpoisuusluokka A**
- ▶ **näön tarkkuus vähintään 1,0 kummassakin silmässä ilman lasia (silmälasien käyttö on este koulutukseen pääsulle)**
- ▶ **tarkka väriajisti, normaalit näkökentät**
- ▶ **normaali kuuloajisti**
- ▶ **uimataito vähintään 200 metriä ja**
- ▶ **kohtuullinen hiihtotaito.**

Karsivia tekijöitä ovat vaikeat ihotaudit, lääkehoitoa vaativat allergiat, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, vuotta tuoreemmat raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, rattijuopumus, pahoinpitely yms).

Hakemuksessa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:

- ▶ **hakemus erikoisjoukkoihin**
- ▶ **aikaisintaan 1.8. päivätty puolustusvoimien terveys-tarkastuslomake (muut terveystarkastuslomakkeet eivät käy)**
- ▶ **viimeisen koulutodistuksen jäljennös**
- ▶ **aikaisintaan 1.6. päivätty todistus 12 minuutin juoksu-testin suorittamisesta**
- ▶ **naisille suosittelemme osallistumista aluetoimistojen järjestämiin naisten valintatilaisuuksiin ennen hakeutumista laskuvarjojääkärikoulutukseen (palveluskelpoisuusluokan määrittäminen, yleistietoa varusmiespalveluksesta)**
- ▶ **naisten liitettävä hakupapereihin hakemus naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen**

Hakupaperit lähetetään vasta palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna. Valintakokeiden tulos on voimassa ainoastaan seuraavaan saapumiserään saakka. Fyysisten testien pisterajat löytyvät Utin jääkäriyrykmentin internet-sivuilta.

Tarvittavat hakulomakkeet löytyvät puolustusvoimien internetsivuilta. Lisätietoja saa Utin jääkäriyrykmentistä, puhelin 0299 417 503, puolustusvoimien aluetoimistoista ja internetsivuilta. Hakupaperit voi lähettää myös ennen kutsuntoja. Hakemukset on postitettava viimeistään 6.12. Hakemukset lähetetään osoitteella:

- ▶ **Utin Jääkäriyrykmentti**
Valintasihteeri
PL 5, 45411 UTTI

Laskuvarjojääkärikurssille voi hakea, vaikka olisi jo aloittanut palveluksen jossain muussa joukko-osastossa. Mikäli palveluksen aloittanut henkilö hyväksytään

koulutettavaksi laskuvarjojääkäriksi, palvelus toisessa joukko-osastossa keskeytetään ja henkilö määrätään lomalle kunnes palvelus laskuvarjojääkärikurssilla alkaa. Muualla palveltua aikaa ei kuitenkaan hyvitetä, vaan laskuvarjojääkärikoulutus kestää kaikilla 347 päivää.

- ▶ **Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/utinjaakariyrykmentti**

Sukeltajat

Merivoimien Sukeltajakoulu kouluttaa puolustusvoimien sukeltajat Rannikkoprikaatissa Upinniemiessä. Oppilaat valitaan kurssille vuosittain kaksivaiheisen valintakokeen perusteella. Valintakokeiden ensimmäisessä vaiheessa viikolla 35 (4 pvää) testataan fyysinen suorituskyky ja hakija osallistuu lääkärintarkastukseen. Toisessa vaiheessa viikolla 40, ensimmäisen vaiheen läpäisseet valintakokeilijat osallistuvat kattaviin soveltuvuuskokeisiin sekä haastatteluun (2 pvää). Palveluskelpoisuusluokan on oltava A. Näkövaatimuksena on ilman laseja 1,0 molemmissa silmissä ja väriäistin on oltava normaali. Aikaisempaa sukelluskokemusta ei vaadita.

Sukeltajakoulu kouluttaa varusmiehiä taisteluskeltajaksi ja raivaajasukeltajaksi. Koulutus toteutetaan vuorovuosina siten, että parillisina vuosina koulutetaan taisteluskeltajat ja parittomina raivaajasukeltajat. Sukeltajakurssilla kaikki sukeltajaoppilaat saavat vähintään aliupseerikoulutuksen. Sukelluspäiviä varusmiespalveluksen aikana on noin 60, joista saa erillisen korvauksen.

Palveluksen aloittaminen tapahtuu vuosittain tammi-kuun saapumiserässä. Hakemusten on oltava perillä Sukeltajakoululla viimeistään 31.7.

Hakemuksessa on oltava mukana hakulomake erikoisjoukkoihin, (saatavilla netistä ja oman alueen aluetoimistosta), lääkärintodistus tai kopio lausunnosta (puolustusvoimien lomake: Lääkärintodistus terveydentilasta) tai T-todistus (omasta terveyskeskuksesta) sekä kopio viimeisestä koulutodistuksesta. Naisten on lisäksi lähetettävä vapaaehtoishakemus. Lääkärintodistusta sukuluspöytäkirjasta ei tarvitse hankkia.

Voit hakeutua sukeltajakurssille myös jo palveluksen aloitettua. Kysy asiasta tarkemmin Sukeltajakoululta tai omasta perusyksiköstäsi.

Lisätietoja ja hakuohjeita saa Merivoimien Sukeltajakoululta, puh 0299 325 502, aluetoimistoista ja Merivoimien kotisivuilta puolustusvoimat.fi -> Varusmiehille -> erikoisjoukot ja erityistehtävät -> sukeltajat.

- ▶ Sukeltajakoulu
PL 5, 02471 UPPINIEMI
sukeltajakoulu.rpr@mil.fi

Erikoisrajajääkärit

Rajavartiolaitoksen erikoisrajajääkärit koulutetaan Raja- ja merivartiokoulun Erikoisrajajääkärikomppaniassa Immolassa, Imatralla. Koulutukseen haetaan motivoituneita, fyysisesti ja henkisesti tasapainoisia ja kestäviä henkilöitä. Vuosittain palvelukseen otetaan yksi saapumiserä heinäkuussa hakemusten ja vuosittain tammi-helmikuussa pidettävien valintakokeiden perusteella. Valintakokeet sisältävät fyysiset ja psykologiset soveltuvuustestit sekä lääkärintarkastuksen. Kaikki erikoisrajajääkärit koulutetaan vähintään reservin aliupseereiksi.

Saapumiserästä noin 10 erikoisrajajääkärinä koulutetaan reservin upseereiksi Utin jääkäriyksikössä Utissa. Erikoisrajajääkärit koulutetaan toimimaan Rajavartiolaitoksen kriisi- ja sodan ajan vaativimmissa rajaturvallisuus-, tiedustelu- ja iskuosastotehtävissä.

Monipuolisen ja haastavan koulutuksen tavoitteena on valmius toimia osana kriisin ajan yksikköä. Toimintaympäristölle on ominaista valtakunnan rajan läheisyys ja sen erityispiirteet.

Pääsyvaatimukset:

- ▶ hyvä fyysinen kunto ja terveys
- ▶ palveluskelpoisuusluokka A
- ▶ näön tarkkuus vähintään 0,7 kummassakin silmässä ilman silmälasia, silmälasien käyttö ei ole suotavaa
- ▶ normaali väriaisti, normaalit näkökentät
- ▶ normaali kuuloaisti
- ▶ uimataito vähintään 200 metriä
- ▶ kohtuullinen hiihtotaito

Karsivia tekijöitä ovat vaikeat ihotaudit, lääkkeitä vaativat allergiat, muut pitkäaikaiset säännöllistä lääkitystä vaativat sairaudet, hoitamattomat hampaat tai hammasproteesit, tuoreet raajojen murtumat tai vaikeat nivelvammat sekä rikosrekisteri tai rangaistukseen johtaneet teot (varkaus, kavallus, pahoinpitely tms.).

Hakeminen:

- ▶ hakemus erikoisrajajääkäriksi
- ▶ enintään kolme kuukautta vanha lääkärintodistus: PV:n lääkärintodistus terveydentilasta tai T-todistus (päällimmäinen osa) hyväksytään, nuorisosanomien lomake ei käy
- ▶ viimeisen koulutodistuksen jäljennös tai ote lukion kurssitodistuksesta, josta ilmenee kaikki lukiossa suoritettujen kurssien arvosanoineen

Lisätietoja, hakulomakkeen ja hakuohjeita saa osoitteesta raja.fi/varusmies, tai Raja- ja merivartiokoululta, puhelin 029 542 9000, sähköposti: erikoisrajajakaari@raja.fi tai aluetoimistoista. Hakemus liitteineen tulee olla perillä viimeistään 6.12. palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna. Hakemukset lähetetään osoitteeseen:

- ▶ Raja- ja merivartiokoulu
Erikoisrajajääkärikomppania
Valintasihteeri
Niskapietiläntie 32 D
55910 Imatra

Suomen kansainväliset valmiusjoukot

Suomen kansainvälinen valmiusjoukko (SKVJ) on osa Porin prikaatin joukkotuotantoa. SKV-joukot koulutetaan ensisijaisesti Suomen sotilaalliseen puolustamiseen. Lisäksi koulutettavat saavat erikoiskoulutuksen sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin 347 päivää kestäväan varusmiespalveluksen loppupuoliskolla pidettävällä kansainvälisellä jaksolla.

Koulutettavista muodostettava joukko harjaantuu aselajinsa mukaisiin kotimaan puolustustehtäviin ja sen lisäksi toimimaan osana monikansallista joukkoa vaativassa kriisinhallintaympäristössä. Joukon kansainvälistä yhteensopivuutta ja suorituskyykyä arvioidaan koulutuksen lopulla NATO:n suorittamassa arvioinnissa.

Valintaperusteet

Suomen kansainvälisiin valmiusjoukkoihin hakevilta edellytetään

- ▶ palveluskelpoisuusluokkaa A,
- ▶ vähintään tyydyttävää suomen kielen taitoa,
- ▶ kykyä kestää henkistä painetta
- ▶ hyvää fyysistä kuntoa,
- ▶ vähintään tyydyttävää englannin kielen taitoa (hyvä peruskoulun englanti),
- ▶ valmiutta sitoutua kansainvälisiin valmiusjoukkoihin ja valmiutta lähteä ulkomaille koulutuksen jälkeen.
- ▶ vähintään B-luokan ajokorttia (II vaihe suoritettuna palveluksen alkuun mennessä).

Hakijalla EI saa olla

- ▶ rikosrekisteriä,
- ▶ rattijuopumusta tai kolmea muuta rikosilmoitusmerkintää,
- ▶ kroonista ihottumaa tai allergioita,
- ▶ merkkejä psyykkisistä häiriöistä,
- ▶ herkästi oireilevaa laktoosi-intoleranssia
- ▶ keliakiaa
- ▶ tuki- ja liikuntaelinten vaivoja.

Hakijalle on eduksi

- ▶ sopiva siviilikoulutus (esim. kuljettaja, kirvesmies, asentaja tai lääkintä-, pelastus-, sähkö- ja ATK-alan koulutus),
- ▶ muu kielitaito,
- ▶ puhdas liikennerikkomusrekisteri
- ▶ C-luokan ajokortti.

Koulutus

Koulutettavat saavat aselajin ja tehtävän mukaisen koulutukseen siihen yksikköön joka saapumiserästä tuotetaan. Tuotettavia yksiköitä voivat olla esimerkiksi jääkärikomppania, kranaatinheitinkomppania, pioneerikomppania, viestikomppania ja huoltokomppania. Koulutustehtävät vaihtelevat eri yksiköiden välillä, mutta jokaiseen yksikköön kuuluu mm. taisteluajoneuvon kuljettajia, C-kuljettajia, lääkintämiehiä ja moottoripyörälähetettä. Lisäksi eri yksiköt tarjoavat omaan toimintaansa liittyen tehtäviä kuten panssarintorjuntamies, tiedustelija, kranaatinheitinmies, CE-kuljettaja, raivaaja jne. Jokainen SKVJ-koulutettava saa ryhmänjohtajakoulutuksen ja osa joukkueenjohtajakoulutuksen Reserviupseerikoulussa Haminassa. Osa koulutettavista tulee johtamaan omaa ryhmää tai joukkuetta palveluksen viimeisen 5 kuukauden aikana joukkokoulutuskaudella.

Koulutettavan yksikön kansainvälisen yhteensopivuus ja suorituskyyky arvioidaan koulutuksen lopussa vertaamalla joukkoa kansallisiin koulutusvaatimuksiin sekä NATO:n kriisinhallintajoukoille asetettiin yhteensopivuus vaatimuksiin. Tällä varmistetaan että koulutus on ollut laadukasta ja joukko kykenee suoriutumaan sille annetuista tehtävistä kriisinhallintaoperaatioissa yhteistyössä muiden maiden kanssa. Joukon yhteensopivuuden ja yksilöiden valmiuksien kehittämiseksi SKVJ-koulutetuista muodostettavalle joukolle pyritään järjestämään varusmiespalveluksen huipentumana monikansallinen harjoitus joko kotimaassa tai ulkomaila.

Kansainvälisessä valmiusjoukkokoulutuksessa olevan varusmiehen tunnistaa kultaisesta barettimerkistä. Kaikki valmiusjoukkokoulutettavat käyvät vähintään aliupseerikoulun ja osa koulutettavista käy reserviupseerikoulun. Kaikki saavat siis johtajakoulutuksen.

Hakeutuminen

Ohjeet hakeutumisesta löytyvät Puolustusvoimien kotisivuilta kohdasta *Maavoimat > Joukko-osastot > Porin prikaati > Kansainvälinen valmiusjoukko*. Hakemuksen tulee sisältää:

- ▶ **Hakemus erikoisjoukkoihin (Suomen kansainvälinen valmiusjoukko)**
- ▶ **Viimeisen koulutodistuksen jäljennös**
- ▶ **Alle 12kk vanha lääkärintodistus (PV:n -lomake tai T-lomake)**
- ▶ **Vapaamuotoinen todistus viimeisestä juoksutestin tuloksesta, jonka on allekirjoituksellaan varmentanut toinen henkilö**

Aiempi palveluksen aloittamismääräys ei ole este koulutukseen hakeutumiselle, sillä valituille henkilöille tehdään uusi palveluksen aloittamismääräys, jossa määrätään uusi palveluksen aloittamisajankohta.

Hakemukset tulee olla perillä vuosittain viimeistään 15. tammikuuta osoitteessa:

- ▶ **Porin prikaati**
Hakemus SKVJ-varusmieskoulutukseen
Esikunta / Koulutusosasto
PL 38
27801 SÄKYLÄ

Valintatilaisuus

Porin prikaati suorittaa vuosittain hakemusten perusteella esikarsinnan. Jokaiselle valintakokeeseen hyväksytylle lähetetään kirjallinen kutsu. Kaksi päivää kestävä valintatilaisuus järjestetään maaliskuhuhtikuun aikana Säkylässä. Valintatilaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet:

- ▶ **12 minuutin juoksutesti**
- ▶ **Evakuointitesti**
- ▶ **Lihaskuntotesti (etunojapunnerrus, istumaannousu, vauhditon pituushyppy)**
- ▶ **Peruskoe 1**
- ▶ **Peruskoe 2b**
- ▶ **Haastattelu**
- ▶ **Englannin kielen koe (osana haastattelua)**

12 minuutin juoksutestissä on saavutettava vähintään 2500 metrin tulos.

Evakuointitestissä hakijan on saavutettava vähintään 150 metrin tulos kahden minuutin aikana. Evakuoitava on noin 55 kiloa painava nukke.

Kolmiosaisessa lihaskuntotestissä hakijoiden on saavutettava vähintään tydyttävä tulos pistearvolla 2,25. Naisilla ja miehillä suoritustekniikat ja pisterajat ovat samat.

Haastattelussa selvitetään hakijan motivaatio ja halu sitoutua valmiusjoukkoihin myös varusmiespalveluksen jälkeen. Englannin kielen koe järjestetään osana haastattelua ja siinä testataan sanaston hallintaa ja kykyä kommunikoida englanniksi.

Kirjallisissa Peruskokeissa selvitetään hakijan älyllistä lahjakkuutta ja luonteenomaisuuksia.

Kaikille valintakokeeseen osallistuneille, myös valitsematta jääneille, ilmoitetaan tuloksista kirjallisesti toukokuun aikana.

Yhteydenotot valintakokeisiin liittyen sähköpostilla osoitteeseen koulutusala.porpr@mil.fi tai puhelimitse numeroihin 0299 441 259 ja 0299 441 262.

Elektronisen sodankäynnin koulutus

Nykyaikaisessa sodankäynnissä elektronisten järjestelmien tiedustelu ja niihin vaikuttaminen ovat korostuneet perinteisiin sodankäyntimenetelmiin verrattuna. Puolustusvoimat tarjoaa sinulle koulutusta radio- ja tutkataajuusalueen elektronisella taistelukentällä maalla, merellä ja ilmassa.

Elektronisen sodankäynnin (ELSO) koulutukseen voi hakeutua kutsuntojen jälkeen ennen varusmiespalveluksen alkua lähettämällä hakulomakkeen Panssariprikaatiin, Elektronisen sodankäynnin keskuksen tammikuun loppuun mennessä.

Hakijoiden eduksi katsotaan:

- ▶ **ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto**
- ▶ **kielitaito tai kyky ja halu opiskella vieraita kieliä**
- ▶ **tekniset harrastukset (esimerkiksi radioamatööri-toiminta, elektroniikka-ala, tietotekninen ala)**
- ▶ **nuhteettomuus**

Hakemusten tulee olla perillä Elektronisen sodankäynnin keskuksessa viimeistään 31.1. Hakemusten perusteella osa hakijoista kutsutaan pääsykokeisiin saman vuoden maaliskuussa, ja ELSO-tehtäviin esivalitut aloittavat palveluksen saman vuoden heinäkuun saapumiseraässä.

Elektronisen sodankäynnin joukkoja koulutetaan:

- ▶ **Elektronisen sodankäynnin keskuksessa, Riihimäellä**

Lopullinen valinta elektronisen sodankäynnin koulutukseen tehdään peruskoulutuskaudella. Valitut varusmiehet palvelevat 347 päivää ja käyvät aliupseerikoulun Riihimäellä. Aliupseerikursilla parhaiten menestyneillä on mahdollisuus päästä reserviupseerikoulutukseen. Koulutus on käytännönläheistä pitäen sisällään ELSO-joukkojen ja järjestelmien johtamista ja operaattorina toimimista. Harjoittelu tapahtuu suurelta osin liikkuvilla järjestelmillä maastossa. Operaattorin tehtävät eivät edellytä eivätkä sisällä kyber- tai tietoverkkosodankäynnin osaamista.

Peruskoulutuskauti (8 viikkoa) palvelee Panssariprikaatissa Parolannummella peruskoulutuskauden perusyksikössä. Aliupseerikoulu on Riihimäellä ja reserviupseerikursi (14/21 viikkoa) on Riihimäellä tai Parolannummella. Erikois- ja joukkokoulutuskauti palvelee Riihimäellä tai koulutussuuntautumisen mukaisella paikkakunnalla.

Hakeminen tapahtuu erillisellä hakulomakkeella "Hakemus erikoisjoukkoihin", jota saa internetistä sivulta puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet* ja aluetoimistoista.

Hakemus lähetetään

- ▶ **Panssariprikaati**
Elektronisen sodankäynnin keskus
PL 5, 13111 RIIHIMÄKI

Kuoreen merkintä: "Hakemus elektronisen sodankäynnin koulutukseen"

Elektronisen sodankäynnin koulutus tarjoaa sinulle mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä huipputekniikan parissa – ota haaste vastaan!

Lentäjät

Lentoreserviupseerikurssi Ilmasotakoulussa avaa tien upseerin uralle hävittäjälentäjäksi Ilmavoimiin, helikopterilentäjäksi Maavoimiin tai lentäjäksi Rajavartiolaitokseen. Kurssi sisältää reserviupseerikoulutuksen, ilmailuteorian opintokokonaisuuden ja noin 40 tunnin lentokoulutuksen Vinka-alkaiskoulutuskoneella.

Kerran vuodessa heinäkuussa alkavalle kurssille valitaan 35-40 oppilasta hakemusten ja valintakokeiden perusteella. Peruskoulutuskauden jälkeen alkavaan reserviupseerikurssiin sisältyy eriytyvinä opintoina lentoteoriaa yhteensä noin 180 tuntia. Kurssiin sisältyy myös pelastautumiskoulutus Utin jääkäriyrykmentissä, jossa mm. hypätään laskuvarjolla.

Lentopalvelus alkaa tammi-helmikuun vaihteessa. Lentokoulutuksen tavoitteena on selvittää oppilaiden edellytykset hävittäjä- ja helikopterilentäjäksi. Kurssin suorittaneilla on mahdollisuus hakea Kadettikoulun ohjaajaopintosuunnalle.

Hakuaika päättyy palveluksen aloittamista edeltävänä vuonna 1.12. Valintatestit järjestetään kevään aikana. Mahdollisesti jo alkanut asepalvelus ei saa olla loppuun suoritettu ennen Lentoreserviupseerikurssin alkamista.

Esivalinta kurssille tapahtuu hakupapereiden perusteella. Valitut kutsutaan kevään aikana psykofysiologiisiin kokeisiin lähimpien varuskuntien terveysasemille. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan hakijoille noin kuukautta ennen varusmiespalveluksen alkua.

Pääsyyvaatimukset

- alle 23 vuoden ikä kurssin alkamisvuonna
- vähintään lukion oppimäärä tai 3-vuotinen ammatillinen tutkinto (myös viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua)
- terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A
- näkövaatimus: vähintään 0.5 molemmilla silmillä ilman laseja ja lasien kanssa vähintään 1.0 (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys). Silmän taittovirhe enintään +2.5 - -1.5 diopteria
- normaali värinäkö
- hyvä fyysinen kunto ja normaali verenpaine
- lievät allergiat eivät estä hakemista

Kurssille haetaan täyttämällä Hakemus Lentoreserviupseerikurssille -lomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta: puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet* tai aluetoimistoista.

Hakemukseen liitetään:

- jäljennös lukion tai ammattiopiston todistuksesta tai kesken olevien opintojen kurssisuoritustodistus
- tarvittaessa terveydentilaa koskevat selvitykset

Hakemukset lähetetään osoitteella:

- Ilmasotakoulu
Koulutuskeskus / Valintasihteeri
PL 7, 41161 Tikkakoski

Lisätietoja:

- Ilmasotakoulun valintasihteerit,
puh. 0299 253 121 (tai 0299 257 114).
sähköposti: ilmasotakoulu@mail.fi.
ilmavoimat.fi/ilmasotakoulu

Hävittäjä- tai helikopteriapumekaanikot

Aliupseerikurssin lentoteknisellä linjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan hävittäjien tai helikopterien huoltotehtäviin eli apumekaanikoiksi. Apumekaanikot osallistuvat hävittäjien tai helikoptereiden aitoihin huoltotehtäviin taistelutukikohdassa. Hyvin suoritettun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea lentoteknisen alan avoinna olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun lentotekniselle opintosuunnalle ja upseerin uralle.

Peruskoulutuskauden jälkeen alkavalla aliupseerikurssilla opiskellaan sekä lentokonetekniikkaa että johtajataitoja.

Aliupseerikurssin jälkeen koulutus jatkuu hävittäjä-, helikopteri-, kuljetuskone- tai lennokkiapumekaanikon Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen lentoyksiköissä (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto, Utin jääkäriyrykmentti, Porin prikaatin Satakunnan tykistörykmentti, Vartiolentue).

Osa aliupseerikurssin lentoteknisen linjan oppilaita pääsee Ilmavoimien reserviupseerikoulutukseen.

Aliupseerikurssin lentotekninen linja järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 65 oppilasta.

Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin (kykytestit, psykologiset testit ja fyysisen kunnon testi). Valintatestit järjestetään loka- ja huhtikuussa. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Pääsyyvaatimukset

- vähintään 3-vuotinen ammatillinen tutkinto tai lukion oppimäärä (myös viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua)
- terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A
- näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ±5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)
- normaali värinäkö
- hyvä fyysinen kunto
- lievät allergiat eivät estä hakemista

Kurssille haetaan täyttämällä Hakemus erikoisjoukkoihin -lomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta: puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet* tai aluetoimistoista.

Hakemukseen liitetään:

- jäljennös lukion tai ammatillisen oppilaitoksen päättötodistuksesta tai kesken olevien opintojen kurssisuoritustodistus
- Ilmasotakoulun erikoisjoukkokohaan terveyskyselylomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta (puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet*).

Hakemukset lähetetään osoitteella:

- Ilmasotakoulu
Koulutuspatalojoona / Valintasihteeri
PL 7, 41161 Tikkakoski

Lisätietoja:

- Ilmasotakoulun valintasihteeri,
puh. 0299 253 121 (tai 0299 257 114)
sähköposti: ilmasotakoulu@mil.fi
ilmavoimat.fi/ilmasotakoulu

Ilmatilanteen valvojat ja taistelunjohtajat

Aliupseerikurssin johtokeskuslinjalla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan tilannevalvonta- ja taistelunjohtoliupseereiksi.

Peruskoulutuskauden jälkeen koulutus jatkuu aliupseerikurssilla, jossa opiskellaan tutkavalvontaa ja ilmapuolustuksen viestijärjestelmien käyttöä sekä johtajataitoja.

Aliupseerikurssin jälkeen koulutus jatkuu tilannevalvojina tai taistelunjohtajina Ilmavoimien pääjohtokeskuksissa, joissa koulutettavat osallistuvat reaaliaikaisen ilmatilannekuvan muodostamiseen tai hävittäjien johtamiseen ilmassa. Aliupseerikurssin suorittaneista osa siirtyy Lapin ja Karjalan lennostoihin pääjohtokeskusten valvontakeskuksiin tilannevalvojien apulaisiksi ja osa jää Ilmasotakouluun aliupseerikurssin kouluttajiksi.

Hyvin suoritetun varusmiespalveluksen jälkeen voi hakea johtokeskusalan avoinna olevia aliupseerin virkoja tai hakeutua Kadettikoulun johtamisjärjestelmäopinto-suunnalle ja upseerin uralle.

Aliupseerikurssin johtokeskuslinja järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Haku aika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapumiserään valitaan noin 15 oppilasta.

Pääsykokeisiin hyväksytyt hakijat kutsutaan päivän kestäviin valintatesteihin (kykytestit, psykologiset testit ja fyysisen kunnon testi). Valintatestit järjestetään

loka- ja huhtikuussa. Lopulliset valintatulokset ilmoitetaan noin kuukautta ennen palveluksen aloittamispäivää.

Pääsyvaatimukset

- vähintään 3-vuotinen ammatillinen tutkinto tai lukion oppimäärä (myös viimeisellä luokalla opiskeleva voi hakeutua)
- terveydentila: palveluskelpoisuusluokka A
- näkövaatimus vähintään 1,0 ilman laseja tai lasien kanssa, jolloin korjaavan lasin vahvuus enintään ± 5 diopteria (Landoltin C-taulu, 5 metrin etäisyys)
- normaali värinäkö
- hyvä fyysinen kunto
- lievät allergiat eivät estä hakemista

Kurssille haetaan täyttämällä Hakemus erikoisjoukkoihin -lomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta: puolustusvoimat.fi -> asiointi -> lomakkeet tai alue-toimistoista.

Hakemukseen liitetään:

- jäljennös lukion tai ammatillisen oppilaitoksen päättötodistuksesta tai kesken olevien opintojen kurssisuoritustodistus
- Ilmasotakoulun erikoisjoukkohaun terveyskyselylomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta (puolustusvoimat.fi -> asiointi -> lomakkeet).

Hakemukset lähetetään osoitteella:

- Ilmasotakoulu
Koulutuspatalljoona / Valintasihteeri
PL 7, 41161 Tikkakoski

Lisätietoja:

- Ilmasotakoulun valintasihteeri,
puh. 0299 257 114 (tai 0299 253 121)
sähköposti: ilmasotakoulu@mil.fi
ilmavoimat.fi/ilmasotakoulu

KUVA: MIKKO MALINIEMI / ILMAVOIMAT

Sotilaskuljettajat

Sotilaskuljettajakurssilla Ilmasotakoulussa oppilaat koulutetaan monipuolisiin kuljetustehtäviin. Kaikki kuljettajat saavat yhdistelmäajokoulutuksen. Sotilaskuljettajakurssin jälkeen palvelus jatkuu Ilmavoimien joukko-osastoissa (Ilmasotakoulu, Satakunnan lennosto, Karjalan lennosto, Lapin lennosto) tai Utin jääkäriyryksissä.

Peruskoulutuskauden jälkeen sotilaskuljettajat saavat yhdistelmäkoulutuksen ja perusteet itsenäisiin ajotehtäviin. Koulutettavat saavat ajokorttikoulutuksen lisäksi perustason ammattipätevyyskoulutuksen. Se antaa mahdollisuuden saada BECE-luokan ajokortin alle 21-vuotiaana sekä edellytykset toimia kuljettajan ammatissa.

Kurssilla opetetaan mm. ennakoivaa ja taloudellista ajamista, kuormaamista ja työturvatietoa. Suuri osa kuljettajista saa lisäksi valmiuden toimia lentokentällä polttoaine-, puhdistus-, laitehuolto- ja muissa kuljetustehtävissä.

Joukko-osastoissa koulutukseen kuuluu perehtymistä trukki- ja moottoriyökoneisiin, terminaalitoimintoihin, erityiskuljetusmuotoihin, maastoajoon ja ajoneuvon auttamiseen vaikeissa olosuhteissa. Lisäksi ajetaan ammattipätevyyskoulutussuorituksen koulutusajoina 20 tuntia.

Kuljettajakoulutuksen käyneet saavat ADR-ajoluvan vaarallisten aineiden kuljettamiseen, Työturva ja tieturva 1-koulutukset, trukkikoulutuksen ja digipiirturikortin. Osa koulutettavista saa lisäksi moottoriyökonekoulutuksen.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen käyneet saavat monipuolisen jatkokoulutuksen kuljetusalalle, kokemusta erikoisajoneuvoista ja mahdollisuuden suorittaa yllämainitut kurssit, mikäli jokin niistä puuttuu. Lisäksi on mahdollisuus suorittaa ammattikuljettajadirektiivin mukainen jatkokoulutus.

Sotilaskuljettajakurssi järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Hakuaika tammikuun saapumiserään päättyy 1.9. ja heinäkuun saapumiserään 1.3. Kumpaankin saapu-

miserään valitaan noin 60 oppilasta. Valintahaastattelut järjestetään loka- ja huhtikuussa.

Pääsyvaatimukset

- ▶ vähintään peruskoulu
- ▶ voimassa oleva vähintään B-luokan ajokortti ja syventävä vaihe suoritettuna
- ▶ terveydentila: CE-luokan ajokortin vaatimusten mukainen (Ajokorttilaki 18§, ajokortin terveysvaatimukset ryhmässä 2 (386/2011))
- ▶ ei vakavia liikennerikkomuksia viimeisen kahden vuoden aikana
- ▶ ei allergiaa, joka estää polttoaineen käsittelyn

Kurssille haetaan täyttämällä Hakemus erikoisjoukkoihin -lomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta: puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet* tai alue-toimistoista.

Hakemukseen liitetään:

- ▶ jäljennös lukion tai ammatillisen oppilaitoksen päättötodistuksesta tai kesken olevien opintojen kurssisuoritustodistus
- ▶ Ilmasotakoulun erikoisjoukkohaun terveyskyselylomake, joka löytyy Puolustusvoimien verkkosivuilta (puolustusvoimat.fi -> *asiointi* -> *lomakkeet*).

Hakemukset lähetetään osoitteella:

- ▶ Ilmasotakoulu
Koulutuspatalljoona / Valintasihteeri
PL 7, 41161 Tikkakoski

Lisätietoja:

- ▶ Ilmasotakoulun valintasihteeri,
puh. 0299 257 114 (tai 0299 253 121)
sähköposti: ilmasotakoulu@mil.fi
ilmavoimat.fi/ilmasotakoulu

Varusmiessoittajat

Panssariprikaatiin kuuluvassa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolassa koulutetaan vuosittain noin 100 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaa naista. Sotilassoittajan pääsääntöinen palvelusaika on 347 päivää sisältäen aliupseerikoulutuksen sotilasmusiikkilinjalla, josta on mahdollisuus päästä reserviupseerikoulutukseenkin. Palveluksen suorittaminen 255 päivässä on myös mahdollista. Varusmiessoittajaksi voivat hakea puhallin- ja lyömäsoittajat, laulajat, basistit, kitaristit, kosketinsoittajat, jousisoittajat, ääni- ja valoteknikot, media- ja viestintäalan osaajat sekä muut esittävät taiteilijat. Hakeutuvat kutsutaan hakemusten perusteella musikaalisuus- ja soveltuvuus-painotteisiin valintakokeisiin, jotka järjestetään vuosittain huhtikuussa Puolustusvoimien varusmiessoittokunnassa Parolassa.

Muodollisia pääsyaatimuksia ei ole. Käytännön soitotaito ja osaaminen ratkaisevat. Pyrkijöiltä edellytetään soitotaidon lisäksi ryhdikästä käytöstä ja oikeaa asennetta varusmiessoittajan tehtävään. Osa valituista sijoitetaan sotilassoittokuntiin varusmiessoittajiksi. Sotilassoittokuntia on Suomessa 6.

Varusmiessoittokuntaan valituista muodostetaan noin 20 henkilön kiväärिताitoryhmä, jonka jäseniltä vaaditaan hyvää rytmitajua, sopusuhtaista ruumiinrakennetta, sekä hyvää asennetta sotilaskoulutukseen ja pitkäjänteisyyttä vaativaan koulutukseen. Ryhmä esiintyy osana kuviomarssiohjelmaa ja omana osastonaan.

Palvelus alkaa tammikuussa kahdeksan viikon mittaisella, kaikille varusmiehille yhtenäisellä peruskoulutuskaudella. Erikoiskoulutuskaudella muodostetaan kuviomarssikokoonpano, sinfoninen puhallinorkesteri sekä jousiorkesteri, viihdeorkesteri, showband, tekniikkatiimi (valo, ääni ja kuva) sekä media- ja viestintätiimi. Puolustusvoimien varusmiessoittokunta esiintyy vuosittain ulkomailla kansainvälisissä tannoapahtumissa.

Sotilassoittajan ammatista kiinnostuneet johtajakoulutetut varusmiessoittajat voivat palveluksen jälkeen hakea avoimna olevia sotilassoittajan virkoja sotilassoittokunnista.

Sotilassoittokunnat ovat:

- ▶ **Kaartin Soittokunta, Helsinki,**
- ▶ **Rakuunasoittokunta, Lappeenranta,**
- ▶ **Laivaston soittokunta, Turku,**
- ▶ **Ilmavoimien soittokunta (big band), Jyväskylä (Tikkakoski),**
- ▶ **Lapin sotilassoittokunta, Rovaniemi,**
- ▶ **Puolustusvoimien varusmiessoittokunta, Hattula (Parola).**

Hakemukset varusmiespalvelukseen ja naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen on oltava perillä viimeistään 31.12. osoitteessa:

- ▶ **Panssariprikaati**
- Puolustusvoimien varusmiessoittokunta / Hakemus**
- PL 5, 13701 Parolannummi**

Hakuohjeet ja -lomakkeet sotilassoittajaksi saa oman alueen aluetoimistosta tai puolustusvoimien kotisivuilta osoitteesta puolustusvoimat.fi. Polku hakemukseen: *Aineistot / varusmiehille / hakemukset ja lomakkeet / hakemus erikoisjoukkoihin.*

Varusmiespalveluksen ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen Urheilukoulussa:

Palveluksen aloittaminen	Kotituminen 165 pv	Kotituminen 347 pv
III/16 18.4.2016	29.9.2016	30.3.2017
IV/16 17.10.2016	30.3.2017	28.9.2017
III/17 10.4.2017	21.9.2017	22.3.2018
IV/17 16.10.2017	29.3.2018	27.9.2018

Urheilijat

Urheilukoulu on nuorten huippu-urheilijoiden ja sotilasurheilijoiden valtakunnallinen valmennuskeskus, joka palvelee ammattiurheilijoita, Puolustusvoimien edustusvalmennusryhmiä sekä toimii ikäluokkansa parhaiden urheilijoiden varusmiespalveluspaikkana.

Puolustusvoimien Urheilukoulu toimii Kaartin jääkäri-rykmentissä Helsingissä. Kaartin jääkäri-rykmentissä palvelevat kaikki lajit pl talvilajeista ampumahiihto, hiihtosuunnistus, lumilautailu, maastohiihto, mäkihyppy ja yhdistetyn hiihto, joiden urheilijat palvelevat Kainuun prikaatissa Kajaanissa. Pääsykokeet järjestetään kaikkien lajien osalta Helsingissä, KAARTJR:ssä.

Sotilaskoulutus

Sotilaskoulutuksen tavoitteena on kouluttaa tiedusteluryhmiä poikkeusolojen tarpeisiin. Tiedusteluryhmien kokoonpanoihin koulutetaan reserviupseereita ryhmien johtajiksi sekä tiedustelutulenjohtajiksi ja aliupseereita muihin ryhmän tehtäviin. Tiedustelualiupseerien tehtäviä ovat mm. radistin, tulenjohtoaliupseerin, tarkka-ampujan ja taistelupelastajan tehtävät. Miehistökoulutukseen valitut koulutetaan tiedustelumiehiksi tai tiedustelukomppanian huolto- ja komento-osien eri tehtäviin.

Palvelusaika Urheilukoulussa on 347 tai 165 päivää. Sekä reserviupseeri- että aliupseerikurssi toteutetaan Urheilukoulussa. Johtajakoulutus on osa urheilijan polkua, sen kautta urheilija vahvistaa ja oppii taitoja ryhmätyöskentelystä, organisoinnista ja johtamisesta. Kurssien koulutus on integroitu urheiluvalmennuksen kanssa siten, että harjoittelu ja kilpaileminen eivät keskeydy.

Urheiluvalmennus

Urheilukoulun valmennuksen tavoitteena on kasvattaa ja kehittää urheilijaa kokonaisvaltaisesti totuttaen ammattimaiseen harjoitteluun mahdollistaen kehittymisen kansainväliselle huipulle. Ammattimainen harjoittelu mahdollistaa varusmiesten fyysisten ja psyykkisten ominaisuuksien ja tuloskunnon kehittyminen sekä henkisen kasvun varusmiespalveluksen aikana. Urheilukoulussa palvelevan urheilijan valmennus toteutetaan saapumiserittäin lajiryhmäkohtaisten koulutussuunnitelmien ja henkilököhtaisten valmennussuunnitelmien mukaisesti. Urheilijan käytössä on Urheilukoulussa täyden palvelun valmennuskeskus, joka sisältää monipuoliset testauspal-

velut sekä fysioterapiapalvelut lihastasapaino- ja lajio-minaisuuskartoituksineen.

Valmennussuunnitelmiin sisällytetään johdettuja harjoituksia viikoittain. Urheilukoulu järjestää yhdeksän johdettua valmennusleiriä 347 päivää palveleville varusmiehille. Vuosisuunnitelmassa on varattu yli 1000 tuntia aikaa urheiluvalmennukseen. Urheilijoilla on käytettävissään valmennus- ja kilpailutoimintaan 45 - 90 urheilukomennusvuorokautta palvelusajasta ja urheilijan ta-
sosta riippuen.

Hakeutuminen

Urheilukoulun hakulomakkeita saa netistä, kutsuntatilaisuudessa sekä aluetoimistoista (puolustusvoimat.fi, facebook.com/aluetoimistot).

Urheilukouluun hakijoiden tulee edustaa kansallista nuorten tai yleisen sarjan huippua. Urheilulajin tulee olla olympialaisten tai MM-kilpailujen ohjelmassa. Valinnat suoritetaan eri lajien asiantuntijalausuntojen sekä psykologisten ja fyysisten testien tulosten perusteella.

Huhtikuun saapumiserään hakevien talvilajien urheilijoiden, joiden kansallinen kilpailutoiminta ajoittuu syksystä kevääseen (mm. hiihtolajit, kamppailulajit, jääkiekko, salibandy, kori- ja lentopallo) on jätettävä hakemuksensa aiottuna palveluksen aloittamisvuonna viimeistään 1.1. mennessä.

Lokakuun saapumiserään hakevien kesälajien urheilijoiden, joiden kansallinen kilpailutoiminta ajoittuu kevästä syksyyn (mm. suunnistus, ammunta, jalkapallo, golf, moottoriurheilu, yleisurheilu ja vesiurheilulajit) on jätettävä hakemuksensa aiottuna palveluksen aloittamisvuonna viimeistään 1.6. mennessä.

Hakemukset lähetetään osoitteella:

► **KAARTIN JÄÄKÄRIRYKMENTTI**
Urheilukoulu
PL 6, 00861 HELSINKI

Hierojan ammattitutkintoon valmistavan koulutuksen käyneet urheiluhierojat voivat myös hakea Urheilukouluun 347 päivän palvelukseen.

(Hakeuduttaessa Urheilukouluun suorittamaan naisten vapaaehtoista asepalvelusta, on hakulomake toimitettava aluetoimiston kautta.)

Erityistehtävät

Poikkeuksen hakumenettelyyn tekee kirkollinen ala ja lääkintäala, joiden tehtäviin varusmiehet määrätään peruskoulutuskauden jälkeen, siviilikoulutuksen perusteella. Lisäksi oikeudellisen alan erityistehtäviin voi hakea vain reserviupseerikoulutukseen valitut. Alla on esitetty lääkintäalan, oikeudellisen alan ja kirkollisen alan erityistehtäviä. Muut haettavat erityistehtävät tehtävät, kuten viestintä- ja media-ala (mm. graafikot, toimittajat, kuvaajat, viestintävarusmiehet), IT-ala (ml. kyber-tehtävät), mediaseuraajat, ohjelmoijat ja projektiassistentit, esitellään saapumiseräkohtaisesti internet-sivulla erityistehtävät.puolustusvoimat.fi sekä Puolustusvoimien verkkosivuilla. Alla on näistä esitetty muutama tehtäväesimerkki.

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit

Lääkärit, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit sekä näiden alojen opiskelijat sijoitetaan kutsunnoissa maameri-, tai ilmavoimien joukko-osastoihin. Peruskoulutuskauden jälkeen heidät komennetaan varusmieslääkärikurssille Logistiikkakouluun Riihimäellä. Varusmieslääkärikurssin aikana valitaan upseerioppilaat lääkintäreserviupseerikurssille.

Reserviupseerikurssin koulutuksen päämääränä on tuottaa sodan ajan perus- ja joukkoyksikön lääkintähuollon suunnitteluun ja johtamiseen kykeneviä lääkintäupseereita, jotka hallitsevat sotavammojen erityispiirteet sekä osaavat perustiedot puolustusvoimien lääkintähuollosta. Joukkokoulutuskaudella upseerikokelaat saavat täydentävää koulutusta kenttä- ja katastrofilääkinnästä sekä toimivat alansa ammatillisissa tehtävissä terveysasemilla ja harjoituksissa.

Ne, joita ei valita reserviupseerikurssille, jatkavat palvelustaan varusmieslääkärikurssin jälkeen terveysasemilla ammatillisissa tehtävissä sekä saavat lisäksi lääkintähuollon täydennyskoulutusta.

Oikeudellinen ala

Erikoisalojen reserviupseerikoulutukseen oikeudelliselle alalle hakeudutaan viipymättä sen jälkeen, kun henkilö on tullut valituksi koulutettavaksi reservin upseeriksi. Hakemuslomakkeita saa oman yksikön väpeliältä. Erikoisalojen upseerikoulutukseen oikeudelliselle alalle (lakimieskokelaaksi) voidaan hyväksyä ylemmän oikeustieteellisen tutkinnon suorittanut henkilö tai tätä tutkintoa suorittava oikeustieteen ylioppilas, joka on suorittanut rikos- ja prosessi-oikeuden aineopinnot. Valintaprosessissa huomioidaan myös se, onko puolustusvoimilla sijoituksellisia tarpeita lakimieskokelaan koulutuksen läpikäyneille. Koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaat

koulutetaan sijoitettaviksi eriasteisten joukkojen ja esikuntien sodan ajan oikeudellisiin tehtäviin, kuten sodan ajan prikaatin oikeusupseeriksi.

Pääesikunta määrää koulutukseen hyväksytyt lakimieskokelaan koulutettavaksi puolustushaarassa. Valinnan tekee puolustusvoimien asessori. Koulutus toteutetaan puolustushaaran esikunnan johdolla ja sen laatiman koulutusohjelman mukaisesti joukko-osastossa. Lakimieskokelaan koulutusohjelma toteutetaan reserviupseerikurssin päättymisen jälkeen, mitä ennen varusmies suorittaa varusmiespalvelustansa normaalin palvelusjärjestyksen mukaisesti.

Koulutusohjelman käytännön toteuttamisesta vastaa puolustushaaran esikuntaan sijoitettu sotilaslakimies yhdessä kunkin joukko-osaston oikeusupseerin kanssa.

Koulutusohjelma sisältää päätoimista työskentelyä yhden tai useamman joukko-osaston virkamiehen, kuten oikeusupseerin, huoltopäällikön ja henkilöstöpäällikön ohjauksessa sekä tutustumisjakson puolustushaaran esikunnan oikeudelliseen toimintaan.

Varusmiespapit ja -diakonit

Varusmiespappien ja -diakonien koulutuksen päämääränä on, että varusmies omaa valmiudet toimia kirkollisen työn tehtävissä sekä rauhan aikana että poikkeusoloissa. Palvelusaika on miehistöllä 255 päivää ja johtajaksi koulutettavilla 347 päivää. Koulutus toteutetaan kaksiosaisella varusmiespappi- ja varusmiesdiakonikursseilla (VPDK I ja VPDK II).

VPDK I pidetään peruskoulutuskauden lopussa ja kurssi käsittelee pääasiassa rauhan ajan kirkollista työtä. Kenttäpiispa valitsee kurssille luterilaisia ja ortodoksia yliopistossa teologisen tutkinnon suorittaneita ja teologian ylioppilaita. Kurssille voidaan ottaa myös sosionomeja ja yhteisöpedagogeja sekä näihin tutkintoihin opiskelevia. Heidän tutkintoonsa tulee kuitenkin sisältyä kirkollinen kelpoisuus.

VPDK I:n jälkeen varusmies komennetaan kirkollisen työn harjoitteluun, ellei häntä ole valittu johtajakoulutukseen.

Kenttäpiispa valitsee Maavoimien esikunnan esityksestä maavoimien reservinupseerikurssille VPDK I:n käyneitä ja AUK I:n hyvin suorittaneita varusmiehiä.

VPDK II pidetään johtajakaudella ja kurssi antaa valmiuksia toimia poikkeusoloissa sotilaspappina tai -diakonina. Varusmiespapit ja -diakonit suorittavat kirkollisen työn harjoittelun kenttäpiispan määräämissä joukko-osastoissa (vast). Varusmiespappi/-diakoni laatii harjoittelukautensa lopulla kertomuksen ja tilaston omasta työstään.

Tehtäväesimerkkejä:

Pääesikunta

Pääesikunnan viestintäosastolla työskentelevä WWW-ylläpito tukee Puolustusvoimien verkkoviestinnän päätoimitusta muun muassa päivittämällä Puolustusvoimien verkkosivuja. WWW-ylläpidossa on tarjolla monipuolisia tehtäviä eri alojen osaajille. Puolustusvoimien verkkosivustoa muokkaamassa on graafikoita, verkkotoimittajia ja teknisiä ylläpitäjiä.

Pääesikunnan viestintäosaston tuottama Ruotuväki-lehti on 22 kertaa vuodessa ilmestyvä Puolustusvoimien oma uutislehti. Palvelus Ruotuväessä avaa nykyaikaisen lehtityön maailman toimittajille, valokuvaajille, graafikoille ja levikkishteereille. Ruotuväki-lehti tarjoaa varusmiehille mahdollisuuden opiskella tai pitää yllä lehtityössä tarvittavaa ammattitaitoa.

Maanpuolustuskorkeakoulu

Maanpuolustuskorkeakoulun valokuvaajat, graafikot ja kuvankäsittelijät tuottavat sähköistä ja painettua materiaalia kutsukorteista opetusmateriaaleihin sekä haastaviin suunnittelutöihin. Tekniset tukihenkilöt toimivat kasarmiolosuhteissa ja maastossa. Kuva-arkistossa graafisia taitoja edellyttävät työt painottuvat negatiivien käsittelyyn ja historian tallentamiseen. Tehtävänkuvat voivat vaihdella henkilön osaamisen ja koulutuksen mukaan.

Muut joukko-osastot

Puolustusvoimien joukko-osastot tuottavat itse osan julkaistavasta materiaalista. Joukko-osastoissa viestintäalan varusmiehet palvelevat esimerkiksi graafikon, multimediaosaajan ja www-ylläpitäjän tehtävissä. Tarkempia tietoja tarjolla olevista tehtävistä ja menettelyohjeita hakeutumisesta saa joukko-osastoista, sillä varusmies-ten toimenkuvat ja joukko-osastokohtainen hakumennettely vaihtelevat.

Esimerkiksi Kaartin Jääkärirykmentissä Helsingissä voit palvella Combat Camera -kuvaajana, jolloin kuvaat maalla, merellä ja ilmassa taisteluvarustuksessa video- ja still-kuvaa. Combat Camera kuvaajat suunnittelevat ja editoivat tuotantoa, joka on katseltavissa Puolustusvoimien YouTube-kanavalla Defence Forces Finland.

Tässä siis vain osa erityistehtävistä!

Lisää tietoa erityistehtävistä löydät osoitteesta puolustusvoimat.fi > [varusmiehille](#) > [erikoisjoukot ja erityistehtävät](#).

Yhteystietoja:

VARUSMIESKOULUTUKSESTA SAAT TIETOA MYÖS SEURAAVILTA JOUKKO-OSASTOILTA
Joukko-osastojen kotisivut löytyvät puolustusvoimien verkkopalvelusta puolustusvoimat.fi

MAAVOIMAT

Jääkäriprikaati	JPR	Sodankylä ja Rovaniemi	0299 800
Kaartin jääkärirykmentti	KAARTJR	Helsinki	0299 800
Kainuun prikaati	KAIPR	Kajaani	0299 800
Karjalan prikaati	KARPR	Vekaranjärvi	0299 800
Maasotakoulu	MAASK	Lappeenranta ja Hamina	0299 800
Panssariprikaati	PSPR	Parolannummi ja Riihimäki	0299 800
Porin prikaati	PORPR	Säkylä ja Niinisalo	0299 800
Utin jääkärirykmentti	UTJR	Utti	0299 800

MERIVOIMAT

Rannikkolaivasto	RLAIV	Turku, Pansio	0299 800
Rannikkoprikaati	RPR	Kirkkonummi, Upinniemi	0299 800
Uudenmaan prikaati	UUDPR	Tammisaari, Dragsvik	0299 800
Merisotakoulu	MERISK	Suomenlinna, Helsinki	0299 800

ILMAVOIMAT

Lapin lennosto	LAPLSTO	Rovaniemi	0299 800
Satakunnan lennosto	SATLSTO	Tampere, Pirkkala	0299 800
Karjalan lennosto	KARLSTO	Kuopio, Rissala	0299 800
Ilmasotakoulu	ILMASK	Tikkakoski	0299 800

RAJAVARTIOLAITOS (varusmiehiä kouluttavat hallintoyksiköt)

Lapin rajavartiosto	LR	Ivalo	029 542 5000
Pohjois-Karjalan rajavartiosto	P-KR	Onttola	029 542 3000
Raja- ja merivartiokoulu	RMVK	Imatra	029 542 9000

raja.fi

ALUETOIMISTOT

(suluissa käyntiosoite)

Etelä-Savon aluetoimisto		
PL 57, 50101 MIKKELI	0299 436 190	(Päiviönkatu 15)
Hämeen aluetoimisto		
PL 175, 15111 LAHTI	0299 484 190	(Kirkkokatu 12)
Kaakkois-Suomen aluetoimisto		
Paraatikenkä 1, 45100 KOUVOLA	0299 438 109	(Paraatikenkä 1)
Keski-Suomen aluetoimisto		
PL 1100, 40101 JYVÄSKYLÄ	0299 485 190	(Asekatu 3 D)
Lapin aluetoimisto		
PL 23, 96101 ROVANIEMI	0299 455 118	(Someroharjuntie 21)
Lounais-Suomen aluetoimisto		
PL 69, 20811 TURKU	0299 480 190	(Heikkilän kasarmi, Rykmentintie 15)
Pirkanmaan aluetoimisto		
PL 37, 33541 TAMPERE	0299 482 190	(Uimalankatu 1)
Pohjanmaan aluetoimisto		
PL 22, 65101 VAASA	0299 486 190	(Wolffintie 35)
Pohjois-Karjalan aluetoimisto		
PL 28, 80101 JOENSUU	0299 434 434	(Torikatu 36 B)
Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto		
PL 119, 90101 OULU	0299 456 108	(Hiukanreitti 40, Hiukkavaara)
Pohjois-Savon aluetoimisto		
PL 1080, 70111 KUOPIO	0299 435 000	(Vuorikatu 26 B, 5.krs)
Uudenmaan aluetoimisto		
PL 22, 00201 HELSINKI	0299 422 211	(Pohjoiskaari 36, Lauttasaari)

Aluetoimistojen kotisivut löytyvät puolustusvoimien verkkopalvelusta *puolustusvoimat.fi*

Muut yhteystiedot:

Puolustusvoimien aloitetoimikunta

Pääesikunta / Materiaaliosasto
PL 919, 00131 Helsinki

Maanpuolustuksen aloitesäätiö

Pääesikunta / Logistiikkaosasto
PL 919, 00131 Helsinki

Siviilipalveluskeskus

Latokartanontie 79 A
07810 Ingermaninkylä
Puh. 0295 0295 00
sivarikeskus.fi

Varusmiespalveluksen jälkeen

Sotilaskoulutukseen liittyy monessa muodossa myös sellaista koulutusta, josta on välitöntä hyötyä ammatissasi tai muussa elämässäsi kotiutumisen jälkeen. Eri aselajien koulutus avaa mahdollisuuden alaa sivuvaan toimeen siviilissä, jossa samanarvoisten hakupapereiden joukossa sotilaserikoiskoulutusta pidetään ansiona.

Varusmiehenä saatu sotilaskoulutus rinnastetaan osin eri ammatteihin tarvittavaan harjoittelu-aikaan. Tämä tulee kyseeseen lähinnä toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin pyrittäessä. Varusmiesaikaisesta tehtävästä ja koulutushaarasta riippuen alakohtaiseksi työkokemukseksi hyväksyttävä aika vaihtelee. Yleiseksi työkokemukseksi hyväksytään varusmiespalveluksen pituus sellaisenaan. Kaikille kotiutuville varusmiehille kirjoitetaan työkokemuksen osoittava palvelustodistus.

Aliupseeri- ja upseerikoulutuksen johtamistaidon harjoittelu esimiesasemassa on syytä ottaa huomioon tulevaisuudensuunnitelmien kannalta. Moniin siviilitöihin

pidetään vaatimuksena reservin upseerin tai aliupseerin koulutusta tai sitä, että on menestyksellisesti suorittanut varusmiespalveluksen. Näkyvänä todisteena palvelusajastaan varusmies saa sotilaspassin ja palvelustodistuksen.

Kertausharjoitukset

Varusmiespalveluksesi päätyttyä sinut siirretään reserviin. Koska puolustusvoimiemme henkilöstö koostuu sodan aikana pääosin reserviläisistä, on välttämätöntä, että varusmiesaikana annettua koulutusta ylläpidetään ja täydennetään. Tähän pyritään kertausharjoituksilla. Kertausharjoitukset perustuvat asevelvollisuuslakiin, jonka mukaan miehistöön kuuluva reserviläinen voidaan määrätä kertausharjoituksiin yhteensä 40, erikoiskoulutettu (pidemmän palvelusajan) miehistö 75 sekä upseerit, opistoupseerit ja aliupseerit yhteensä 100 päivän ajaksi. Tarvittaessa em. kiintiöt voidaan vuosittain ylittää enintään 20 päivällä asevelvollisen ja hänen työnantajansa

suostumuksella. Kertausharjoitukset toteutetaan samoissa joukkokokoonpanoissa, joissa koulutettiin varusmiespalveluksen joukkokoulutuskaudella.

Kertausharjoitukset ovat samanlaista lakisääteistä palvelusta kuin varusmiespalveluskin. Kertausharjoitukset muodostavat olennaisen osan puolustusvoimiemme rauhanaikaisesta koulutusjärjestelmästä ja ne vaikuttavat merkittävästi valtakuntamme puolustusvalmiuteen. Pääosa reserviläisistä määrätään ensimmäiseen joukon kertausharjoitukseen siinä kokoonpanossa, jossa heidät varusmiesaikana koulutettiin. Ensimmäinen joukon kertausharjoitus on noin 2–5 vuoden kuluttua varusmiespalveluksen suorittamisesta.

Keitä kertausharjoituksiin määrätään

Joukkojen kertausharjoituksissa koulutetaan nopeimmin tarvittavia kriisiajan joukkoja ja esikuntia. Harjoituksiin määrätään näihin joukkoihin sijoitettuja reserviläisiä. Tehtäväkohtaisissa kertausharjoituksissa koulutetaan kurssimuotoisesti joukon suorituskyvyn kannalta keskeisiin tehtäviin sijoitettuja johtajia ja avaintaistelijoita.

Kertausharjoitusten kestoajat vaihtelevat riippuen harjoituksen laadusta ja tehtävästä. Kertausharjoitukset kestävät pääsääntöisesti 5–6 päivää. Kertausharjoitusajalta maksetaan reserviläisille reserviläispalkkaa ja päivärahaa. Yksityiskohtaiset ohjeet kertausharjoituksiin käsketyille ja tiedot mm. taloudellisista eduista ovat käskyn mukana. Lisätietoja reservistä ja kertausharjoituksista löydät osoitteesta *puolustusvoimat.fi*.

Sodan ajan joukkojen vapaaehtoistoiminta

Reservin kertausharjoituksia on noin 3–7 -vuoden välein. Sotilaallisia taitoja on mahdollista ylläpitää ja kehittää myös vapaaehtoiselta pohjalta.

Vapaaehtoisissa harjoituksissa ja koulutuksessa annetaan oman tehtävän suorittamisen kannalta tärkeää koulutusta. Sodan ajan joukkojen vapaaehtoistoiminta on puolustusvoimien tukemaa reserviläisten vapaaehtoisuuteen perustuvaa koulutusta. Harjoitukset toteutetaan puolustusvoimien vapaaehtoisina harjoituksina. Kokoontuminen sodan ajan joukossasi antaa hyvän mahdollisuuden tutustua lähimpiin taistelijapareihisi, joiden kanssa joutuisit poikeusoloissakin toimimaan.

Maanpuolustuskoulutus- yhdistyksen antama koulutus

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) on vuonna 1993 perustettu valtakunnallinen koulutusorganisaatio, joka kouluttaa kansalaisia selviytymään paremmin arjen vaaratilanteissa ja poikkeusoloissa. MPK parantaa koulutussellaan puolustusvoimien ja muiden viranomaisten valmiutta normaali- ja poikkeusoloissa.

Koulutus toteutetaan MPK:n maanpuolustuspiireissä sekä niiden maakunnallisissa koulutus- ja tukiyksiköissä yhteistoiminnassa viranomaisten kanssa. Sotilaallinen koulutus on puolustusvoimien tilaama ja valvoma, ja järjestetään pääsääntöisesti puolustusvoimien koulutusalueilla.

Puolustusvoimien vapaaehtoiset harjoitukset ja MPK:n kurssit ja muukin puolustusvalmiutta palveleva vapaaehtoistoiminta otetaan huomioon reservin ylennyksissä.

Sodan ajan joukkojen vapaaehtoistoiminnasta ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnasta saat lisätietoja varusmiesaikanaesi esimiehiltäsi. Reservissä saat tietoa muun muassa internet-sivuilta osoitteista *puolustusvoimat.fi* sekä *mpk.fi* sekä aluetoimistoista.

Sotilasammatit

Varusmiespalveluksen jälkeen sinulla on mahdollisuus hakea sopimussotilaaksi, aliupseeriksi, erikoisupseeriksi, tai pyrkiä Maanpuolustuskorkeakouluun ja valmistua sieltä upseeriksi. Hakuohjeet ja hakuvaatimukset Maanpuolustuskorkeakouluun julkaistaan vuosittain kevättalven aikana valtakunnallisissa ja alueellisissa sanomalehdissä ja Ruotuväki-lehdessä.

Oppilaaksi hyväksyminen Maanpuolustuskorkeakouluun ja valmistuminen upseeriksi edellyttää reserviupseerikurssin tai sitä korvaavien opintojen suorittamista. Varusmiespalveluksen aikaisesta johtaja- ja kouluttajakoulutuksesta luetaan hyväksi upseerin opintoihin enintään 20 opintoviikkoa. Ne opiskelijoiksi hakevat, jotka ovat vuosittain keväällä järjestettäviin pääsykokeisiin mennessä suorittaneet aliupseerikurssin, mutta eivät reserviupseerikurssia, hyväksytään opiskelijoiksi ehdolla, että he koulutuksen alkuun mennessä suorittavat reserviupseerikurssin tai sitä korvaavat opinnot.

Reserviupseerikurssin voi myös suorittaa yhdessä seuraavan saapumiserän varusmiesten kanssa. Jo kotiutuneet tai kurssin aikana kotiutuvat aliupseerit suorittavat kurssin varusmiesten palvelusehdoilla.

Varusmiespalveluksen aikana saat kuvan puolustusvoimista työpaikkana ja puolustusvoimien tarjoamista ammateista. Lisäksi voit testata omaa sopivuuttasi alalle. Menestyminen aliupseerikurssilla ja reserviupseerikurssilla vaikuttaa suoraan valintapisteisiisi. Joukkueen johtajalle ja yksikön päällikölle kannattaa ilmoittaa haastattelun yhteydessä, mikäli olet kiinnostunut sotilasammateista.

Jos tavoitteenasi on tai jos harkitset sotilasammattajia, kannattaa peruskoulutuskauden palvelus suorittaa hyvin ja ilmoittaa halukkuus johtajakoulutukseen. Suorita aliupseerikurssi hyvin ja ilmoita halukkuudesta

päästä reserviupseerikouluun. Jos et tule valituksi reserviupseerikouluun, ilmoita halukkuudesta suorittaa se myöhemmin.

Aliupseerikoulussa ja reserviupseerikoulussa esitellään puolustusvoimien ammatteja ja annetaan mahdollisuus tutustua Maanpuolustuskorkeakouluun ja puolustusharakouluun (Maasotakoulu, Merisotakoulu, Ilmasotakoulu).

Varusmiespalveluksen jälkeen on sinulla myös mahdollisuus hakeutua määrääjäksi täydentämään osaamistasi ja kokeilemaan kouluttajana toimimista sopimussotilaana. Tarkoituksena on, että sopimussotilaana määrääjän palveltuasi hakeutut opiskelemaan sotilasopetuslaitokseen tai palvelemaan muihin puolustusvoimien tarjoamiin sotilasvirkoihin.

Upseerin ammatin lisäksi puolustusvoimat tarjoaa erikoisupseerin tehtäviä vähintään aliupseerikurssin suorittaneille teknikoille, insinööreille ja lääkäreille. Aliupseerit taas toimivat kouluttajina sekä erikoisammattihenkilöinä vartiointi- ja valvontatehtävissä, musiikkialalla sekä eräissä teknisen alan tehtävissä.

Lisätietoja niin upseerin kuin muista puolustusvoimien tarjoamista sotilasammateista saat perusyksikkösi kouluttajilta ja joukko-osaston sosiaalikuraattorilta sekä opiskelusta työharjoittelussa olevilta kadeteilta. Sotilasammatit on esitelty myös korkeakoulujen valintaoppaissa. Lisätietoja saat myös internetin sivuilta: *puolustusvoimat.fi* sekä *valtiolle.fi*.

Puolustusvoimien erikoisjoukkokurssi

Utin jääkäriyrykmentissä koulutetaan puolustusvoimien erikoisjoukkokurssilla määrääkaaisessa virassa olevia sopimussotilaita vaativiin erikoisjoukkotehtäviin. Erikoisjoukkokurssin oppilaille maksetaan koulutusajalta palkkaa.

Mielenkiintoinen ja haastava kurssi sisältää tiedustelu- ja taistelukoulutusta maastossa ja rakennetulla alueella. Monipuoliseen siirtymismenetelmäkoulutukseen kuuluu mm. laskuvarjohyppykoulutusta, vesistö koulutusta ja ajoneuvokoulutusta. Toiminta painottuu pienryhmätoimintaan vaativissa olosuhteissa.

Esivalinta tapahtuu hakupapereiden perusteella. Esivalinnan läpäisseet kutsutaan valintakokeisiin, joiden perusteella valitaan soveltuvimmat henkilöt koulutukseen. Valintakoe on kaksivaiheinen. Ensimmäinen vaihe on kaksipäiväinen ja se järjestetään tammikuussa. Ensimmäisen vaiheen hyväksytysti suorittaneet kutsutaan toiseen, keväällä järjestettävään vaiheeseen.

Erikoisjoukkokurssille voivat hakea kaikki aliupseerin tai upseerin koulutuksen saaneet asevelvolliset, jotka ovat iältään alle 25-vuotiaita. Erityisistä syistä kurssille voidaan hyväksyä myös 25-30 -vuotiaita henkilöitä. Kurssille voivat hakea myös varusmiespalvelustaan suorittavat asevelvolliset, joiden varusmiespalvelus päättyy ennen erikoisjoukkokurssin alkua. Kurssi alkaa vuosittain heinäkuussa ja kestää 12 kuukautta.

Erikoisjoukkokurssin suorittamisen jälkeen koulutetuilla on mahdollisuus hakea määräaikaiseen aliupseerin virkaan Utin jääkäriyrykmentin Erikoisjääkäripataljoonassa tai Merivoimien Erikoistoimintaosastossa. Aliupseerit edustavat erikoisjoukkojen suorituskykyisintä osaa. Koulutus jatkuu koko palveluksen ajan ja tehtävissä on mahdollisuus palvella myös ulkomailla harjoituksissa ja operaatioissa. Aliupseerit palvelevat viiden vuoden määräaikaisessa virkasuhteessa, joka työnantajan on mahdollista uusida kaksi kertaa (palvelusaika on enimmillään yhteensä 5+5+5 vuotta).

► Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/utinjaakarirykmentti

Puolustusvoimien siviilitehtävät

Puolustusvoimissa työskentelee siviilihenkilöstöä monipuolisissa ja haasteellisissa työtehtävissä, joissa mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen ovat hyvät. Puolustusvoimissa työskentelee noin 4 000 siviiliä ympäri Suomen sekä ammatillisissa että akateemisissa asiantuntijatehtävissä siviilikoulutuksensa mukaisesti. Puolustusvoimissa työtehtävien kirjo on laaja. Ammattinimikkeitä on satoja erilaisia. Siviilitehtävien nimikkeitä ovat esim. asentaja, liikunnanohjaaja, insinööri, järjestelmäpäällikkö, tutkija, sosiaalikuraattori, taloussuunnittelija, koulutussuunnittelija, tiedottaja, sotilaslakimies ja lääkäri. Virkanimikkeistä riippumatta siviilityöntekijät ovat omien alojensa kouluttautuneita ammattilaisia. Siviilitehtäviin valittavilta ei edellytetä varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittamista.

► **Lisätietoja puolustusvoimat.fi/rekry sekä valtiolle.fi.**

Rajavartiolaitoksen palvelukseen

Rajavartiolaitoksen palvelukseen otetaan vuosittain tammi-kuussa uusia raja- ja merivartijoita. Valinta tapahtuu hakemusten ja touko-kesäkuussa järjestettävän pääsykokeen perusteella. Rajavartijan peruskurssi kestää noin vuoden.

Hakijan on oltava varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut Suomen kansalainen ja hänen on täytettävä valtion virkaan vaadittavat yleiset kelpoisuusvaatimukset.

Hakijalla on oltava hyvä terveys ja ruumiillinen kunto sekä hänen on oltava elämäntavoiltaan nuhteeton ja luotettava. Rajavartiolaitoksen upseerin tehtäviin haudutaan Maanpuolustuskorkeakoulun kautta. Rajavartiolaitoksen palvelukseen tulevat upseerit valitaan ase- ja lajivalintojen yhteydessä kadettikurssin ensimmäisen opintovuoden jälkeen ennen aineopintojen alkamista.

► **Lisätietoja rajavartiolaitoksen palvelukseen hakeutumisesta löydät internet-sivuilta *raja.fi*.**
► **Rajavartiolaitoksen yhteystiedot, sivu 66**

Hakemuksella kriisinhallintatehtäviin

Suomella on mittavat perinteet rauhanturvaajana. Suomi osallistui ensimmäisen kerran rauhanturvaoperaatioon Suezilla 1956 ja on asettanut rauhanturvaamistehtäviin jo yli 44 000 rauhanturvaajaa. Vuosittainen lukumäärä on nykyisellään käynnissä olevista operaatioista riippuen noin 500 henkilöä. Palvelu kriisinhallintatehtävissä tarjoaa mielenkiintoisen palvelusajan, tilaisuuden tutustua

vieraisiin maihin ja kansoihin, mahdollisuuden säästämiseen, tilaisuuden kielitaidon kohentamiseen sekä ainutlaatuisen kokemuksen työskentelystä erilaisista olosuhteissa lähtöisin olevien henkilöiden kanssa.

Kriisinhallintatehtäviin on mahdollisuus päästä lähettämällä hakemus varusmiespalvelun jälkeen. Hakijalta edellytetään muun muassa hyvää fyysistä kuntoa ja terveyttä, luonteen tasapainoa, kykyä sietää henkistä painetta, yhteistyökykyä, kohtuullista englannin kielen taitoa sekä motitteettomia elämäntapoja (ei rangaistuksia).

Hyvin suoritettu varusmiespalvelus antaa mahdollisuuden hakeutua suomalaisiin rauhanturvajoukkoihin ilman että on saanut kansainvälisen koulutuksen varusmiesaikana. Reservin upseereilla on myös mahdollisuus päästä sotilastarkkailijatehtäviin. Sotilastarkkailijoiksi hakeutuvilta vaaditaan yleisten kelpoisuusehtojen lisäksi aikaisempaa, hyvin suoritettua rauhanturvaamispalvelua, vähintään luutnantin sotilasarvoa sekä enintään 45 vuoden ikää.

Hakemukset lähetetään Porin prikaatiin Säkylään. Hakemuslomakkeita ja tarkempia ohjeita saa aluetoimistoista ja Porin prikaatin kotisivuilta puolustusvoimat.fi/porin-prikaati. Kriisinhallintajoukkoja täydennetään jatkuvasti. Porin prikaati kutsuu hakemusten perusteella sopivimmat 3-4 viikkoa kestävään valinta- ja koulutustilaisuuteen Säkylään, jossa lopullinen valinta tapahtuu.

Kutsu valinta- ja koulutustilaisuuteen ei kuitenkaan vielä merkitse pääsyä kriisinhallintajoukkoon.

Palvelussuhteen ehdot

Varsinainen palvelussitoumus tehdään operaatioon lähtöä edeltävän koulutuksen jälkeen. Käytännössä palvelussitoumus on työsopimus, jossa sovitaan tulevista palvelusehdoista.

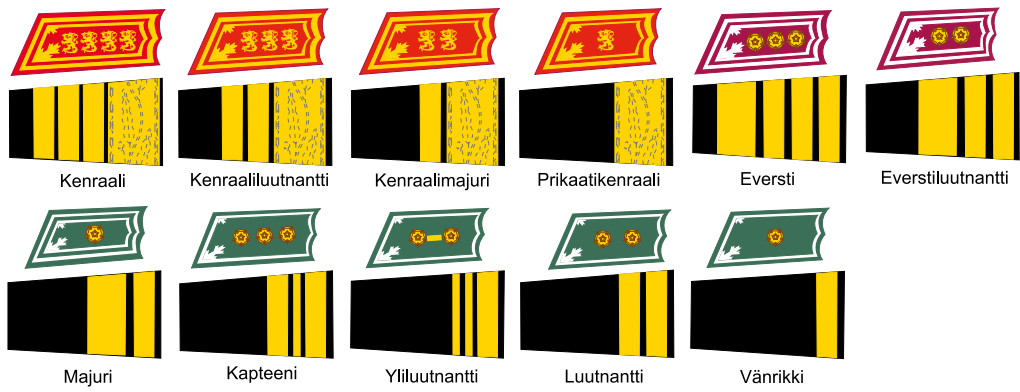
Niin julkishallinnon kuin yksityissektorinkin palveluksessa olevat saavat virkavapaata tai vapautta työstä kriisinhallintakoulutuksen ajaksi. Kriisinhallintatehtävään lähtevän ei tarvitse siten irtisanoa työsuhdettaan tai virkaansa. Jokainen kriisinhallintaoperaatioon lähtevä sitoutuu palvelemaan kuusi (6) kuukautta ellei operaatio-kohtaisesti ole määritelty muun pituista palvelussuhdetta. Palvelusta voidaan tietyin edellytyksin jatkaa toisella kuuden (6) kuukauden jaksolla. Palvelus kriisinhallintatehtävässä katsotaan Suomen valtion palvelukseksi.

Palkkaus kriisinhallintapalveluksessa on porrastettu tehtävän ja työn vaativuuden mukaan. Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalla ja sotilastarkkailijoille maksetaan palkan lisäksi operaation aikana kriisinhallintapäivärahaa palvelusvuorokausilta. Kriisinhallintatehtävästä maksettu palkka on veronalaista tuloa, päivärahat ja luontaisetut ovat verovapaata tuloa. Kriisinhallintajoukoissa annetaan luontaisetuna täysi yöloppu eli maksuton majoitus, muonitus, vaatetus ja varustus.

► **Lisätietoja: puolustusvoimat.fi/rauhanturvaaja ja puolustusvoimat.fi/porin-prikaati**

Maavoimien arvomerkit

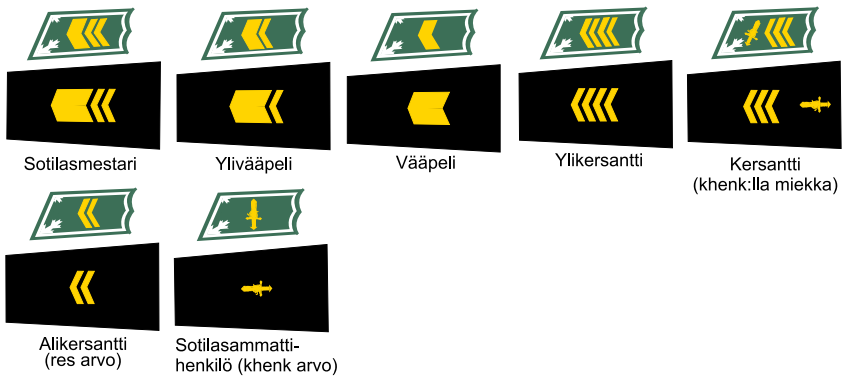
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

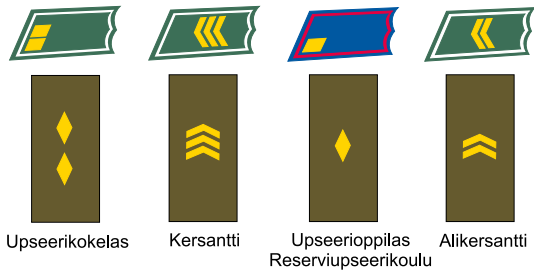
KADETIT

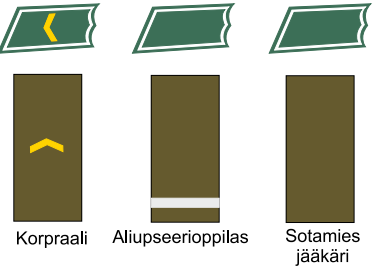
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

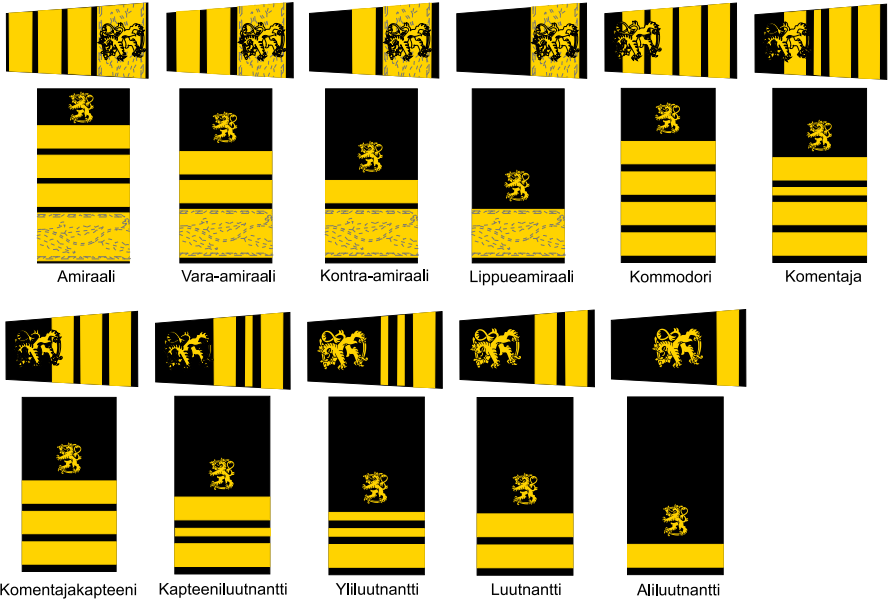

MIEHISTÖ

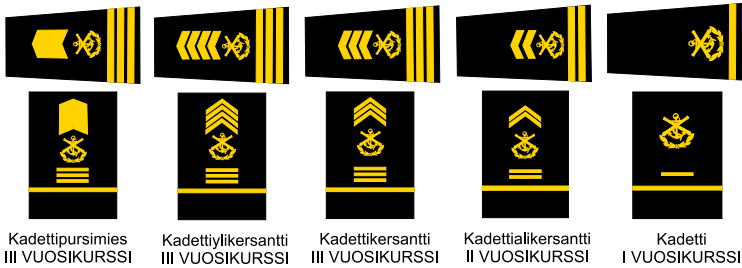

Merivoimien arvomerkit

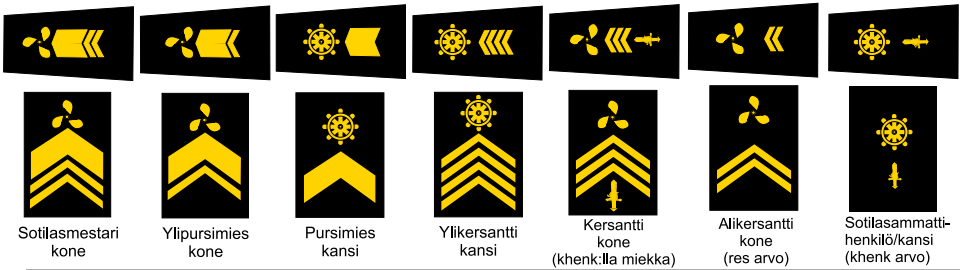
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeniluutnantti)

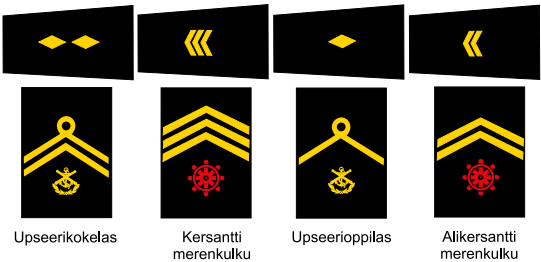
KADETTIT

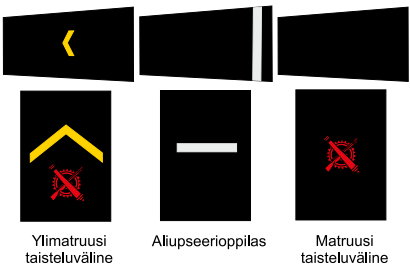
ALIUPSEERIT

VARUSMIESJOHTAJAT

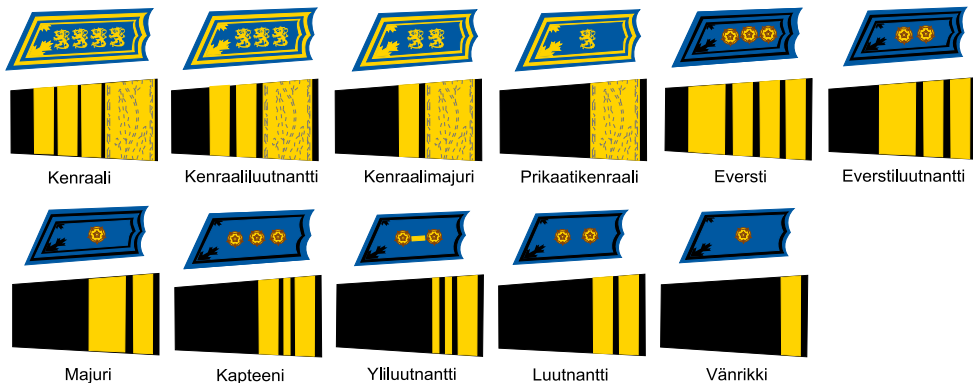

MIEHISTÖ

Ilmavoimien arvomerkit

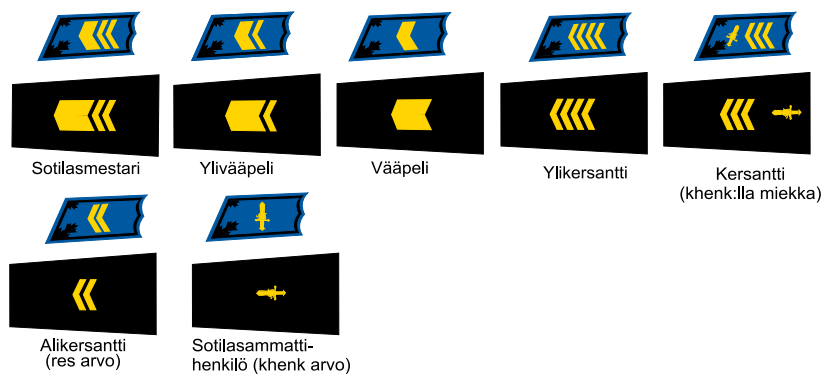
UPSEERIT JA OPISTOUPSEERIT (luutnantti - kapteeni)

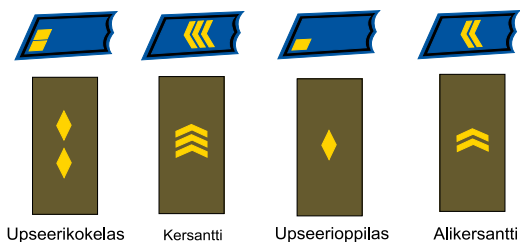
KADETTIT

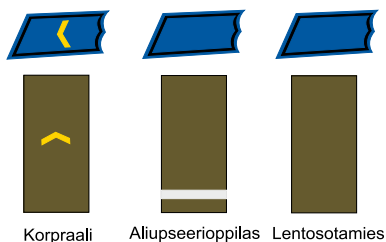
ALIUPSEERIT

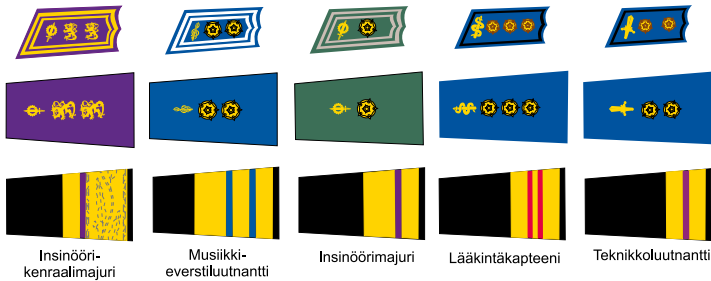
VARUSMIESJOHTAJAT

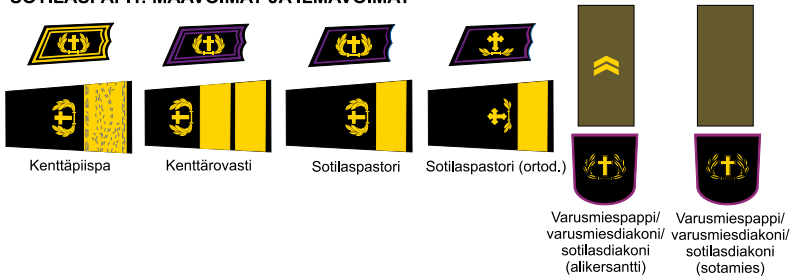
MIEHISTÖ

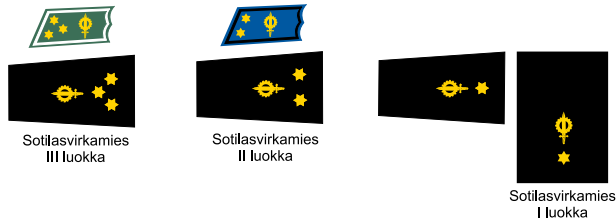
ERIKOISUPSEERIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

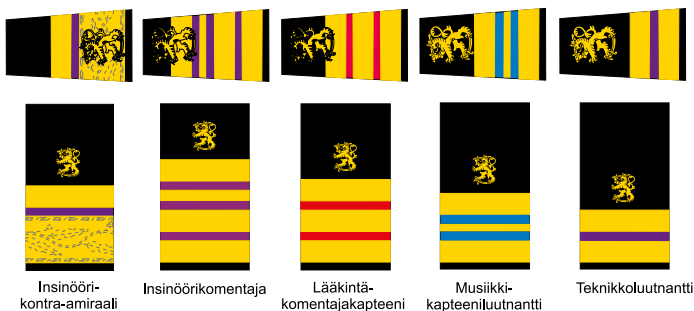
SOTILASPAPIT: MAAVOIMAT JA ILMAVOIMAT

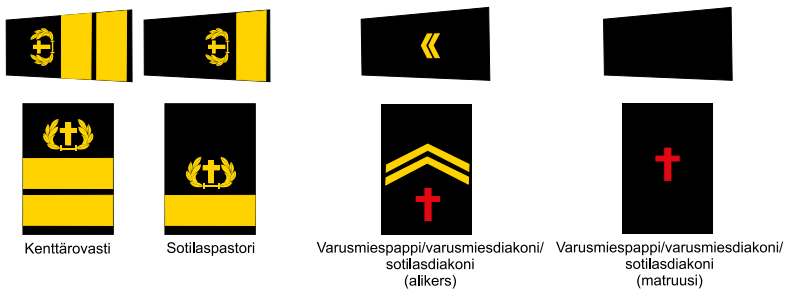
SOTILASVIRKAMIEHET: MAAVOIMAT, ILMAVOIMAT JA MERIVOIMAT / insinöörialala

ERIKOISUPSEERIT: MERIVOIMAT

SOTILASPAPIT: MERIVOIMAT

Varusmies 2016

Maavoimien esikunta
PL 145, 50101 Mikkeli
» maavoimat.fi

» ISBN 978-951-25-2710-6
» ISBN 978-951-25-2711-3 (PDF)

Puolustusvoimat
» puolustusvoimat.fi